

II. János Pál Pápa
Katolikus Óvoda és Általános Iskola

Bátonyterenye, Zrínyi út 1.

Pedagógiai Program

2014.

Készítette: Horváthné Tajti Ágnes

*"Felig sem olyan fontos az, amit tanítunk
gyermekeinknek, mint az, hogy hogyan
tanítjuk."*

(Eötvös József)

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETŐ	9
1.1	AZ ISKOLA ÉS ÓVODA LÉTREHOZÁSÁNAK RÖVID BEMUTATÁSA	9
1.2	II. JÁNOS PÁL PÁPA ÉLETÚTJA	10
1.3	AZ ÓVODA ÉS ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA	11
1.4	A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE	12
1.5	INTÉZMÉNYI ADATOK	12
1.6	A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELTÉTELRENDSZERE	14
1.6.1	TÁRGYI FELTÉTELEK	14
1.6.2	SZEMÉLYI FELTÉTELEK	14
2	PEDAGÓGIAI PROGRAM	15
2.1	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK SAJÁTOS ELVEI, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	15
2.1.1	Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	15
2.1.2	Katolikus gyermekkép, katolikus óvodakép	16
2.1.3	A katolikus óvodai nevelés feladatai	19
2.1.4	Speciális feladataink	23
2.1.5	A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei	28
2.1.6	A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	38
2.1.7	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	57
2.1.8	Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	59
2.1.9	Az óvoda hagyományrendszere	60
2.1.10	Az óvodai pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	62
2.2	A II. JÁNOS PÁL PÁPA KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS MÁTRAMINDSZENTI TAGINTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI SAJÁTOSSÁGAI	66
2.2.1	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	66
2.2.2	Az iskolában folyó oktató-nevelő munka célja	69
2.2.3	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai	70
2.2.4	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	71
2.2.5	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	78
2.2.6	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	81
2.2.7	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	87
2.2.8	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, és azok gyakorlásának rendje	91

2.2.9	<i>A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje</i>	93
2.2.10	<i>Egészségfejlesztési program</i>	94
2.2.11	<i>Az iskola drogstratégiája</i>	99
2.2.12	<i>Komplex intézményi mozgásprogram</i>	104
2.2.13	<i>Környezeti nevelési program</i>	105
2.2.14	<i>Tanulmányok alatti vizsga rendje</i>	117
2.2.15	<i>Az iskolai pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke</i>	118
3	HELYI TANTERV	121
3.1	<i>AZ ISKOLA TANTÁRGYI RENDSZERE ÉS ÓRATERVE</i>	121
3.1.1	<i>A katolikus kerettanterv 2008</i>	122
3.1.2	<i>Helyi tanterv a 2013/2014. tanévtől</i>	123
3.2	<i>AZ ALKALMAZANDÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI</i>	129
3.2.1	<i>A taneszközök kiválasztásának elvei</i>	129
3.2.2	<i>A tankönyvrendelés szabályai</i>	130
3.3	<i>AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI</i>	133
3.3.1	<i>A tanulók értékelésére vonatkozó alapelvek</i>	133
3.3.2	<i>A tanulói teljesítmények értékelésének, minősítésének formái</i>	137
3.3.3	<i>Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje</i>	143
3.3.4	<i>Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása</i>	144
3.4	<i>A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK</i>	147
3.4.1	<i>A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok</i>	147
3.4.2	<i>A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység</i>	149
3.4.3	<i>A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység</i>	150
3.5	<i>A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK</i>	150
3.6	<i>AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI</i>	151
3.6.1	<i>A tanulók továbbhaladása</i>	151
3.7	<i>A DIÁKOK FELVÉTELÉNEK ILLETVE ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI</i>	152
4	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	154
4.1	<i>A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE</i>	154
4.2	<i>A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA</i>	154
4.3	<i>A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA</i>	154
5	MELLÉKLETEK	155
5.1	<i>MELLÉKLET: TANTÁRGYI TANTERVEK</i>	155
5.2	<i>REFORMÁTUS HITTANTERV</i>	155

5.3	EVANGÉLIKUS HITTANTERV	155
5.4	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK EGYSÉGES MÉRÉSÉNEK MÓDSZEREI.....	155
6	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA.....	156

Névadónk II. János Pál üzenete: „Ne féljetek!”

Ne féljetek fiatalnak lenni!

Ne féljetek a fiatalságotoktól és attól a mélyről jövő kívánságotoktól, hogy kipróbáljátok a boldogságot, az igazságot, a szépséget és a sokáig tartó szeretetet! Néha úgy érezzük, hogy a társadalom fél a fiataloknak ezektől a hatalmas kívánságaitól, jóllehet ti magatok nem féltek. Ne féljetek! Amikor rátok nézek, kedves fiatalok, nagy hálát és reményt érzek. A jövő hosszú ideig, a következő században a ti kezetekben van. A béke jövője a ti szívetekben van. Olyannak kell lennetek, akik mélyen bíznak az emberben és akik mélyen bíznak az emberi hivatás nagyságában.

Ne féljetek az igazságtól!

Néhányan közületek jól ismerik annak kísértését, hogy elmeneküljenek a felelősségtől: az alkohol és a drog világi illúzióiba, a házasság és a család melletti elköteleződés nélküli szexuális kapcsolatok keresésébe, a közömbösségbe, a cinizmusba és végül az erőszakba. Vigyázzatok a világ szemfényvesztésével szemben, ami ki akarja használni, el akarja rabolni az energiátokat a boldogság és az élet értelme iránti kutatásotoktól! Ne hagyjátok abba az elöttetek álló kérdések válaszainak felkutatását! Ne féljetek!

Ne féljetek hirdetni az evangéliumot!

Ne féljetek kimenni az utakra, nyilvánosság elé, ahogy az első apostolok tették, akik hirdették Krisztust és a megváltás Örömhírét a városok, a központok és a falvak terein. Nem annak van itt az ideje, hogy szégyelljétek az Evangéliumot! Annak van itt az ideje hogy a háztetőkről hirdessétek! Ne féljetek szakítani a kényelmes és megszokott életmóddal, hogy végül elfogadjátok annak kihívását, hogy megismertessétek Krisztust a modern „városokban”. Tinektek kell elmennetek az „utak kereszteződéseibe”, és meghívnotok mindazokat, akikkel talákoztatok Isten lakomájára, amelyet az ő népének készített. Krisztusnak olyan munkásokra van szüksége, akik készek az ő szőlőjében dolgozni. Ti, a világ katolikus fiataljai, ne hagyjátok őt cserben! Kezetekben hordozzátok Krisztus keresztyét! Az ajkatokon legyen az élet igéje! A szívetekben ott van az Úr megváltásának záloga!

Ne féljetez attól, hogy szentek legyetek!

Állhatatosan tartsatok ki Krisztus mellett, hogy Ő bennetek maradjon! Ne hagyjátok, hogy kialudjon szívetekben a szentség fénye! Ne féljetez attól, hogy vágyakozzatok az életszentségre! Ne féljetez szentnek lenni! Azt a századot, ami a vége felé jár, és vele együtt az új évezredet tegyéték a szent emberek korszakává!

Krisztussal az életszentség - ami minden megkeresztelt számára egy isteni terv - valósággá válhat... Jézus veletek halad, megújítja szíveteket és megerősít titeket az Ő Lelkének erejével.

Ne féljetez válaszolni hivatásotokra!

Ne féljetez attól, hogy szüntelenül visszatérjetez Krisztushoz, az élet Forrásához! Kifejezve az ő bizalmát, Jézus felétek fordítja tekintetét, és meghív titeket arra, hogy a léteetekkel tegyetez valami jót, tegyetez gyümölcsözővé azokat a talentumokat, amiket rátok bízott, hogy szolgáljátok az Egyházat és a testvéreiteket, és építsetek egy szolidárisabb, igazabb és békésebb társadalmat. Krisztus arra hív titeket, hogy helyezzétek vissza belé bizalmatokat, és kövessétek őt a házasság útján, a papság és a megszentelt élet útján. Ne féljetez a szívetek csendjében meghallgatni az Urat, aki szól hozzátok! Jézus mindannyiótoknak azt mondja: „Jöjj és kövess engem!” Ne féljetez válaszolni az ő hívására, mert Ő a ti erőtök!

Ne féljetez a jövőtől!

Krisztus által hinni tudtok a jövőben, akkor is, ha nem tudjátok felismerni még a körvonalait sem. Ti az Úrra bízhatjátok magatokat a jövőben, és így felülkerekedhetek a bátortalanságokon, amit a feladat nehézségével és a jutalom értékével szemben éreztek. A emmauszi úton megrémült tanítványoknak azt mondja az Úr: „Nem ezeket kellett elszenvednie a Krisztusnak, hogy beléphessen dicsőségébe?” Az Úr felteszi nektek is egyenként ugyanezt a kérdést. Ezért ne féljetez odaszentelni az életeketek békében és igazságban, mert ti tudjátok, hogy az Úr veletek van minden utatokon!

Ne féljeteK a szenvedéstől és a haláltól!

Mivel Krisztus keresztje a szeretet és a megváltás jele, nem kell meglepődjeteK azon, hogy minden igazi szeretet áldozatot követel. Ne féljeteK tehát akkor, amikor a szeretet túl sokat követel! Ne féljeteK, amikor a szeretet áldozatot követel! Ne féljeteK Krisztus keresztjétől! A kereszt az Élet Fája. Minden öröm és minden béke forrása. Ez volt az egyetlen mód Jézus számára, hogy eljusson a feltámadásra és a győzelemre. Az egyetlen mód számunkra is, hogy részt vegyünk az ő életében most és mindörökké.

Természetesen az üzenetet, amit a Kereszt közvetít számunkra, nem könnyű megérteni a mi korunkban, amelyben az anyagi jólét és a kényelem az elsődleges értékek. De ti, kedves fiatalok, ne féljeteK hirdetni minden körülmények között a Kereszt Evangéliumát! Ne féljeteK az árral szembe menni!

1 BEVEZETŐ

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az iskolai nevelés, oktatás gyermekközpontú. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik.

A katolikus iskola egész napja: a játék, a munka, a tanulás, valamint a közösségformálás sajátos világszemlélettel történik. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus iskola evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

Sok gyermek a katolikus iskolában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő élete példájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

1.1 AZ ISKOLA ÉS ÓVODA LÉTREHOZÁSÁNAK RÖVID BEMUTATÁSA

A 2006–10-es választási ciklusban az akkori városvezetés fiskális és esélyegyenlőségi motivációk miatt több iskola bezárását tervezte, illetve hajtotta végre Bányaterenyén. A szülők egy népes csoportja keresve a jövőt és megpróbálva megvédeni gyermekeik érdekeit, olyan alternatívát keresett a gyermekek nevelésére, amely a 2000 éves keresztény tanítással szinkronban becsületes és méltó környezetet teremt a jövő generációjának a nevelésére. Felkeresték dr. Beer Miklóst, a Váci Egyházmegye püspökét, hogy alapítson iskolát Bányaterenyén, vagy vegye át az elsorvasztásra kárhóztatott intézményt. A 2010-es kormányzatban és a városvezetésben bekövetkezett változások után az új vezetés generátorává vált a folyamatnak, amelyben találkozott a város, a katolikus egyház, illetve a társadalom érdeke is. Alapítani kell egy olyan iskolát, amelyben az oktatás mellett olyan erkölcsi alapokon folyó nevelő munka kell, hogy álljon, amely a gyermekeknek biztos támaszt fog adni a felnőtt életben való boldogulásban. Ez a biztos alap pedig a keresztény tanítás és erkölcs, amelynek a legfőbb parancsa a szeretet.

A névválasztásnál adta magát az ifjúság pápájának és a szeretet legfelsőbb szószólójának a személyisége, aki életútjával jó példa a mai fiatalság és mindannyiunk számára.

2011. szeptember 1-jén megnyitotta kapuját a II. János Pál Katolikus Általános Iskola.

Az alapító, a Váci Egyházmegye Ordináriusa szeretne volna bővíteni az intézményt, és már 3 éves kortól megkezdeni a gyermekek keresztyén nevelését. A katolikus óvoda alapítására az iskola mellett álló óvoda épülete volt a legalkalmasabb. Bátorterenyé Város Önkormányzata a Váci Egyházmegye Ordináriusa részére az épületet átadta az óvodai feladatok ellátására.

Mátramindszenten is szükségessé vált az iskola átalakítása. A település lakóinak többsége ragaszkodott iskolájához, és azt is fontosnak tartották, hogy gyermekeik erkölcsi nevelésének középpontjában a katolikus keresztyén értékrend álljon. A keresztyén tanítás újbóli megismerése, elfogadása és gyakorlása által szeretnék volna a diákokat egy erős, időtálló erkölcsi tartással felvértezni, és ezt egy katolikus iskola közvetítésével tartották lehetségesnek. A Váci Egyházmegye Ordináriusához fordultak kérésükkel, miszerint a II. János Pál Pápa Katolikus Általános Iskola tagintézményeként tegye lehetővé a további működést. Igényük meghallgatásra talált, az iskolát az egyház befogadta tagintézményeként, ezzel egyben utat nyitott a település hitbéli megerősödése felé is.

1.2 II. JÁNOS PÁL PÁPA ÉLETÚTJA¹

A lengyel származású Karol Józef Wojtyła 1920. május 18-án született a Krakkóhoz közeli Wadowicében. Szüleit és testvérét korán elvesztette, egyetemi tanulmányait a II. világháború szakította félbe. Dolgozott gyárban, kőbányában, majd 1942-ben jelentkezett az illegálisan működő papi szemináriumba. 1946-os pappá szentelése után Rómában, a pápai egyetemen szerzett teológiai doktorátust. Rövid ideig falusi segédlelkész, majd a krakkói Szent Flórián templom káplánja volt. Egyházi közösségét új módszerekkel szervezte, kirándulásokra, túrákra vitte a fiatalokat. A teológiai kar etika szakának elvégzése után a krakkói szemináriumban és a lublini egyetemen tanított. 1958-ban címzetes püspök, 1964-ben Krakkó érseke és metropolitája lett, 1967-ben VI. Pál pápa bíborosi rangra emelte.

Aktívan vett részt az 1962 és 1965 között üléső II. vatikáni zsinat munkájában, bizonyítva: tisztában van az új egyházképpel, amely szerint a tekintélyelv helyébe a szolgálat, a kioktatás helyébe az igehirdetés lépett. 1978. október 16-án, a 33 napi uralkodás után elhunyt I. János Pál pápa utódául - általános meglepetésre - a viszonylag ismeretlen Wojtylát választották meg. Ő volt 455 év óta az első nem olasz, egyben az első kelet-európai, és 58 évével 132 év óta a legfiatalabb pápa.

¹ forrás: <http://www.mult-kor.hu/cikk.php?id=592>

II. János Pál arra törekedett, hogy helyreállítsa a tanbeli egységet, megrendszabályozza a túlzókat, a tanítóhivataltól eltérőket, és a katolikus egyház kormányzásában is új rendszert vezetett be. Sohasem tagadta meg gyökereit, lengyel hazája iránti szeretetét, a népi hagyományokban gyökerező Mária-tiszteletet, a munkásként szerzett tapasztalatokat, a lengyel zsidók deportálásának elítélését és a kommunizmus elleni harcot. Befolyása messze túlterjedt a Vatikánon, első, 1979-es lengyelországi látogatása nagyban hozzájárult a kommunista rendszer bukásához.

Több mint húsz merényletet kíséreltek meg ellene. 1981. május 13-án a csodával határos módon élte túl, amikor a török Ali Agca közvetlen közelségből rálőtt a Szent Péter téren. Egészsége 1993-tól kezdett hanyatlani, Parkinson-kórban is szenvedett. 2005. április 2-án, 85 éves korában halt meg, temetésére április 8-án került sor.

A 264 katolikus egyházfő közül csak Szent Péter és IX. Pius ült II. János Pálnál hosszabb ideig a pápai trónon. Ő volt a legtöbbet utazó pápa: 104 külföldi látogatása során 129 országot keresett fel, eközben a Föld – Hold távolság háromszorosát tette meg. Magyarországon két alkalommal: 1991. augusztus 16-20. között, majd 1996. szeptember 6-7-én járt. Mindenkinél több szentet és boldogot avatott, bíborost kreált. Megreformálta a kánonjogot, a katolikus egyház törvénykönyvét, elkészíttette az új katolikus katekizmust.

A lengyelen kívül kitűnően beszélt franciául, angolul, spanyolul, németül, olaszul, a hívőket rendszerint anyanyelvükön köszöntötte. Beszédeit maga írta, és a „pápai többes szám” helyett az egyes szám első személyt használta.

Halála után szokatlanul hamar, két hónap múlva megindította a boldoggá avatási eljárását utódja, XVI. Benedek. Az eljárás egyházmegyei szakasza pontosan két évvel II. János Pál halála után zárult le, majd 2009 decemberében XVI. Benedek a tiszteletreméltó címmel ruházta őt fel.

1.3 AZ ÓVODA ÉS ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Az egyház az óvodák, iskolák alapítását, fenntartását fontos missziós feladatnak tartja. „A mai társadalomban (...) az Egyház égető szükségét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét.” (Kat. Isk. 11.)

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek.

Intézményeink a gyermekek keresztény szellemben történő oktatását, nevelését tűzték ki célul. Azt szeretnénk, ha óvodánk is és iskolánk is hasonlítana egy ideális család életéhez, ahol mindenkor a kölcsönös szeretet, megértés és megbecsülés uralkodik. Ez a légkör alkalmas arra, hogy a gyerekek a legjobban érezzék magukat, legtöbbet hozzák ki önmagukból, és valódi képességeiknek megfelelően tudjanak teljesíteni.

Az oktatásban mindig a keresztény európai kultúra hagyományainak összefüggésében tárjuk fel a tananyagot.

Olyan légkört kívánunk biztosítani, ahol a szülők és a pedagógusok egy közösséget alkotnak a gyerekekkel. A nevelők úgy nevelnek, hogy tanításukkal és jó példájukkal kedvet és mintát adnak az önneveléshez. Többcélú intézményünk 3 éves kortól az általános iskola végeztéig vállalja a gyermekek keresztény nevelését.

Napjainkban hiányzik a stabil értékrend, ezért az egyházi intézmény az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán egyre több embert segíthet az igazi értékek megtalálásában. A katolikus iskola nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják a katolikus iskola szellemiségét. Más felekezetekből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásait

1.4 A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE

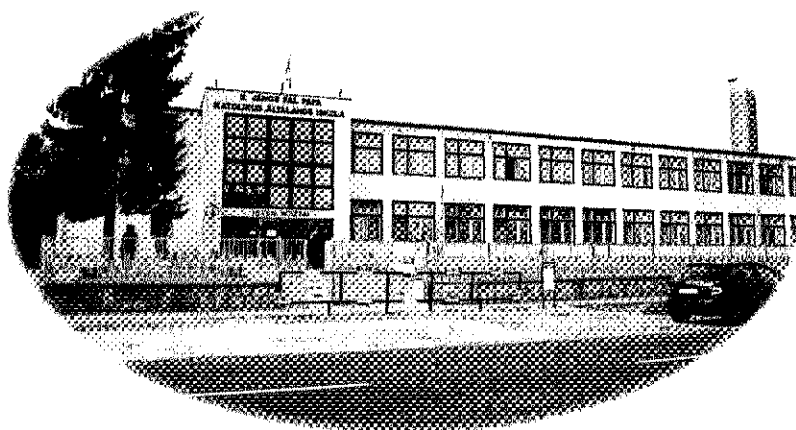
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- Egyházi Törvénykönyv (CIC)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról A katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részei
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

1.5 INTÉZMÉNYI ADATOK

Az intézmény hivatalos elnevezése:

II. János Pál Pápa Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Az intézmény címe: 3078 Bátortereny, Zrínyi út 1

Fenntartója: Váci Egyházmegye Ordináriusa

Az intézmény telefonszáma: 32/418-082

E-mail címe: titkarsag.btereny@ekif-vac.hu

Honlapja: btereny.ekif-vac.hu

Az intézmény emblémája:

Óvodánk neve: II. János Pál Pápa Katolikus Óvoda, Általános iskola és Gimnázium Angyalkert
Katolikus Óvoda Tagintézménye

Címe: 3078 Bátortereny, Váci Mihály út 5/a

Tagiskolánk neve: II. János Pál Pápa Katolikus Óvoda, Általános iskola és Gimnázium
Mátramindszenti Tagintézménye

Címe: 3155 Mátramindszent, Kossuth tér 1-3.

1.6 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELTÉTELRENDSZERE

1.6.1TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk 3 csoport befogadására alkalmas, jól felszerelt épülettel rendelkezik: a hangulatos csoportszobákon és a hozzájuk tartozó vizesblokkokon és öltözőkön kívül tornaszobával és logopédiai szobával is rendelkezik. Tágas udvar fogadja a kicsiket, megújult fajátékokkal. Székhelyiskolánk barátságos hangulatú, jól felszerelt intézmény. Tornateremmel, szertárral, öltözőkkel, táncteremmel, sportudvarral és parkosított udvarral és játszótérrel várja a diákokat. Korszerűen felszerelt informatika teremmel is rendelkezünk.

Mátramindszenti Tagintézményünk családias hangulatú, a modern oktatás minden eszközével jól felszerelt iskola. Technika terme lehetőséget biztosít barkácsolásra. Testnevelés órára rendelkezésre áll a sportpálya, rossz idő esetén a Művelődési Ház nagyterme biztosít helyszínt a mozgásra.

1.6.2SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az intézmény dolgozóinak összlétszáma 48. A nevelőtestületet 36 fő pedagógus alkotja. Ez a létszám folyamatosan változik a feljövő osztályok óraigényének ellátása függvényében.

Valamennyi tanár rendelkezik a szaktárgya tanításához előírt végzettséggel. A tanárok közül sokan rendelkeznek speciális képzettséggel, melyek a következők: hitoktató, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, közoktatás-vezető, második, illetve harmadik szak, szakvizsga szaktárgyi és tanügy-igazgatási területen, minőségfejlesztés, mérés-értékelés, kétszintű érettségihez kapcsolódó képzettségek. Tantestületünk tagjai közül szerepelnek a szakértői, vizsgáztatói jegyzékben, érettségi elnökként, szaktárgyi vizsgáztatóként, nyelvvizsgán vizsgáztatóként.

A 8 fős adminisztratív és technikai személyzet tevékenységével az intézmény zavartalan működését segíti.

A római katolikus plébánia közelsége és három atya nagyban segíti és támogatja a tanulók hitéletét. Mátraverebély-Szentkút kegyhely közelsége szintén sok lehetőséget biztosít a hitélet kiteljesítésére.

2 PEDAGÓGIAI PROGRAM

2.1 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK SAJÁTOS ELVEI, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

2.1.1 Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

2.1.1.1 Katolikus óvoda nevelési alapelvei

- Katolikus szellemiség meglétének biztosítása.
- Az óvodai nevelés az emberi személyiség, az emberi jogok alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul.
- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- Az óvodában a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Az óvodai nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

2.1.1.2 Katolikus óvoda nevelési értékei

- A keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában.
- Az Angyalkert Katolikus Óvoda Tagintézményben felvállaljuk, hogy megalapozzuk a katolikus hitet, és a vallásos élet felé irányítjuk a gyermekeket.
- A nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása.
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékokra.
- A játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak, emberi értékek közvetítése.

- A nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

2.1.1.3 Nevelési célkitűzéseink

A 3-6-7 éves óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus, egészséges fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az eltérő egyéni szükségletek, fejlődési ütem és életkori jellemzők fokozott figyelembe vételével.

Célunknak tekintjük a boldog, derűs gyermekkor biztosítását.

Arra törekszünk, hogy boldog, egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményező kisgyermekeket neveljünk, akik reményeink szerint a mai kor társadalmának alkotóképes, fogékony, problémamegoldásra képes, kreatív, katolikus hitünkhöz hű fiatal, felnőtt tagjaivá válnak.

A nevelés céljaink között egyre hangsúlyosabbá válik a **kompetenciák kialakítása**, vagyis az ismeretek teljesítményképes tudássá történő emelése, az alkalmazási, felhasználási képességek fejlesztése.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit figyelembe véve vallásos neveléssel, az egészséges életmód kialakításával, érzelmi neveléssel, szocializáció biztosításával, értelmi fejlesztéssel, testi és lelki szükségletek kielégítésével alakítjuk a gyermek személyiségét.

2.1.2 Katolikus gyermekkép, katolikus óvodakép

2.1.2.1 Katolikus gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodai nevelés **gyermekközpontú, befogadó**. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy **egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben** részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. **Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.**

„A keresztény ember számára a **gyermek Isten ajándéka**, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs törvényei szerint lép az életbe, és az Isten adta

törvények szerint kell belőle embert fejleszteni. Érték, mert fejlődő életbimbó, érték, mert Istentől származik, érték, mert halhatatlan lélek lakik benne.” /dr. Marczell Mihály/

Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen személyiség, egyéni fejlődési úttal és ütemmel, tanulási stílussal és sajátos szociokulturális családi háttérrel, amelynek ismeretében alakítjuk ki az óvodában, gyermekcsoportban az egyéni fejlesztés stratégiáit.

Közelebbi céljaink elérése érdekében alapvető feladatunknak tekintjük a személyiség harmonikus fejlesztését, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat:

- a katolikus/keresztény értékekre építve művelt emberré, szépre, jóra fogékony személyiséggé, Istent és embertársait szerető, tisztességes, emberséges, boldogságra képes emberré váljanak;
- a gyermekek rendelkezzenek pozitív énképpel, legyen kulturális identitásuk, őrizték meg kíváncsiságukat, legyenek önállóak, ismerjék meg a saját értékeiket, erősségeiket;
- pozitív beállítódással szeressenek többet tudni, felfedezni, megismerni;
- szerezzenek sok pozitív tapasztalatot, éljenek meg sok élethelyzetet, amelyek hozzájárulnak testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz;
- tanulják meg és tapasztalják meg az együttműködés az alkalmazkodás lehetőségeit, a kompromisszumok, konszenzusok kialakításának stratégiai elemeit;
- legyenek képesek társaikkal és a felnőttekkel szívesen kommunikálni, kapcsolatot teremteni és kontaktust fenntartani;
- legyenek képesek önmagukat szabályozni, rendelkezzenek önkontrollal (annak elemi szintjéig jussanak el: a szabályok ismeretében tudjanak dönteni helyes vagy helytelen megnyilvánulásaik között);
- legyenek képesek helyzetekben, tevékenységekben önmagukat is motiválni és kevés felnőtt segítséggel problémáikat egymás között megoldani;
- szeressék a természetet, védjék az élőlényeket, a környezetet;
- tiszteljék a hagyományokat, ápolják érzelmi kötődéseiket, legyenek érzékenyek mások problémáira és fogadják el társaik másságát;
- alakuljon ki szükségletük az egészséges életmódra (mozgás, korszerű táplálkozás, egészségügyi szokások);

- személyiségük szabad kibontakozásában válják az önkifejezés az individualizáció és szocializáció fő tevékenységformájává a játék, igényeljük a játékot, és keressék az együttműködést társaikkal, egyeztessék elképzeléseiket, megőrizve személyiségük autonómiáját, a kreativitást, az ötletességet;
- legyenek optimista szemléletűek, jókedvűek, tudjanak örülni a kis sikereknek is.

2.1.2.2 Katolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: **óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció**, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

A katolikus óvoda is arra rendeltetett, hogy a teljes ember kifformálásán munkálkodjék. Ezt a célt a keresztény világszemlélet szerint igyekszik elérni. Az óvoda azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az óvodai közösség minden tagja osztozik a katolikus/keresztény világszemléletben. Ezért az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé, és egyúttal végső céllá. A katolikus óvoda a családias szellemre épít, módszere a prevenció, melynek belső tartalma a szeretet és a bizalom. Ezek mind megkívánják a nevelő állandó jelenlétét, mely az együttlét vidám, bensőséges légkörében biztosítja a gyermekek sokoldalú, optimális és harmonikus fejlődését, az egyenlő hozzáférés biztosításával. Az igazi jelenlét közös tevékenységre, játékra, párbeszédre motivál. Ezeken keresztül tapasztalja meg a gyermek a személyére irányuló tiszteletet, elfogadást, szeretetet, és megbecsülést. A nevelés biztosítja és segíti a gyermek személyiségfejlődéséhez, a gyermek egyéniségének kibontakoztatásához az optimális feltételeket. Az óvodapedagógiai tevékenység rendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakítását. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedést.

A katolikus óvoda épít népének katolikus/keresztény értékeire, hagyományaira, és átörökíti azokat a gyermek tárgyi, értelmi, szellemi és lelki világába.

A katolikus óvoda az Egyház kis része. Átlépi saját népének határait, s mivel minden embert testvérként fogad el, segíti a másság, a kisebbségi önazonosság érvényesülését.

Az óvodai nevelés gondoskodik a gyermek szükségleteinek kiegészítéséről az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető szabad játékról. Ezen tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről.

Óvodaképünk a szeretetteljes légkört, a gyermekek óvását, az okos szeretetet, az együttérzést és segítőkészséget, a toleráns magatartást, a gyermekek érdekeinek mindenekfelett érvényre juttatását, a támogatást várja el az óvoda dolgozóitól.

A katolikus óvodai nevelésben kiindulópont: A GYERMEK, aki a család és a pedagógus számára Isten ajándéka.

2.1.3 A katolikus óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, amely elvezet a személyiség komplex, minden képességet érintő fejlődéséhez.

Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.1.3.1 A hitre nevelés erősítése

A hit Isten ajándéka, a Szentlélek megnyilvánulása bennünk. Fontosnak tartjuk, hogy olyan légkörben nevelődjének a gyermekek, amely érzelmi biztonságot nyújt. Ebben a szerető, elfogadó légkörben éljék meg az összetartozás élményét, s az iskolába lépés idején fogékonyak legyenek a hit befogadására, továbbélésére.

A vallásos nevelés átszövi az óvodai élet egészét. Megnyilvánul a gyermekeket körülvevő felnőttek hiteles életében, az étkezés előtti és utáni imádságban, a játékban, de legfőképpen a mindennapos lelki beszélgetések során.

A keresztény nevelés alapja a Szentírás, amelyben Isten szólt:

„Teremtsünk embert képünkre, és hasonlatosságunkra.” (Ter.1,26)

Ez az Isten végtelen szeretete és lehetősége a fejlődő embernek. A hitre nevelés folyamán naponta játékos formában ismerkednek a gyermekek Jézus Krisztus személyével, tanításával, cselekedeteivel. Szeretnénk elérni, hogy ezek a lelki beszélgetések segítsék elő az óvodánkba járó gyermekek lélekben való növekedését. Fontos szerepet szánunk a bibliai történeteknek, amelyeket feldolgozunk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve. Érdeklődésüktől, élményeiktől, a liturgikus évtől függően választunk történeteket. Felhasználjuk a KPSZTI segédanyagait.

A vallásos életre nevelés feladatai:

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben.
- A keresztyén családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermekek által a családba.
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete.
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

2.1.3.2 Az egészséges életmód alakítása

Az óvodáskorban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Feladat:

- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése és biztosítása. (A gyermekek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés magában foglalja a személyi, tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak rendszeres ellenőrzését.) Tevékenység közben önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük őket – konfliktuskezelés, tolerancia. A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a mozgásigény figyelembevételével a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése, testedzés, testi nevelés, prevenció biztosítása;
- a szabadban való tartózkodás és tevékenykedés megszervezése;

- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása;
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése;
- a korszerű táplálkozás biztosítása;
- a higiénikus szokások, szabályok kialakítása, az intimitás tiszteletben tartása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

2.1.3.3 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában **érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör** vegye körül. A katolikus nevelés alapja a közösség. A gyermek óvodába lépésével egy tágabb közösség kapuját lépi át, melyben jelen vannak társai, szülei, nagyszülei, a plébánia közösségét alkotó hittestvérek is.

Az óvodánk lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek társas együttélése során az óvodai közösségekben kielégíthessék társas szükségleteiket. A **keresztény testvériség, felebarátság** élményét ebben a közösségben éli meg igazán először. Rácsodálkoztatjuk a gyermeket a környezetben rejlő szépségekre, és kialakítjuk ezeknek tiszteletét és megbecsülését.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségűnek tartjuk a **közös élményekre épülő együttes tevékenységek** gyakorlását, a közösségi élet szokásainak és az **együttműködés szabályainak** alakítását. Óvodai életünk elősegíti a gyermekek **erkölcsi tulajdonságainak és akaratának** fejlődését.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Feladat:

- a teremtfő Isten gondoskodásának megélése;
- gyermek – gyermek, gyermek – felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje;
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása;
- a türelem, szociális érzékenység formálása;
- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése;
- a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése;
- az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátítása;
- a szokás- és normarendszer megalapozása;
- a szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete;
- a kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével;
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése;
- a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés;
- a hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával;
- a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapozása;
- az egyházi, világi ünnepek megélése.

2.1.3.4 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példaadó beszédkultúrája, szabálykövetítése.

Az óvoda a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára mint életkori sajátosságokra építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat

szerezhet a természeti és társadalmi környezetről. A felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, nyitottá, problémaérzékennyé a gyermeket. Hasonló helyzetet jelentenek a mindennapi élet spontán szituációi, történései.

Felhasználjuk a KPSZTI által kiadott segédanyagokat.

Feladat:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása;
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése;
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés;
- a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés;
- a beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani,
- az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúrája,
- a beszéd az önkifejezés fontos eszköze, ezért az anyanyelvi nevelésnél a szókincs bővítése, a sajátos nyelvi formák elsajátítása, a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése a cél;

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a fejlődést elősegítő környezetben.

További feladat:

- spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése;
- gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építve;
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése;
- az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

2.1.4 Speciális feladataink

2.1.4.1 A logopédiai ellátás biztosítása

Óvodánkban a Pedagógiai Szakszolgálat által foglalkoztatott logopédus megbízás alapján látja el az óvodás gyermekek logopédiai nevelését.

A logopédiai ellátás célja:

A különböző beszédhibával, nyelvi- kommunikációs zavarral küzdő gyermekeket a szülőkkel együttműködve, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, a fejlesztési lehetőségeket maximálisan kihasználva, a logopédiai módszerek komplex alkalmazásával az általános iskolai tanulásra, tanulmányok elvégzésére alkalmassá tegye.

2.1.4.2 Fejlesztő, differenciáló pedagógia

A nevelési tanácsadó, szakértői bizottság vizsgálatán kiszűrt – beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő – óvodás gyermekek megsegítését elsősorban a saját gyermekcsoportjában az óvodapedagógusok feladatának tekintjük.

Az egyéni fejlesztés személyre szóló programjának kidolgozásában és megvalósításában – a nevelési tanácsadó illetve a szakértői bizottság javaslata alapján – kiemelt szerepet szánunk a fejlesztőpedagógiai végzettséggel rendelkező pedagógusunknak.

2.1.4.3 Gyógytestnevelés

Az óvodánkba járó, rászoruló gyermekek a mozgásszervi elváltozások megelőzése érdekében gyógytestnevelési foglalkozásban részesülnek a székhelyiskola alkalmazásában álló gyógytestnevelési szakképzettségű testnevelő vezetésével.

A gyógytestnevelés célja:

Az óvodába járó 3-7 éves gyermekek személyiségfejlesztésének elősegítése, egészség szintjének emelése a testi deformitások javításával, az elváltozások megelőzésével (prevenció), illetve korrekciójával. A szív és keringési szervek munkaképességének növelésével alkalmassá tenni a gyermekeket az életben adódó feladatok teljesítésére.

2.1.4.4 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai ellátása

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek óvodai nevelését az óvodai csoportokban a többi gyermekkel együtt nevelve valósítjuk meg intézményünkben.

- Sajátos nevelési igényű gyermek ellátása
 - Az óvodai nevelés, az óvodai foglalkozás elsődlegesen nem a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentését, a gyermek egészségügyi rehabilitációját, rehabilitációját szolgálja.
 - A tanulási képességet vizsgáló rehabilitációs és szakértői bizottság véleménye alapján egyéni foglalkozás keretében – egyéni fejlesztési terv (egyéni haladási napló) alapján – biztosítjuk egyéni megsegítésüket.

- A sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése érdekében biztosítjuk, hogy a fogyatékosság típusának megfelelő végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus segítse az óvodapedagógusok munkáját.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek óvodai nevelését különösen az alábbiak figyelembe vételével valósítjuk meg:
 - a kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erőit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezet megteremtésével segítjük;
 - az óvodában töltendő időt - szakértői vélemény alapján - folyamatosan és fokozatosan növeljük;
 - A különleges gondozási igény kielégítésénél kiemelt figyelmet fordítunk a speciális segédeszközök használatára, a segédeszközök elfogadtatására. A segédeszközök következetes használatára és megőrzésére nevelést folyamatos feladatunknak tekintjük.
 - a fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-, orvosi-, pszichológiai- komplex vizsgálat diagnózisaira, javaslataira építjük;
 - a fejlesztések a számunkra megfelelő területeken valósuljanak meg, az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.
- Kiemelten tehetséges gyermek ellátása

Óvodánkban alaptevékenységeink részének tekintjük a gyermekek **tehetséggondozását**, ahol vezető érték a gyermekek optimális fejlesztése. Nyugodt, érdelemgazdag óvodai környezetet biztosítunk, amely lehetőséget ad a gyermek életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelő készségek, képességek kibontakoztatására, a tehetség felismerésére.

Feladatunk:

- Az átlag feletti intellektuális képességekkel, kreativitással és az ehhez kapcsolódó feladatalkötelezettséggel rendelkező tehetségígéreteknek olyan tevékenységek biztosítása, amelyek tág érdeklődésüket kielégítik, illetve tovább bővítik. A gyermek sokféle dolgot megismerve későbbi érdeklődési irányait ki tudja alakítani.
- a tehetséges gyermek továbbfejlődésének segítése, erős oldalának erősítése, gyenge területeinek fejlesztése;

- ismeretek növelése, a művészi és egyéb képességek, a kreativitás, a motiváció, a szociális együttműködési képességek fejlesztése, a személyiségtényezők formálása, a tehetséges gyermek egész személyiségének komplex fejlesztése;

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

„Sokan sokfélék vagyunk” Integrációs Óvodai Fejlesztő Program működtetése

Célunk:

- Hároméves kortól kiváló minőségű óvodai nevelés biztosítása a HH/HHH gyermekek részére.
- Az óvodán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével.
- Gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakítása.

Alapelveink:

- Szeretetteljes, családi légkör kialakítása, a gyermekek érdekeinek mindenekfelett érvényre juttatása.
- Az individualizálva szocializáló személyiségfejlesztés, az egyéni különbségeket toleráló fejlesztés.
- A tevékenységközpontú szemlélet, mely sajátos tevékenységrendszeren keresztül közvetíti az életkornak, aktualitásoknak, környezetnek megfelelő műveltség tartalmakat.
- A családokkal való együttműködés, szülők bevonása az óvodai életbe.

Feladatunk:

- A gyermekcsoportokban a HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítjuk óvodai-, és csoport szinten a szegregációmentességet.
- Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésével.
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli társadalmi és civil szervezetekkel.
- Az inkluzív pedagógia alkalmazásával, a másokat toleráló magatartás, együttérzés, segítőkészség, együttműködés kialakítása.
- Az óvoda–iskola átmenet támogatása, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek sikeres iskolakezdésére.

- Nyitott óvoda működtetése gazdag partneri együttműködéssel, a családok életét könnyítő, a gyermekek érdekét szolgáló speciális szolgáltatásokkal

2.1.4.5 Kompetencia alapú óvodai nevelés

A kompetencia alapú óvodai programcsomag új tartalommal tölti meg az óvoda személyiségfejlesztő funkcióját. Céltudatosabb, tervezettebb, hatékonyabb nevelőmunkára ad lehetőséget.

Célunk:

A kompetencia alapú óvodai nevelés szellemiségében a gyermek fejlődésének támogatása, az eltérő egyéni szükségletek és életkori jellemzők ismeretében a személyiség kibontakoztatása

Feladatunk:

- Sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, alkalmazni képes tudás kialakítása.
- A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása, kielégítése, kulcskompetenciák fejlesztése.
- A játék, érzelem, erkölcs metodikai kapcsolatának érvényesítése.

A gyermeki élet tevékenységeit projektekből tervezzük meg. A képességfejlesztés az elsődleges, ennek szolgálatába állítjuk a minden nevelési területre kiterjedő komplex fejlesztési tervünket. Az óvodai nevelés kompetenciaterületen a műveltség tartalom feldolgozása tématervezési javaslatok alapján történik gyermekcsoportjainkban. A Kompetencia alapú óvodai programcsomag adaptálása és bevezetése (HEFOP 3.1.3, 2006) során arra törekedtünk, hogy a programcsomag szellemiségével gazdagítsuk a gyermekeket és saját óvodapedagógusi munkánkat.

Óvodánk a TÁMOP-3.1.7-11/2 pályázat keretében felkészült a referencia-intézményi szerepre. Óvodánk más intézmények számára is példaértékű, működésében koherens, befogadó pedagógiai gyakorlattal rendelkezik. Nevelési-oktatási gyakorlatunk megismertetésével, továbbadásával, elterjesztésével segítjük más intézmények értékelvű szakmai fejlesztő tevékenységét.

Három „Jó gyakorlatot” töltöttünk fel az EDUCATIO honlapjára:

- Kompetencia alapú óvodai nevelés
- „Sokan sokfélék vagyunk” Integrációs Óvodai Fejlesztő Program működtetése
- Pántlika – néptánc tehetségműhely működtetése

2.1.5 A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei

2.1.5.1 Személyi feltételek

Pedagógusképünk:

Olyan ember, aki a keresztény hitét hitelesen éli, jellemző rá a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszeretet.

Nevelőtestületünk élő hitű, szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra, és hitében erősödésre törekvő. Tagjaira jellemző az önképzés, a továbbképzés, ismerik a pedagógiai dokumentumokat. A különbözőséget, a másságot elfogadják, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítik. Istentől kapott talentumaikkal és szerzett ismereteikkel megajándékozzák az óvoda közösségét.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházhoz, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos.

A katolikus óvodákban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli.

Ha az óvodában nemzetiséghez tartozó és migráns gyermekeket is nevelünk, a dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a kapcsolódó nevelési célkitűzéseket.

Gyermekecsoportonként 2 óvodapedagógus látja el a nevelőmunkát, s ezt 1 szakképzett dajka segíti.

Az óvoda teljes nyitvatartási ideje alatt – melyet a szülői igények alapján a fenntartónk jóváhagyásával alakítunk ki – **biztosított az óvodapedagógus jelenléte.**

Az óvodapedagógusok váltott műszakban (heti váltás) dolgoznak. A dajkák lépcsőzetes munkakezdéssel, váltott műszakban dolgoznak.

Tagintézményünkben a személyi feltételek optimálisan biztosítottak. A pedagógiai program megvalósításában kulcsszereplő az óvodapedagógus és minden dolgozó, akik az intézményben a gyermekekért dolgoznak. A dolgozók felelőssége és hatásköre jól körvonalazott, személyre „szabott” a munkaköri leírásokban, ez jól elősegíti a hatékony együttműködést.

2.1.5.2 Tárgyi feltételek

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Felszereltsége biztonságos, a folyamatos ellenőrzés és karbantartás a baleset-megelőzést szolgálja.

Óvodánk szép természeti környezetben helyezkedik el, amelyhez nagy alapterületű, parkosított, sokféle tevékenység végzésére alkalmas óvodakert tartozik.

Az óvodánk udvarán található:

- Fedett szín, asztalok, kerti padok
- Babaház
- Homokozó
- Hinták, mászóakák, csúszdák
- Betonozott, kerékpározáshoz szükséges közlekedő utak

Óvodánk udvara jól felszerelt, lehetővé teszi a játék- és mozgásigény kielégítését. A gyermekek egészségének megőrzése érdekében biztonságos, a baleset-megelőzést szolgálja. Az udvar környezetbarát játékszerekkel való felszereltségét folyamatosan fejlesztjük.

A csoportszobák száma 3. A csoportszobáink bútorzata esztétikus, biztonságos, korszerű, felszereltsége megfelel a gyermekek változó testméretének.

A csoportszobáink tágasak, tiszták, esztétikusan díszítettek és berendezettek, a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet biztosítanak.

Az óvodai csoportszobáink berendezése a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelő.

- Fontosnak tartjuk, hogy a csoportszoba hívogató és nyitott közeg legyen, amely nevel, tanít, folyamatos átalakításon, változáson megy keresztül. A gyermekek és az óvodapedagógusok közösen formálják, alakítják.
- A csoportszoba dinamikus és fejlődő környezet, amely tele van interaktív anyagokkal, eszközökkel és olyan tapasztalatszerzési lehetőségekkel, amelyek megfelelnek a gyermekek egyéni érdeklődésének, életkori igényeinek. A

gyermekek által használt felszerelések számukra hozzáférhetően vannak elhelyezve.

- A csoportszobákban tevékenységsarkokat, tevékenységközpontokat, munkasarkokat alakítottunk ki, amelyekben folyik a játék, a spontán tanulás, a munka, és ahol az óvodapedagógus irányításával szerveződnek azok a tevékenységek, amelyek a játékos tanulást jelentik. A csoportszobán belüli sarkokat a nevelők alakítják ki életspecifikusan.

A csoportszobában kialakított tevékenységsarkok, tevékenységközpontok:

- Családi szituációs játéksarok

A családi szerepjátékok, szituációs játékok helyszíne, ahol olyan helyzeteket, eseményeket, személyeket idéznek fel, amelyek számukra ismerősek, utánozzák családtagjaik, ismerőseik, a felnőttek és gyermektársaik viselkedését, megnyilvánulásait. Ez a sarok ad helyet az élményekhez kapcsolódó sokféle szituációs játéknak. A családi játéksarok fontos része a babakonyha és szoba.

- Művészeti, vizuális sarok

Ez a helyszín ösztönzi a kreativitást, a verbális és nonverbális kommunikációt, önértékelést, finom mozgások, képességek fejlődését. Az ábrázoló, kézi munka, kézműves, konstruáló tevékenységekhez szükséges anyagok, eszközök két oldalról elérhető polcokon rendezetten helyezkednek el.

- Irodalmi, zenei sarok

Ez egy csendes, meghitt sarok, ahol az irodalmi és ének-zenei tevékenységek, beszélgető körök, lelki percek szerveződnek. Itt találhatók a mesekönyvek, a bábozás, dramatizálás kellékei (paraván, díszletek, jelmezek, bábok, bábtartó stb.), a gépi zene kellékei, a hangszerek, a dalos játékok kellékei, a nyelvi fejlesztő játékok eszközei és a mesehallgatás intimitásához szükséges ülőpárnák.

- A barkácsolás tevékenységközpontja

Itt találhatók azok az építőjátékok, anyagok, eszközök, amelyek alkotásra, különböző építmények megvalósítására ösztönzik a gyermeket. A hely a mozgásfejlesztő játékok kezdeményezésére is alkalmas.

- Manipulációs asztali játékok

Itt a szét- és összeszerelhető játékok, a kirakó- és építőjátékok, a társasjátékok, a képességfejlesztő eszközök és az egyéb asztali játékok kapnak helyet.

- Természetismereti sarok

Ebben a sarokban kapnak helyet a természetismerethez kapcsolódó könyvek, lexikonok, gyűjtemények, tablók, térképek, albumok, nagyítók, a földgömb, az akvárium és a terrárium. Itt történik a folyamatos megfigyelések eredményeinek regisztrálása is (pl.: időjárás, napszak, növekedés stb.).

- Vallásos sarok

Minden csoportszobában kialakítunk egy lelki sarkot. Ezt a helyet vallásos tartalmú tárgyakkal rendeztük be (feszület, gyertya, Biblia, képek, könyvek). Ebbe a sarokba bárki elvonulhat a nap folyamán, ha békére, nyugalomra vágyik. Gyermkeinket arra neveljük, hogy becsüljék meg, és megkülönböztetett figyelemmel kezeljék e tárgyakat.

Nem csoportterem jellegű, funkcionális helyiségek is rendelkezésre állnak: logopédiai és egyéni fejlesztő szoba, tornaszoba, a szülők fogadására alkalmas szoba. Megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvoda dolgozói számára is.

2.1.5.3 Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a katolikus óvodáinkban csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet, és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

- Az óvoda helyi sajátosságait figyelembe véve történik az éves, havi, heti, napi szintű tervezés.
- A stratégiai dokumentumok harmonizálnak egymással.
- A mindennapokban a gondozási tevékenységeknek is kiemelt szerepe van. A gyermekekkel foglalkozó felnőtt (pedagógus és dajka) a gondozás folyamatában is nevel.
- A hetirend (lehetőségeknek megfelelően) biztosítja a feltételeket a párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek szervezéséhez.
- A napirend és a hetirend összeállításakor az óvodapedagógus figyelembe veszi a helyi szokásokat és a gyermekek egyéni szükségleteit.
- A napirendet rugalmasság, (lehetőség szerint) folyamatosság jellemzi, amelyben a játék kitüntetett szerepet kap.
- A fejlődés nyomon követése a gyermekek megismerését, fejlesztését tükrözi. Dokumentálása a személyiségnaplóban történik, melynek szempontjai a teljes személyiségre, minden képességi körre, a fontosabb részképességekre

irányulnak. Segít abban, hogy az óvodapedagógus megállapíthassa a gyermek erősségeit, gyengébb pontjait, és regisztrálhassa a fejlődést.

A személyiségnapló vezetése folyamatosan történik a gyermek óvodába lépésétől kezdve minden nevelési év végén a beiskolázásig. A gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

Az óvodai élet szervezeti kerete: a napirend

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok helyes kialakítása. A játéknak kitüntetett szerepet szánunk. A megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek harmonikus arányban vannak. A gondozásnak is kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítségével – együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvoda hétfőtől péntekig 6.30-tól 17.00 óráig tart nyitva.

Óvodánkban a vegyes és a tiszta életkorú csoportok indítása egyaránt lehetséges.

AZ ÓVODA NAPIRENDJE

Időtartam	Tevékenység
6.30–12.00	• Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában, a szabadban • Hitre nevelés, lelki beszélgetés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás, vagy tervszerűen kötött mozgás (teremben, tornateremben vagy a szabadban) • Gondozási feladatok. Tisztálkodás, előkészület a tízóraihoz, étkezési ima, tízóraizás • Ismerkedés a teremtet világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában, a megélt élmények, tapasztalatok feldolgozása • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás ○ Verselés, mesélés ○ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

	○ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ○ Mozgás ○ A külső világ tevékeny megismerése ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése • Részképességek fejlesztése egyéni formában • Tisztálkodás, öltözködés • A külső világ élményei, megfigyelések • Valamennyi olyan tevékenység, melyet igényel a gyermek • Az egészséges életmódot elősegítő egyéb tevékenység a szabad levegőn
12.00–15.00	• Gondozási feladatok. Öltözés, tisztálkodás, ebéd előtti előkészületek • Étkezési ima, ebédelés • Testápolás, a terem előkészítése a pihenéshez • Pihenés előtti beszélgetés, mese, ének • Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően
15.00–17.00	• Gondozási feladatok. Folyamatos ébredés, testápolás, étkezési ima, uzsonnázás • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a teremben vagy a szabadban az évszaktól függően a szülők érkezéséig

A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI FORMÁI

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
• Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	• Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

A nyári leállás minden évben július, augusztus hónapokban történik a fenntartó jóváhagyásával. Erről a szülők szülői értekezleten tájékoztatást kapnak. (Az óvoda nyári igényléséről felmérést készítünk a szülők körében.)

2.1.5.4 Az óvoda kapcsolatai

Óvoda - család

Óvodaképünk a **NYITOTT ÓVODA**, amelynek működése során a gyerekek érdekében a családdal való együttműködés hagyományosan jó törekvéseit folytatjuk.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a **családdal való szoros együttműködés**. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Kiemelkedő jelentőséget tulajdonítunk a **családokhoz közeledés szemléletének**.

Ezen a téren fontosnak tartjuk:

- az óvodapedagógus vállalja fel a kapcsolatkeresésben a kezdeményező szerepet, hiszen ő képes a család és az óvoda közötti híd kiépítésére;
- a szülőkkel való kommunikációk hatékonyabbá tétele érdekében a különböző kapcsolattartási formákban elsőbbséget kell adni a dialógusnak, a tájékoztató jellegű monológokkal szemben;
- a kitűzött céljaink elérése érdekében fontos mindazoknak a módszereknek, eszközöknek a gazdagítása, amelyekkel az eddigieknél többet tudhatunk meg a családok nevelési elképzeléseiről és gyakorlatáról;

A szülők óvodai életbe való bevonása:

- gyermeket beszoktató, gyermekkel játszó szülő a csoportban;
- óvodai életbe tekintő szülő,
- aktív, segítő szülő az óvodában, csoportban,
- család a csoportban,
- csoport a családnál.

Az informálás és a kommunikációs kapcsolat lehetőségei:

- pedagógiai programunkat ismertető, népszerűsítő kiadvány,
- hirdetőtáblák,
- hírlevelek, szórólapok, üzenetek, meghívók, kérdőívek.

Közös szabadidős tevékenységek:

- gyalogtúra a környéken,
- szalonnasütés, bográcsolás az óvoda udvarán,
- kézműves programok (korongozás, szövés, kosárfonás, stb.),
- játékos családi vetélkedők,
- az óvoda udvarának szépítése,
- családok bemutatkozása stb.

Minden szülői részvételi, együttműködési formát szívesen fogadunk, természetesen megtartva az óvodapedagógus szakmai kompetenciáját, felelősségét. Programunk tág teret biztosít a gyermek érdekeit képviselve az együttnevelés sajátos, gazdag, sokszínű formáinak megjelenítéséhez, az óvodapedagógus és a szülő együttműködéséhez.

Fontos célkitűzése, hogy a szülőkből és az óvodapedagógusokból olyan közösséget hozzon létre, amely partneri kapcsolatban, egymással folyamatos párbeszédben, az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve fejleszti a gyermekeket.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái, azok továbbfejlesztésének lehetőségei:

- Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás.
- Tájékoztató jellegű találkozások (szakszolgáltató intézmények bemutatkozásai, óvodapedagógusok és szülők rendezvényei).
- Családlátogatások.
- Egyéni találkozások, beszélgetések, fogadóórák stb.
- Szülői értekezletek (összevont óvodai értekezletek, csoportértekezletek, egy szülői réteg részére szervezett értekezletek)
- Munka- és játékdélutánok.

- Zarándoklatok, kirándulások, rendezvények, ünnepek.
- "Meglepetés" kiállítások szervezése (Pl.: gyertyafényes karácsonyi kiállítás stb.) az óvodai galériában.
- Közös szentmisén való részvétel.
- Az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

Az óvoda külső kapcsolatai:

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek **az óvodába lépés előtt** (bölcsőde, nevelőotthon), **az óvodai élet alatt** (pedagógiai szakszolgálat intézményei, közművelődési intézmények) és **az óvodai élet után** (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Az óvoda - bölcsőde kapcsolata:

A gyermekek közül kevesen járnak az óvodát megelőzően bölcsődébe. Ezt a kapcsolatot mégis fontosnak tartjuk, a jó szakmai együttműködés a gyermekek fejlődését szolgálja.

Az óvoda és a fenntartó kapcsolata:

Folyamatosság, rendszeresség és kölcsönösség jellemzi e kapcsolatot, amely biztosítja az óvodánk önálló, zavartalan, jó színvonalon való működését.

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni személyes megbeszélések.
- Rendszeres kapcsolattartás az EKIF képviselőivel (igazgató, tanügyigazgató, gazdasági szakértő, jogász...).
- Értekezletek, tanácskozások.
- Tájékoztató jellegű fórumok.
- Az óvoda működésének vizsgálata, ellenőrzése, értékelése.
- Részvétel az óvodai rendezvényeken.

Fenntartónk az együttműködés során biztosítja intézményünk autonómiáját, támogatja és segíti a hatékony és értéket képviselő óvodai nevelőmunkánk megvalósítását.

Az óvoda és a helyi egyházközösség kapcsolata:

Az óvodás gyermekek hit felé nevelése terén sok segítséget, támogatást kapunk. A plébános atyát nevelési értekezletre, szülői értekezletre, lelkigyakorlat vezetésére meghívjuk, továbbá az óvoda ünnepeire, rendezvényeire is. Minden hónap első vasárnapján

gyermekmisét celebrál a plébános atya, valamint minden hónapban egy alkalommal az óvodában is tart szentmisét a gyermekek és a szülők részére.

Az óvoda - iskola kapcsolata:

A pedagógiai munkánk megújításának időszakában az eddigieknél szorosabb és hatékonyabb együttműködésre lesz szükség a közös irányítás alatt álló óvoda és az iskola intézményegységek között. Fontosnak tartjuk az azonos szellemiség érdekében a folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolatot, együttműködést. Célunk, hogy az óvodából iskolába lépő gyermekek a saját iskolában maradjanak.

Az együttműködés formái:

- az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt;
- kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés: az első osztályosokat meglátogatjuk az iskolában, az első osztályos tanítók pedig a leendő iskolásokat látogatják meg az óvodában;
- szakmai tanácskozások, megbeszélések, előadások az alsó tagozaton tanító nevelőkkel olyan pedagógiai, pszichológiai, módszertani témákban, amelyek segíthetik az óvoda - iskola átmenet zökkenőmentesebb megvalósítását;
- szakmai műhelymunka (óvoda-iskola átmenet támogatása);
- szülői értekezleteken való részvétel: az intézményvezető és a leendő első osztályos nevelők tájékoztatják az iskolába készülők szüleit pedagógiai elképzeléseikről és az iskolába lépés teendőiről;
- a gyermekek látogatása az iskolában: ismerkednek a tanítónővel és az iskolai környezettel,
- nagycsoportos gyermekek utánkövetése legalább az első osztályban;
- közös rendezvények, játékok, ünnepek szervezése.

Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata:

Folyamatos, rendszeres kapcsolatot építettünk ki a „kultúraközvetítés” helyi intézményeivel.

Hagyományosan megszervezett közművelődési programjaink:

- Könyvtárlátogatás.
- Múzeum, palóc tájház látogatása.
- Közös program: majális.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda fényes ablakából tágas kertjén, udvarán túlra is tekintsünk, s más nevelési színtereket is bekapcsoljunk a gyermekek harmonikus, sokoldalú személyiségfejlesztésébe.

Az óvoda és városi önkormányzat kapcsolata:

A gyermekek érdekvédelmében is tervszerű, rendszeres a kapcsolattartás. Évente jelentést készítünk az önkormányzat felé az intézményünkbe járó hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekről.

Azon gyermekek, akiket a jegyző nyilvántartásba vesz, és így rendszeres nevelési támogatást kapnak, ingyenes étkezési támogatásban részesülnek intézményünkben.

A tanköteles korú gyermekek igazolatlan hiányzását a város jegyzőjének jelentjük.

Az óvó-védő, fejlesztő hálózattal való kapcsolattartás:

- A gyermekorvos és a védőnő szükség esetén jön az óvodába, hogy megnézze a gyerekeket, elvégezze az egészségügyi feladatokat.
- Nevelési Tanácsadó segítségét vesszük igénybe a kérdéses gyermekek iskolaérettségi vizsgálatánál, illetve az év közben szükséges kezelések ellátása érdekében.
- Gyermekvédelmi felelőseink kapcsolatot tart a Gyermekjóléti szolgálattal, a Családsegítő központtal.
- A nemzetiséghez tartozó családok segítése érdekében felvesszük a kapcsolatot a helyi nemzetiségi szervezetekkel.
- A tanév elején a Bátönyterenye Kistérségi Társulás által foglalkoztatott logopédus egyenként meghallgatja a gyermekeket a szülők hozzájárulásával, és szükség szerint javaslatot tesz beszédjavító foglalkozásra a rászoruló gyermekek szüleinek.

2.1.6 A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Az óvodai élet tevékenységformáinak tervezésekor (a napi tevékenységek tervezésében) javasoljuk, hogy jelenjen meg:

- a cél
- a feladat
- a tartalom
- az óvodapedagógus feladata

- a pedagógiai munkát segítő feladata.

2.1.6.1 Hitre nevelés

Mi, keresztények, akik a keresztségben újjászülettünk vízből és Szentlélekből, Isten gyermekei vagyunk, Istent Atyánknak szólíthatjuk. Ennek köszönhetően minden keresztényt testvéri kötelék fűz egymáshoz, amelyet lelki rokonságnak nevezünk. Amikor Jézus eljött a világba, üdvösségünkre magához vonzott mindenkit. Az evangéliumok bemutatják a gyermekek iránti szeretetét:

„Akkor gyermekeket vittek hozzá, hogy tegye rájuk a kezét, és imádkozzék fölöttük. A tanítványok elutasították őket, Jézus azonban így szólt:

Hagyjátok csak a gyermekeket, ne akadályozzátok őket, hisz ilyeneké a Mennyeek országa.”

(Máté 19,13–15)

Az óvoda missziós feladatai:

- A családok bekapcsolása az egyházközösség életébe.
- Valljuk, hogy a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erejű.

A hitre nevelés, mely átszövi az óvodai élet egészét, tevékenységi formái:

- Lelki percek naponta: 5-10 perc.

A mindennapos lelki beszélgetéseket a csoportos óvónők tartják a napirendbe beépítve. Közösén énekelünk, elmondjuk a reggeli imát, majd beszélgetni kezdünk. Az év folyamán feldolgozzuk a liturgikus év egyes eseményeit. Foglalkozunk erkölcsi témákkal, és ide tartoznak az aktuális ünnepek, megemlékezések is. Sok játékot, énekes játékot, dalt is beiktatunk a gyermekek életkori sajátosságaira és játékosságára építve. Mondunk kötött imákat, de célunk, hogy eljuttassuk a gyermeket a saját szavukkal való imádkozáshoz.

A KPSZTI segédanyagokat felhasználjuk nevelőmunkánkban.

- Játékos hittan foglalkozás heti két alkalommal: 20-25 perc.
- Imádságok, vallásos énekek tanulása.
- Rendszeresen biztosítjuk a feltételeket, megteremtjük a lehetőségeket a Képes Biblia és vallásos témájú könyvek nézegetésére. Beszélgetéseket kezdeményezünk a gyermekeket érintő, érdeklő témában.
- Vallásos tárgyú kirakók, színezők, szabályjátékok használata. Jól ismert bibliai történetek dramatizálása.
- Étkezések és alvás előtti áldáskérés, hálaadás.

- A köszönési mód elsajátítása.
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás.
- Templomlátogatások, gyermekmise.
- Közös ünneplések.
- Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése.
- Ajándékkészítés.
- Iskolába lépés idején a hit továbbélése.

A napi vallási nevelés témáit a gyermekek rajzban, szerepjátékban, stb. a nap folyamán tovább élhetik, az óvónő segítségével tovább mélyíthetik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Személyes példaadás. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- A megfelelő köszönési mód kialakítása.
- A szeretetteljes imádságos légkörben megéreztetni Isten szeretetét, tapasztalják meg a gyermekek a jézusi szeretetélményt – alakuljon ki bennük az alapvető hitkézség.
- A vallásos élményekkel vallási érzelmeiket ébresztgetjük, erősítjük. Bátran szólítsák meg a Mennyei Atyát, örömmel imádkozzanak mindennap.
- Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), a biztonságérzet erősítése (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).
- Templomlátogatás során ismerkedjenek a liturgia eszközeivel, a helyes viselkedési szokásokkal.
- Szívesen látogassanak templomba családjukkal is. Érezzék át, hogy mindannyian Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymás testvérei vagyunk.
- Ünnepek és megemlékezések alkalmával a gyermekeket tanítsuk meg ünnepelni.

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből
- az ünnep előkészítése és lezárása.

2.1.6.2 Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését.

Célunk: a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekek nevelése.

A nyugodt játék feltételei:

A szabadjátékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, eszközöket és élményt biztosítson a különböző játékformákhoz, mint például a mozgásos játékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, a dramatizáláshoz és a bábozáshoz.

- **Megfelelő hely és eszköz biztosítása**

A gyermek a szabad játékának tiszteletben tartását, feltételeinek maximális mértékű biztosítását a legfontosabb aktuális feladatunknak tekintjük. Óvodánk csoportszobái és udvara biztosítják a játéknak, mint a legfontosabb gyermeki tevékenységnek a feltételeit. Az egész óvodai csoportszoba a játék színtere. Az óvodai csoportszoba tárgyai, berendezése, a játékszerek a belső indítékból létrejövő játék külső feltételei.

A csoportszobák mobil bútorzata, a terek szabad, igény szerinti átrendezését teszi lehetővé, hogy a játék során a gyermek spontán érdeklődésének megfelelően maga is aktív közreműködő legyen a tervezés, szervezés és megvalósítás terén.

Az óvodapedagógusok a szülőkkel, gyermekekkel közösen folyamatos gyűjtőmunkát végeznek a minél többféle anyagok, alakítható, félkész játékszerek biztosítása érdekében.

- **A játékidő biztosítása**

A játék kiemelt jelentőségének meg kell mutatkoznia a napirendben, az időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

A szabad játék védelmét megfelelő időtartam biztosítja. Az imára, étkezésre, pihenésre, testápolásra szánt idő kivételével az egész nap a szabad játék rendelkezésére áll.

- **Az élmények biztosítása**

A gyermekek játékának motiváló ereje az élmény, amely sokféle lehet. A katolikus/keresztény lelkiség, a vallásos élmények biztosítása nagyon fontos!

- óvodapedagógus bábjátéka
 - kommunikáció
 - gyermek bábjátéka
 - bábkészítő tevékenység
 - esztétikai élménynyújtás
 - személyiségjegyek tükröződése
 - testséma fejlesztés
 - drámajáték elemek
 - szerepazonosulás
 - metakommunikáció.
- Önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés.
 - Nemzeti, keresztényi tudat erősítése.
 - Ünnepek értékének növelése.
 - A könyv szeretetére nevelés.
 - Saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés.

2.1.6.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Programunk Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra építi a zenei nevelést. A gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan élik meg a zenét, mint a hangulatok, érzelmek, a jó közérzet fontos kifejezőjét. Az óvoda elsősorban a közös, együttes dalos játékok színtere. Olyan játékoké, ahol a mozgás, a ritmus, a dallam globális élményt nyújt.

Célunk: a zene megszerettetése, a zenével való ismerkedés, a mozgás, az éneklés, a tánc élményének nyújtása.

Feladatunk: éneklési készség, ritmusérzék, hallás fejlesztése a mozgás - hang - szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtása és az éneklés ösztönzése.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, a zenélés felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A magyar nép ajkán megszólaló dalok között bőséggel akad olyan,

amelyben felismerhető a lélek Istenhez emelkedettsége vagy az Istennel való párbeszéde. Ezek alkotják az énekhallgatás anyagát.

A zenei nevelés anyaga mellett az egyházi ünnepekhez kapcsolódó óvodás életkornak megfelelő hangterjedelmű dalokkal is megismertetjük gyermekeinket. Hallgatunk orgonamuzsikát.

A KPSZTI segédanyagait felhasználjuk.

A gyermekeket megismertetjük néhány hangszerrel. (dob, fémháromszög, cintányér, ritmuspálca, kasztanyetta...). Ezek mindegyik csoportban a gyermekek rendelkezésére állnak. A gyermekek a felnőtt hangszerjátékával és zörejhangokkal is ismerkednek.

A mondókás, énekes, szökdelő mozgással kísért dalos játékok azok, amelyek komplexen fejlesztik a gyermek személyiségét. A mondókázáson keresztül erősítjük az éhangsúlyos magyar beszédet.

Arra törekszünk, hogy a gyermek a zenei tevékenységet mozgásával kísérhesse, kifejezhesse érzelmeit, megélhesse az együttjátszás önkéntességét, a játék örömet.

Fontosnak tartjuk, hogy eközben kialakítsuk és fejlesszük zenei fogékonyságát:

- a zene iránti érdeklődés felkeltését, zenei képességek, zenei kreativitás alakítását
- a zenével azonos ritmikus mozgást
- a hallott dallam és a látott mozgás reprodukálását
- a spontán éneklési és mozgáskedvet
- a zenei és mozgásemlékezetet
- az éneklés és a mozgáskészség improvizatív megjelenését
- az improvizációk támogatásával a zenei kreativitás fejlesztését
- az egyházi zene megismertetését.

Az óvodapedagógus feladata:

- A zenei nevelés tartalmának igényes kiválasztása a zenei anyanyelv megalapozása érdekében, amelynek legfontosabb szempontja a zene szépsége és művészi értéke. (Népi gyermekdalok, népdalok, néphagyományt őrző dalos játékok, művészeti értékű műdalok, zenehallgatásra szánt népdalok, egyházi énekek, magyar és más népek dalai, nemzetiségi értéket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotások, a világ zeneirodalmából válogatott énekes és hangszeres műzene, kétszólamú darabok és kánonok)

- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése, a zenei önművelődés és önképzés.
- Szabad légkör, jó hangulat biztosítása.
- A gyermektáncok, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése.
- Fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása.
- A felnőtt minta szerepe meghatározó, az óvodapedagógus énekeljen és játsszon sokat a gyerekekkel. Nagy élmény a gyermekeknek az óvodapedagógus éneke, hangszerjátéka.

A zenei élmény kifejezésre ösztönöz (ábrázolásra, bábozásra, dramatizálásra, mesébe való beépítésre stb.), ezért a művészeti tevékenységek integratív hatásának érvényesülését segítjük elő.

2.1.6.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az óvodai rajzolás, mintázás, kézi munka **célja**, hogy megalapozza a világra nyitott, esztétikai értékekre fogékony, a környezetüket alakítani tudó emberek nevelését.

A művészeti tevékenységek, így az ábrázolás is elsősorban a **teljes szabadság élményét nyújtja a gyermeknek**. Miközben szabadjára engedi érzelmeit, utat enged elképzeléseinek, jelzéseket ad önmagáról, kommunikál a környezetével, szocializálódik az együttes tevékenységekben, ismeretekkel gyarapszik, technikákat tanul, más művészetekre asszociál (irodalom, zene, mozgás).

A művészeti tevékenységekhez szorosan hozzátartoznak azonban azok a **speciális tartalmak** is, amelyekkel a felnőtt ismerteti meg a gyermeket:

- színvilág
- formavilág
- a téri ábrázolás világa
- az anyagok természete
- a technikák, amelyekkel kifejezhetjük elképzeléseinket, gondolatainkat, érzelmeinket.

A **gyermekek a műhelymunka lehetőségét az egész nap folyamán megkapják**. Az ábrázoló tevékenységben a szabad alkotás, s annak öröme a fontos, nem a mű, nem az eredmény. A tevékenységben a folyamatra, az anyaggal való játék örömére, az ötletességre, az önállóságra, az eredetiségre helyezzük a hangsúlyt, és nem a végtermék minősítésére. Az eredmények értékelése csak a megerősítés, ösztönzés szándékával történik. A gyermekek

munkáinak megbecsülését szolgálják a kiállítások, illetve a munkáik felhasználása a környezet szépítésében. Alkotásaikban megjelennek a vallásos tartalmú témák is.

A rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, a kézi munka, a kézművesség különböző fajtái, a műalkotásokkal való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A kézművesség, az anyagismereten túl, a hagyományok ápolását és környékünk kézműves tevékenységeinek (szövés, kosárfonás, gyöngyfűzés, csuhé figurák készítése, fazekasság stb.) megismerését és őrzését is szolgálják. A barkácsoláshoz, mintázáshoz, díszítómunkához stb. változatos anyagokat, ötleteket kínálunk, segítjük a játékot, valamint bábok- és közös kompozíciók készítésére ösztönözzük a gyermekeket.

Az ábrázoló tevékenység összefonódik a játékkal, a barkácsolással, a konstruálással, a modellezéssel és más művészeti tevékenységekkel.

Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és a változatos eszközök meglétével biztosítottak.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt.
- A gyermekek esztétikai fogékonyságának a kialakítása.
- A gyermekek szabad alkotó tevékenységéhez megfelelő hely, tér s oldott légkör biztosítása, mert csak jó hangulatban lehet alkotni, önmagunkat kreatívan kifejezni.
- Különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése.
- Az alkotás örömeinek megtapasztaltatása, önkifejezésre ösztönzés.
- Vallásos témák megjelenítésére ösztönzés.
- Szokásrendszer alakítása.

Az óvodapedagógus feladata a tevékenységekben:

- a térbeli tájékozódás, a képi-plasztikai kifejezőképesség formálása
- a komponálás, rendezés képességének fejlesztése
- a gyermekek tér-, forma- és színképzetének fejlesztése
- vizuális, taktilis, auditív, téri percepció alakítása
- keresztcsatornák fejlesztése
- koordinált finommozgás elősegítése
- belső vizuális kép, fantázia, figyelem, verbális, reprodukáló képesség fejlesztése
- az egyszerűbb művészeti alkotásokkal, népművészeti elemek való megismerkedtetés
- a gyermekmunkák megbecsülése, aktualizálása

- a gyermekek munkáinak megfigyelése, elemzése
- a képi megjelenítés és a verbális megfogalmazás összekapcsolása
- érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban
- a tevékenységekkel a teljes személyiség integrált fejlesztése
- kiállítások rendezése a szülők segítségével
- a felhasználható anyagok folyamatos gyűjtése és tárolása.

Az éves tervek összeállításánál figyelembe vesszük az egyházi évkör eseményeit. Így építjük be a vallásos nevelést.

Az egyházi és társadalmi ünnepekre várakozás idején a csoportszobák alkalomhoz illő dekorálásával és ajándékok készítésével hangoljuk rá a gyerekeket az ünneplésre. Alkotásaikban vallásos témák is megjelennek.

2.1.6.6 Mozgás

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Célunk: A természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, fejlesztése. A szabadban végzett számtalan tevékenység (torna, játék, kirándulás stb.) fokozza a gyermek edzettségét, teherbíró képességét, segíti testi fejlődését.

Feladatunk: a mozgás megszerettetése és a későbbi életmód részévé tétele, az igény, szükséglet megalapozása, a testi képességek fejlesztése.

A rendszeresen és kellemes légkörben végzett mozgás a gyermek természetes igényévé válik, és beépül mozgásrendszerébe.

A harmonikus mozgás elsősorban a szabad mozgással fejleszthető. A szabad mozgás legfontosabb színtere az óvoda udvara, ahol a nagy mozgástér és egyéb tevékenységek színtereinek elkülönültsége biztosítja a zavartalan mozgást tematikus felszereltségével, az egyszerű felszerelésekkel és egyéb eszközökkel. Az óvoda udvarán naponta, minden évszakban minél több időt töltünk. Az eltérő szükségletű gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítésére a csoportszobában és az udvaron egyaránt nagy figyelmet fordítunk.

A mozgás fontos eszköze az általános testi képességek fejlesztésének, a téri tájékozódás megalapozásának, a testséma megismerésének, a koordinált mozgás kialakításának, a prevenciós fejlesztésnek, a társra figyelés segítésének.

A **testnevelés** tartalma: a természetes mozgások, mozgásos játékok, játékos mozgások, prevenciós gyakorlatok szerekekkel, kézi szerekekkel és az udvari felszerelések, terepviszonyok kihasználásával. A gyermekek mozgásigénye és készsége eltérő, ezért a testnevelést differenciálni kell az időtartamban, a mozgástempóban, mennyiségben és minőségben.

A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás). Fejlesztik a testi képességeket: mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik az egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, az alkalmazkodóképességet, a személyiség akarati tényezőinek alakulását, valamint a pozitív személyiségvonások megalapozódását.

A tornának, játékos mozgásoknak teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján lehetőséget biztosítunk.

Megfelelő környezet biztosításával, a balesetvédelmi előírásokat megtartva, valamint erkölcsi neveléssel, a veszélyekre való figyelem felkeltésével segítjük a biztonságos mozgás megvalósulását.

Kiemelt figyelmet fordítunk óvodánkban a **prevenciós testi fejlesztésre**, a tartásjavító torna, a lábtorna és egyéb játékos gyakorlatok programunkba és a mindennapos mozgásba való beépítésére.

Az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani a napi frissítő mozgásra.

Az óvodapedagógus feladata:

- A mozgás feltételeinek biztosítása (hely, idő, eszköz), baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával.
- A gyermekek mozgásának tudatos, tervszerű fejlesztése (szabad levegőn is).
- A gyermekek mozgásigényének kielégítése, mozgásöröm átélésének biztosítása az óvodai nevelés minden napján.
- Nagymozgás és finommotorika fejlesztése, a fegyelmezett mozgás elősegítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

- Tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba.
- Az anyanyelvi fejlesztés megvalósítása mozgásfejlesztés során.

2.1.6.7 A külső világ tevékeny megismerése

A környezeti nevelés, a külső világ tevékeny megismertetése, megszerettetése, a teremtetett világra való rácsodálkozás szorosan összekapcsolódik a vallásos neveléssel. Bizalom a világ, az élet értelmességében, jó mivoltában. Az egész természet szépsége, rendje a Teremtő dicséretét zengi.

„Isten szól hozzád a virág illatában, a madárdalban, a csillagok millióiban. Hallod a hangját? Nem, csak tudod: a madárdal, vagy egy csodaszép virág, az égtestek fénye: üzenet számodra azok Alkotójától, Istentől.”²

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi és tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Célunk: a nemzeti kultúra értékeit védő és ápoló, a környezetéhez alkalmazkodni tudó és a környezetét alakító ember nevelésének megalapozása a természetfeletti és emberi értékek figyelembevételével.

Óvodáskorban különösen fontos, hogy a gyermekek maguk megtapasztalhassanak jelenségeket, aktív részesei legyenek folyamatoknak.

Programunk arra vállalkozik, hogy az óvoda a maga környezetével, gazdag tevékenységrendszerével, a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos és tervszerű megszervezésével elősegítse a gyermekek külső világgal való ismerkedését.

Ez a feladat tartalmi szempontból két egymástól elválaszthatatlan, szorosan összefüggő tapasztalati tartalmat foglal magába.

A környezet megismerése:

- természetismeret
- társadalomismeret
- környezetalakítás, környezetvédelem, környezettudatos magatartásformálás

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése.

² Isten gyermeke vagyok. Ima- és énekeskönyv gyermekeknek 28. oldal

A környezet megismerése:

A természetismeret legfontosabb forrása a természet. A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változása adja meg, ezeket a hétköznapi és az ünnepnapok tagolják. A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok megfigyelésén keresztül kínálkozik. Az időjárás, a természet jellemzői, változásai, a színek, a formák szépségei alapvető tapasztalatokra adnak lehetőséget. A természetismeret fontos része a növényvilág. A növényeket, fejlődésüket óvodakertünkben, a családi házak kertjeiben, a Kastélykertben, a parkokban, a közeli erdőkben figyeljük meg. Egész évben jó lehetőséget biztosítanak a folyamatos tapasztalatszerzésre.

Az állatvilággal való megismerkedésre számtalan lehetőség kínálkozik. A háziállatokkal, fejlődésükkel, gondozásukkal természetes környezetükben ismerkedhetünk meg. A vadon élő állatokkal képeskönyvek, albumok, videofilmek közvetítésével találkozhatnak gyermekeink.

A társadalmi környezetünkből szerezhető tapasztalatok tekintetében alapvető feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekek rendelkezzenek a koruknak megfelelő ismeretekkel szűkebb környezetükről: családjukról, nagyszüleikről, szüleik foglalkozásáról, munkahelyéről, új környezetükről: az óvodáról.

Különösen fontos az óvodán kívüli környezettel, lakóhelyünkkel való megismerkedés: plébánia, templom, orvosi rendelő, bölcsőde, iskola, könyvtár, művelődési ház, Gyürky-Solymossy kastély, palóc tájházak, üzlet stb. látogatása, az ott dolgozó felnőttek foglalkozásáról tapasztalatok szerzése. Ezek a tapasztalatok, a róluk szóló beszélgetések alapozzák meg a városunkhoz való kötődéseket, az erkölcsi érzelmeket.

Fontos nevelési feladatunknak tekintjük, hogy a gyermekek megismerjék a helyi palóc szokások és tárgyi kultúra értékeit.

Folyamatos, rendszeres lehetőséget biztosítunk a közlekedéssel, a közlekedési eszközökkel és a helyes közlekedési szabályokkal való megismerkedésre. Sétáink alkalmával gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést.

A környezetalakítás, a környezetvédelem aktív résztvevői a gyerekek is az óvodánkban. Programunkban a környezetvédő szemlélet és a környezettudatos magatartás megalapozására vállalkozunk.

Fontos nevelési feladatunk, hogy a gyermekek szeressék a környezetüket, vigyázzanak a tisztaságra, védjék a növényeket, gondozzák az élőlényeket.

Az ember, a természet, a hagyomány, az ünnepek szoros kapcsolatban vannak. Az éves tematikánkban szereplő témakörök kibontása függ az évszakok váltakozásától és a liturgikus ünnepekhez kapcsolódó hagyományoktól, szimbólumoktól.

Programunk megvalósítása során arra törekszünk, hogy **gyermekünk fedezzék fel és tiszteljék a természet harmóniáját**, egységét, és legyenek maguk is aktív védői e csodás világnak.

Nevelőmunkánk során a gyerekek megtanulják tisztelni a természetet, gyarapodnak ismereteik a világról, és ezek segíti őket annak megértésében, hogy ők hogyan illeszkednek a világba.

Az óvodapedagógus feladata:

- A teremtet világ szépségeire való rácsodálkoztatás, annak megismertetése, megszerettetése és védelme (öröm, hála).
- Az életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése.
- Megismertetni a természeti és társadalmi környezetet, a változások folyamatos megfigyelésének segítése.
- A szülőföld és a közvetlen környezet hagyományainak, szokásainak, valamint a családi, tárgyi kultúrájának a megismertetése.
- Megfigyelő séták, kirándulások szervezése.
- A természetsarokban történő változások folyamatos megfigyeltetése.
- A környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés.
- Környezettudatos magatartás alapozása, alakítása.
- A közlekedés biztonságára, önfegyelmre, egymás óvására nevelés.
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- Az önálló véleményalkotás, döntésképeség fejlesztése a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításában.
- Az épített környezettel, kiemelten az egyházi épületekkel, műalkotásokkal való ismerkedés irányítása.
- Megismertetni az egyházi helyiségeket, eszközöket, viselkedési szabályokat.
- Egyházi ünnepeken való részvételre ösztönzés.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése:

Az óvodában minden tevékenységben, minden szituációban adottak a lehetőségek a matematikai tartalmú tapasztalatok szerzésére.

A matematikai tapasztalatszerzés óvodáskorban, természetes környezetben a legeredményesebb.

Az elemi ok-okozati összefüggések felismerése, problémahelyzetek megoldása hozzájárul logikus gondolkodásuk fejlődéséhez. A matematikai fogalmakkal természetes módon ismerkednek meg, s a kifejezések fokozatosan beépülnek beszédükbe. Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük.

Az óvodában a fejlesztés tartalma az alábbiakat foglalja magába:

- Ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.
- Halmazok képzése, összehasonlítása tulajdonságaik szerint. Azok szétválogatása, bontása részhalmazokra.
- Halmazok elemeinek sorba rendezése.
- Halmazok összemérése becsléssel, párosítással, másolással.
- A számfogalom előkészítése, kis számok felismerése összkép alapján.
- Mennyiségek összemérése magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, mennyiség, terület, szélesség, vastagság és bőség szerint.
- Sorszámnevek, tőszámnevek.
- Tapasztalatok a geometria körében (építések, alkotások szabadon és másolással, valamint egy feltétel megadásával)
- Tevékenységek tükörrel.
- Tájékozódás térben.
- Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban.

Az óvodapedagógus feladata:

- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, matematikai tapasztalatok szerzését, biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.
- Tudatosan építsen a gyermek otthoni, óvodán kívüli tapasztalataira.

2.1.6.8 Munka jellegű tevékenységek

A gyermek óvodában eltöltött idejének teljes egészét a játék tölti ki, minden cselekedetet akként él meg. A munka jellegű tevékenység is játék a gyermek számára, a munkavégzés öröme számára. Mindez szüksége is a gyermeknek. Kiemelten fontos tehát a való élet munkajellegű tevékenységeinek biztosítása.

Célunk, hogy megalapozzuk a munka iránti tiszteletüket, az eredmény megbecsülését, a munka fontosságának és hasznosságának értelmét, felébresszük a gyerekekben a dolgozó ember szeretetét.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

A leggyakoribb munkafajták:

- **Az önkiszolgálás**, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti:
 - öltözködés
 - testápolási teendők
 - étkezéssel kapcsolatos tevékenységek.
- A közösség érdekében végzett munka:
 - a naposi tevékenység
 - csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.
- Az alkalmi munkák és egyéni megbízatások:
 - a környezet rendjének biztosítása
 - segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek
 - egyéb megbízatások teljesítése
- Az évszakoknak megfelelő tevékenységek:
 - a csoportszobában
 - az udvaron
 - az óvoda környezetében.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Gyermekeink eszközöknek és állandó helyüknek a biztosítása, amelyekkel a gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkák önállóan végezhetők.
- A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezése, a gyermekekkel való együttműködés, a munkatechnikák elsajátíttatása, a munkavégzés ösztönzése folyamatos pozitív értékeléssel, megerősítéssel.
- A feladatoknak a gyermekek képességeihez igazodó differenciálása.
- A szülők munkájának, az óvodai dolgozók munkájának megismertetése.

- Az emberi munka jelentőségének, értékének, az alkotás szépségének bemutatása. Elismerésre nevelés.
- Együttműködés a szülőkkel az óvodáért, a csoportokért felvállalt munkában.

2.1.6.9 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben, szervezett időkeretben megvalósuló tevékenység. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése is.

Cél az aktivitás, kíváncsiság felkeltése és ébrentartása, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés fenntartása.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért **a játékba integrált cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.**

- Az óvodában a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek.
- A **tanulás feltétele** a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségeinek biztosítása.

A felajánlott párhuzamosan is végezhető tevékenységek általános jellemzői:

A gyermek szempontjából:

- a választás, a döntés lehetőségét biztosítva feladattartásra nevel;
- a tevékenységbe ágyazott műveltség tartalom integráltan kerül sok szempontú megközelítésre;
- a gyermekek a cselekvés, a tapasztalás szintjén ismerkednek meg a problémákkal, és a személyes kontaktus, a beszélgetések során tapasztalataikat elemi, fogalmi szinten is kifejezhetik;
- a gyermekek a felnőttek, a kortársak mintájának utánzásával, valamint a felfedezéssel, kísérletezéssel, próbálkozásokkal, a szándékos figyelem és bevonás aktivizálásával játékosan tanulnak.

Az óvodapedagógus szempontjából:

- a tervszerű, átgondolt, de a gyermekek által formálódó, változó, kreativitásukkal, önállóságukkal gazdagodó tevékenységekben érvényesül a nevelés kultúrákövetítő szerepe;
- a tevékenységsarkokban kezdeményezett, felajánlott lehetőségek fejlesztő hatása komplex (pl.: az ábrázoló tevékenység matematikai, környezetismereti felfedezésekre is alkalmas ad),
- a felajánlott tevékenységekben komplexen jelenlévő problémák, helyzetek az integrált műveltségterület feldolgozását jelentik;
- az óvodapedagógus személyes mintaadó szerepe kiegészíti a gyermekek önálló tevékenységeit, közreműködése minden helyzetben a gyermekek fejlettségétől és igényeitől függ;
- a felajánlott, választható tevékenységek kezdeményezésére alkalmas helyzetek, a szabad játék intenzitásától függenek, (már többen nem játszanak elmélyülten, elakadt a játékfolyamat...)
- a csoport játékkultúrája, az önállóságuk foka, az együttműködés szokásainak, magatartásformáinak fejlettsége, a megfelelő csoportlétszám feltétele a nyugodt tevékenységeknek;
- a felajánlott tevékenységekben az óvodapedagógus a differenciálás elvét érvényesíti, tekintettel van az egyéni szükségletekre, a fejlődési ütemre és az érdeklődésre.

A KPSZTI-ben összeállított segédanyagokat felhasználjuk nevelőmunkánkban.

A **hetirend kialakítása** a csoportban dolgozó óvodapedagógusok önálló joga, melyet a csoportnaplóban rögzítünk. Szükség esetén lehetőség van a hetirend módosítására. Bizonyos tevékenységek szervezésében azonban alkalmazkodni kell a többi csoport elképzeléseihez (pl.: tornaszoba, úszás stb.).

Az óvodapedagógus feladatai:

- Elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok és az optimális terhelhetőség figyelembevétele, illetve a motiválás.
- A vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el.
- Építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Jelenjen meg az óvodai tevékenységben a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, a gyakorlati problémamegoldás.

- Fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése.
- A kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása.
- A gyermekek kompetenciájának fejlesztése.
- A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges.
- Tehetségigéretre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges.
- Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

2.1.7 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. **Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá érik.**

Az iskolaérettségnek az iskolai életre való felkészültségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

- A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermekeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama: a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés;

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele;
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél: gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek), végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét;
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek **szociálisan** is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A rugalmas beiskolázás lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

- az ötéves kortól (2014. szeptember 1-jétől 3 éves kortól) kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése;

- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

2.1.8 Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelem: mindazoknak a pedagógiai, jogi, egészségügyi és szociális tennivalóknak az összessége, amelyek a veszélyeztetett gyermek nevelését, érdekvédelmi és egészségügyi gondozását biztosítják.

A gyermekvédelem célja: a megelőzés, a gyermekek hátrányos helyzetének feltárása, csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

A nevelési intézményünk feladata, hogy felismerje a problémát, keresve az okokat segítséget nyújtson, illetve jelezzen az illetékes szakembereknek.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen
- ebből a veszélyeztetettek száma
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

Feladatok:

- az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele, balesetvédelem
- gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzését
- a gyermekvédelmi felelős munkáját megbízás alapján végzi,
- évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, gyermekvédelmi ismeretek bővítése
- rendszeres konzultáció, kapcsolattartás az óvodapedagógusokkal, az intézményvezetővel, a gyermekjóléti szolgálattal; esetmegbeszélések, szupervízió szervezése,
- családlátogatások, fogadóórák szervezése
- támogatások megszervezése, lebonyolítása.

Az óvoda épületében mindenki számára jól látható helyen ki van függesztve a GYIV felelős neve, és az, hogy hol és mikor érhető el. Az óvodai GYIV felelős folyamatosan és hatékonyan együttműködik az intézményi GYIV felelőssel.

2.1.9 Az óvoda hagyományrendszere

Az év szerkezete az egyházi ünnepkörökhöz igazodva épül fel. A keresztény világnézet úgy tekint a múltra, hogy abban fölismeri Isten végtelenül irgalmas szeretetét. Fontos a naptári év aktuális eseményeihez, ünnepeihez kapcsolódó hagyományok ápolása, amely szoros összefüggésben áll az egyes játéktémákkal, esetenként a tevékenységi területekkel.

Az évkör számtalan lehetőséget kínál az ünneplésre (az egyházi év ünnepei mellett a nemzeti ünnepek, a névnapok, születésnapok, a néphagyományból származó ünnepek, a helyi hagyományok). Az egyházi ünnepek, az ünneplés liturgikus jelentéssel bír. Ezáltal lelki ajándékokkal gazdagítjuk a gyermekeket. Az óvodai ünneplés éppen úgy, mint a családi összefügg – előkészíti vagy levezeti azt – az egyház liturgiájával. Ünnepeinket csoportszinten, óvodaszinten és intézményi szinten szervezzük.

2.1.9.1 Óvodánk esztendőkörs ünnepei

Az óvodában alkalmazható hagyományos ünnepek kalendárisztikus rendje:

Szeptember – Szent Mihály hava

- Kisboldogasszony ünnepe (szept. 8.)

Október – Mindszent hava

- Boldog II. János Pál pápa liturgikus ünnepe, emléknapja (okt. 22.)

November – Szent András hava

- Mindenszentek, Halottak napja (nov. 1-2.)
- Szent Márton katona, püspök emléknapja (nov. 11.)
- Árpád-házi Szent Erzsébet (nov. 19.)

December – Karácsony hava

- Szent Borbála (dec. 4.)
- Szent Miklós püspök (dec. 6.)
- Adventi időszak, Karácsony vigíliája

Január – Boldogasszony hava

- Vízkereszt (jan. 6.)

Február – Böjtelő hava

- Gyertyaszentelő Boldogasszony (febr. 2.)
- Szent Balázs püspök (febr. 3.)
- Farsang
 - Március – Böjtmás hava*
- Hamvazószerda, Nagyböjti időszak, Húsvét vigíliája
- Gyümölcsoltó Boldogasszony (március 25.)
 - Április – Szent György hava*
- II. János Pál pápa halálának évfordulója (ápr. 2.)
- Szent György – helyi ünnep (ápr. 24.)
 - Május – Pünkösdi hava*
- II. János Pál pápa boldoggá avatása (máj. 1.)
- Anyák napja
- Pünkösdi
 - Június – Szent Jakab hava*
- Úrnapja
- Páduai Szent Antal (jún. 13.)

A katolikus óvoda, mint kis, helyi közösség az egyházban vezeti a gyermeket az imádság lelkölete felé. Segíti őt, hogy begyökerezhesen a helyi közösségbe. A néphagyományt és hitet erősítő közösség védettségét jelent a gyermeknek, szülőnek, ahol nyugalmat, békét, megértést talál. A közösségi asztal, akár a családban vagy óvodában, akár tágabb környezetben legyen is, az összetartozást és a közösségi érzést erősíti. Olyan alkalmak ezek, ahol a gyermek szocializálódása folyamatosan és sok örömet jelentve valósul meg.

2.1.9.2 Sajátos hagyományok

- **Szüreti vigasság:** Az őszi gyümölcsökkel megrakott, művészi díszített kosarak, a szőlő füzérek, a humoros népi játékok időszaka a szeptember. (szeptember utolsó hete)
- "Jeles zöld napok":
- a víz napja (márc. 22.)
- a föld napja (ápr. 22.)
- a madarak, fák napja (máj. 10.)
- a környezetvédelmi világnap (jún. 5.)

Ezek a napok túrák, kirándulások színesítik óvodai életünket.

- Évzáró ünnepélyt tartunk, **az iskolába menőktől elbúcsúzunk** egy vidám, nyitott nap keretében. (május utolsó hete)
- A **gyermeknap** vidám, játékos vetélkedős nap (június első hete)
- "Nyárköszöntőt" tartunk júniusban: a szülőkkel közösen nyársalunk, bográcsolunk, kirándulunk gyermekcsoportonként változó helyen és időben (a szülők és az óvodapedagógusok közös döntése alapján).
- Családi napokat, óvodába hívogató, csalogató napokat, játékos sport délelőtti szervezünk a szülőkkel közösen.

2.1.10 Az óvodai pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Intézményegység megnevezése: Angyalkert Katolikus Óvoda

I. Helyiségek:

- 3 csoportszoba – (gyermekcsoportonként 1)
- 1 tornaszoba
- 1 logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba
- 1 játszóudvar
- 1 óvodavezetői iroda (amely helyettesi iroda is)
- Nevelőtestületi szoba a vezetői irodával közösen kialakítható.
- 1 gyermeköltöző – 1 gyermekcsoportnak
1 gyermeköltöző - 2 gyermekcsoportnak közösen kialakított (A helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma ezt lehetővé teszi.)
- 1 gyermekmosdó, WC – 1 gyermekcsoportnak
1 gyermekmosdó, WC – 2 gyermekcsoportnak közösen kialakított (A helyiség alapterülete és a gyermekek száma ezt lehetővé teszi.)
- Kiszolgálóhelyiségek:
 - Felnőtt öltöző
 - Elkülönítő és a logopédiai szoba egy helyiségben
 - Melegítőkonyha
 - 2 felnőtt WC

II. A helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai:

1. Csoportszoba:

A gyermekcsoport létszámának megfelelő bútorok (asztal, szék, játék és egyéb tárolószekrény, fektetők) biztosítottak.

2. Tornaszoba:

- bordásfal
- óvodai több funkciós mászóállvány
- tornapadok
- tornaszőnyegek
- egyéni fejlesztő eszközök

3. Logopédiai foglalkoztató

- a szükséges fejlesztő eszközök, tükör
- bútorok

4. Játszóudvar

- kerti padok
- babaház
- udvari homokozó
- mozgásfejlesztő kombinált mászóka

5. Óvodavezetői (helyettesi) iroda

- bútorok
- fax
- számítógép, nyomtató

6. Gyermeköltöző

- öltözőszekrény, öltözőpad a gyermekek létszámának figyelembevételével

7. Gyermekmosdó

- törülközőtartó a gyermeklétszám figyelembevételével
- falitükör
- fogmosó felszerelést tartó polc

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések:

A felnőtt- és gyermeklétszámnak megfelelő tisztálkodószerek, eszközök:

- fésűtartó
- törülköző
- abrosz
- takaró

IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök:

- Szennyesruha-tároló
- Mosottruha-tároló
- Automata mosógép
- Vasaló
- Vasalóállvány
- Takarítóeszközök
- Szerszámok
- Hűtőgép
- Porszívó

V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

1. **A játékok, játékeszközök különféle játékformák** gyermekcsoportonként gyermeklétszámot figyelembe véve

- Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő kielégítő eszközök gyermekcsoportonként a gyermeklétszámot figyelembe véve
- Az anyanyelv fejlesztésének eszközei gyermekcsoportonként
- Az értelmi képességeket és kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök
- Az ábrázoló tevékenységeket fejlesztő anyagok, eszközök gyermekcsoportonként
- A természeti, emberi és tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok gyermekcsoportonként a gyermeklétszámot figyelembe véve
- Munkajellegű tevékenységek eszközei gyermekcsoportonként

2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

- videó
- televízió
- magnetofon
- diavetítő
- hangszerek a pedagógusoknak és gyermekeknek (gyermekcsoportonként a gyermeklétszámot figyelembe véve)

A kötelezően előírtakon felül:

- csoportonként 1-1 hifitorony
- 1 számítógép csoportonként

VI. Egészség- és munkavédelmi eszközök:

- Ételminta vételére szolgáló készlet
- Mentőláda

- Védő- és munkaruha (MT. szerint)
- Tűzoltó készülék (a tűzvédelmi szabályzat szerint)

2.2 A II. JÁNOS PÁL PÁPA KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS MÁTRAMINDSZENTI TAGINTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI SAJÁTOSSÁGAI

2.2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá, de fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmasak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifformálására.³

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztyén nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

Ahogy a növendékfácskát óvjuk a viharoktól, ugyanúgy kell óvni gyermekeinket a romboló tapasztalatoktól. Oda kell tehát figyelniük, mit olvas, milyen filmet néz meg, kikkel barátkozik. Kellenek az ésszerű korlátok (Tízparancsolat, házirend, napirend), amelyek gátolják, de egyben védik is őt. Biztonságos, szerető légkörben kell felnőnie, nem szabad lerombolni benne a jóba és szépbe vetett bizalmát, játékos kedvét, azt a képességét, hogy tud csodálkozni. Mindezt az iskola csak a szülőkkel teljes összhangban tudja elérni.

A diákokat rá kell szoktatnunk a rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra, hogy tetteiknek következményei vannak. Ha a fiatal nem tanul meg uralkodni szenvedélyein, vágyain, sosem lesz szabad. Lelki életében is ki lesz szolgáltatva az élmények, érzelmek sűrű váltakozásának.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes

³ Egyházi Törvénykönyv (C.I.C. 794-795. kánon)

életükkel.” (CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét
- a nevelő jelleg dominál
- a nemzeti értékeket szolgálja
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Diákjaink szüleinek egy része nem kaphatott, vagy nem kapott vallásos nevelést, ezért egyfelől az iskolától várják e hiány pótlását, másfelől számolni kell azzal, hogy diákjaink a hitbéli tájékozottság tekintetében nagyon sokfélék lesznek. Sok szülőt gyermekén keresztül lehet elérni. Ezért számukra ezen az úton lehet biztosítani a hitben való előrehaladást, az igazi emberi értékekben való megerősödést. A szülők akkor tudnak a nevelésben partnerek lenni, ha van alkalmuk megismerni az iskola nevelési koncepcióját, ha elfogadják azt, és egyetértenek vele.

A diákok egy része olyan családi modellt hoz, melyből hiányzik az anyai vagy az apai minta, ahol kevés a gyerekekre fordított idő, hiányzik a(z) (keresztény) értékrend. Az ideérkezőknek (is) nagy a szeretet-, a törődés-, és az elfogadás-igénye.

A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik.”⁴

A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.

A dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.

Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.

Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.

⁴ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 78. oldal

Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

Mindezek szolgálatára tanulóink délután 1–4. osztályig napközis foglalkozáson, 5–8.-ig tanulószobán vehetnek részt.

Szabadidejük hasznos eltöltésére szakköri foglalkozásokat kínálunk. A tevékenységek széles tárháza – kézműves foglalkozások, csapatjátékok, házibajnokságok, tehetséggondozó szakkörök, felzárkóztató foglalkozások, színházbarát kör, újságíró-, szerkesztő kör; filmklub,... – iskolánkban tartja diákjainkat, akik ezáltal kevésbé válnak kiszolgáltatottá a korunkat veszélyeztető tényezőkkel szemben. Ezek a foglalkozások a szabadidő értelmes eltöltésének igényét és mikéntjét is segítik kialakítani. Segítenek a lelki és testi egészségük megővésében.

Értékét vesztett világban élünk. Ebben a világban kell nekünk egészséges lelki fiatalokat nevelnünk példaképeket állítva eléjük.

Pedagógiai alapelvek

Bevezetőül tekintsük át, melyek azok az általános normatív irányelvek, amelyek iránymutatásul szolgálnak a pedagógusoknak a nevelés-oktatás komplex folyamatában.

- A komplexitás elve: a különböző törvényszerűségek (biológiai, fiziológiai, pszichológiai, társadalmi) együttesen hatnak
- A pedagógus vezető szerepe: a pedagógusnak vezető, irányító szerepe van a pedagógiai tevékenységben, amely megnyilvánul a pedagógus életvitelszerű példamutató magatartásában is.
- Az életkori sajátosságok figyelembe vétele: a tanulók fejlődését mindenkor a maga fejlettségi fokához mérten kell biztosítani.
- A tanulók különböző közösségek tagjai: a szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, egyház, társadalom) közösségek hatásrendszere biztosít lehetőséget a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásában.
- A tapasztalatszerzés elve: a pedagógiai tevékenység folyamatában biztosítani kell a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzését.
- A bizalom elve: megértés, bizalom, tisztelet, a tanulók személyisége iránt.
- A következetesség elve: igényes, határozott, reális, tudatosított követelmények támasztása a tanulókkal szemben.

2.2.2 Az iskolában folyó oktató-nevelő munka célja

- A gyermekeket segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- A gyermekek morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a gyermekek önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele.
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat)

Függ:

- a pedagógiai intuíciótól
- a találékonyságtól
- a nevelő aktivitásától.

Eljárás egymagában nem létezik, mindig eljárások rendszerében gondolkodunk.

A nevelés eszközei, eljárásai, valamint a nevelés módszerei a nevelési folyamat – egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos – elemei, tényezői.

A nevelési módszerek elválaszthatatlanok a nevelés céljától; tehát nevelési módszereinket hozzá kell igazítani a leírt célokhoz.

A nevelés céljai között szerepelnek általános, konkrét fejlesztési szakaszra bontott célok, így az alábbiakban felsorolt nevelési módszerek közül azokat kell kiválasztani, amelyek a nevelési célokon és feladatokon túl igazodnak:

- a tanulók életkori sajátosságaihoz
- értelmi fejlettségéhez
- képességeihez.

Igazodnak:

- a nevelők személyiségéhez
- pedagógiai felkészültségéhez
- vezetői stílusához.

Igazodnak :

- a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához.

Másrészt, mivel nincs teljesen egyforma két szituáció, két egyforma gyerek, két egyforma pedagógus, a nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé.

Minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszer-kombináció alkalmazásával oldunk meg.

A nevelés valamennyi feladatára alkalmazható módszerek:

- a követelés
- a meggyőzés
- a gyakorlás
- az ellenőrzés
- az értékelés
- az elismerés

- a büntetés.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk.

Eljárások, módszerek:

I. A meggyőzés, a felvilágosítás

tudatosítás módszerei

- az oktatás valamennyi módszere
- meggyőzés
- minta
- példa
- példakép
- példakövetés
- eszménykép
- bíráló
- önbírálat
- beszélgetés
- felvilágosítás
- tudatosítás
- előadás
- vita
- beszámoló

II. A tevékenység megszervezésének

módszerei

- követelés
- megbízás
- ellenőrzés
- értékelés
- játékos módszerek
- gyakorlás

III. A magatartásra ható módszerek

A: Ösztönző módszerek

- ígéret
- helyeslés
- biztatás
- elismerés
- dicséret
- osztályozás
- jutalmazás

B: Kényszerítő módszerek

- felszólítás
- követelés
- parancs
- büntetés

C; Gátlást kiváltó módszerek

Ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbálják megakadályozni:

- felügyelet
- ellenőrzés
- figyelmeztetés
- intés
- fenyegetés
- tilalom
- áterelés
- elmarasztalás

A nevelési módszerek különböző formáit, változatait is eszközöknek nevezik.

Ezek a következők lehetnek:

Nyelvi (verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk.

- beszéd
- beszélgetés (A nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz.)
 - Tartalmát tekintve: szabad beszélgetés, irányított beszélgetés.
 - Szervezettsége alapján lehet: spontán vagy tervezett.
 - Formája alapján: egyéni vagy csoportos.
- interjú

Nem nyelvi (nonverbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki. A nem nyelvi eszközök kísérhetik, nyomatékosíthatják, vagy helyettesíthetik közleményeinket.

- arc kifejezés (mimika)
- szemmozgás
- tekintet
- testközelség
- térközsabályozás
- testhelyzet, testtartás

- mozdulatok, gesztusok
- kulturális jelzések.

Szociális technikák

Ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkori beidegződés), majd az iskolai közösségben. Ezért nagyon fontos, hogy a diákok mintát kapnak otthon és az iskolában.

- Technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez – ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók pszichés, belső világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit.
 - fejlesztő interjú
 - fejlesztő beszélgetés
- Szociális képességfejlesztő technikák: a tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a már meglévők erősítése.
 1. minta és modellnyújtás
 2. megerősítés
 3. szerepjáték
 4. dramatizáló tevékenység

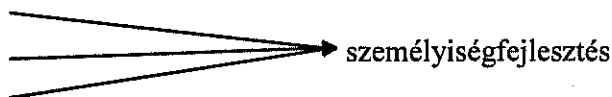
A személyiségfejlesztés – a céltudatos hatások olyan rendszere, amely megteremti a fejlődés optimális feltételeit, legkedvezőbb körülményeit.

A nevelés színterei:

tanórai nevelés

tanórán kívüli nevelés

iskolán kívüli nevelés

A személyiségfejlesztés területei:

- az értelem kiművelése (kognitív kompetencia)
- a segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)
- egészséges és kulturált életmódra nevelés (személyes kompetencia)
- a szakmai képzés alapozása (speciális kompetencia)

Az értelem fejlesztés

A: Tanulási motiváció fejlesztése

- a megismerési vágy felkeltése
- tanulási módok megismerése
- érdeklődés fejlesztése

- játékszeret és az alkotási vágy fejlesztése
- a tanulási teljesítményvágy optimalizálása
- tanulási igény szint, kötelességtudat, ambíció
- további célok segítése: továbbtanulás, önfejlesztési igény segítése.

B. Kognitív képességek fejlesztése

- **kognitív műveletek:** felismerés és kivitelezés, gondolatképzés és igazságértékelés, összevonás, összehasonlítás, azonosítás és besorolás, sorrendfelismerés és sorképzés, belátás, elemi kombinálás, tapasztalati következtetés;
- **megismerés:** megfigyelés – átkódolás – értékelés – értelmezés – viszonyítás;
- **kognitív kommunikáció:** ábraolvasás, ábrázolás, tapasztalati és értelmező nyelvtudás, beszéd és beszédértés, írás és olvasás, formalizált kommunikáció;
- **gondolkodás:** viszonyítás, általánosítás és osztályozás, problémamegoldás;
- **tanulás:** a tanulási módok optimalizálása, tapasztalati és értelmező tanulás, önálló és szociális tanulás.

A segítő életmódra nevelés

A nevelés szociális értékrendek megismerésének, a pozitív értékrend elfogadásának és az e szerinti viselkedés, magatartás elsajátításának, a szociális képességek kiépülésének, a kreativitás növekedésének elősegítését jelenti.

A nevelés, személyiségfejlesztés feladata kettős:

- a szociális kompetencia komponenskészleteinek gyarapítása
- pozitív egyéni értékrend és képességrendszer kiépülésének, a kreativitás növelésének segítése.

A. Szociális kompetencia:

- globális értékrendek kialakítása, fejlesztése
- egyéni értékrend kialakítása.

Feladat: megfelelő szociális szokások, minták, attitűdök, meggyőződések, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése. Ezáltal a viselkedés alapvető szabályainak megértése, szabálytudat, döntési szabadság, felelősségérzet kialakítása.

B. Szociális szokások

Hasonló helyzetben mindig hasonló magatartást, viselkedést kövessen.

Feladat: olyan iskolai életrend kialakítása, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatók és kiszámíthatók, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárhatók.

C. Szociális minták

Segítik a megfelelő viselkedés megvalósulását.

Feladat: személyes példamutatás, élményszerű pozitív minták felkínálása (történelmi hősök, irodalmi személyiségek).

A negatív minták hatásának csökkentése, fékezése.

D. Szociális készségek

Olyan tanult pszichikus összetevők, amelyek sajátos célú, tartalmú szociális viselkedés megvalósulásában működnek közre.

Feladat: a készségek sokféle gyarapítása az iskolai életben, készségfejlesztő gyakorlatok alkalmazása.

E. Szociális ismeretek

Alapvető iskolai forrásai az irodalom és a történelem tantárgyak.

Feladat: cselekvések, példák bemutatása, esettanulmányok feldolgozása.

F. Szociális kommunikáció fejlesztése

Nonverbális érzelmi kommunikáció és a szóbeli kommunikáció fejlesztése.

Feladat: pozitív érzelmi légkör kialakítása és fenntartása az iskola minden közösségében, a verbális eszköztár fejlesztése annak érdekében, hogy a tanulók képesek legyenek eredményesebben érvényesülni.

G. Szociális érdekérvényesítés fejlesztése

Alapvető módja: a megosztás, osztozkodás, elosztás és megszerzés.

Feladat: pedagógus és tanulók, tanulók és tanulók közötti szociális kölcsönhatások optimalizálása.

H. Segítőképesség fejlesztése

Norma, szabály, szokás, ismeret alkalmazása.

Feladat:

- sokféle lehetőség felkínálása
- segítő légkör kialakítása az intézményben: bárki kérhet és kaphat segítséget, de ez tőle is elvárható

- Az érdemjegyek száma tantárgyanként és félévenként minimum a heti óraszámmal egyező legyen (egy óras tárgy esetében félévente kettő);
- Az írásbeli munkákat 2 tanítási héten belül ki kell javítani;
- A szóbeli tanulói teljesítményt – feleletet – is néhány mondatban értékelni kell az osztály előtt.
- Az értékelés területei: tantestületi értekezletek, osztályozó konferenciák, munkaközösségi megbeszélések, szülői értekezletek, fogadóórák, melyeken az éves munkatervnek megfelelően minden pedagógusnak – érintettségével összhangban – részt kell vennie.

2.2.5.4 Az osztályfőnöki munka

Az osztályfőnök olyan pedagógiai kompetenciával rendelkező szakember, akinek erkölcsi és jogi felelősséget kell vállalnia valamennyi rábízott tanulóért és az érdekükben kifejtett pedagógiai munkáért úgy, hogy a tanuló egyéni fejlődési, tanulási tempójához igazítja fejlesztő munkáját.

Az osztályfőnökök feladatai a következők:

- Az osztályfőnök rendszeresen látogatja osztálya tanítási óráit.
- Koordinálja az osztálya szabadidős foglalkozásait.
- Szervezik a közművelődési intézményekbe való látogatást.
- Nyomon követik a tanulók fejlődését, tevékenységét és konfliktusait a szülői házban és kortárs csoportban.
- Az osztályfőnöknek rendszeresen figyelemmel kell kísérnie osztályának tanulóit a tantárgyi és nem tantárgyi tanulási folyamat során. Bukásra álló tanuló szüleivel felveszi a kapcsolatot, és a szaktárgyat tanító kollégával együtt megpróbál megoldást találni a bukás elkerülése érdekében. Tapasztalatairól visszajelzést kell adnia az egyes területek vezetőinek. Törekednie kell arra, hogy jelen legyen azokon az eseményeken, melyeken tanulóinak többsége is részt vesz.
- A hiányzásokat figyeli. Az igazolatlan hiányzás esetében köteles a szülőt írásban értesíteni. Több igazolatlan hiányzás esetén szól az igazgatónak, és az ifjúságvédelmi felelősnek.
- Az osztályfőnöknek mint pedagógusnak törekednie kell arra, hogy osztályában:
 - kultúraközvetítőként
 - fejlesztőként
 - a csoport vezetőjeként
 - a csoport életének szervezőjeként
 - értékelő pedagógusként

irányítsa a rábízott tanulók életét, munkáját.

- Kötelessége, hogy a szülőket tájékoztassa a házirendről, gyermekük iskolai teljesítményéről.
- Ugyancsak kötelessége ismerni az iskola pedagógiai és családpedagógiai koncepcióját, törekednie kell ezek népszerűsítésére.
- Gondoskodik arról, hogy a szülők szavazás útján megválasszák az osztály szülői tanácsának elnökét.

- Az osztályfőnök feltérképezi, hogy kik azok a szülők, akik illetékesek a tantárgyi és nem tantárgyi tanulás segítésében, pályaválasztási, iskolai szabadidős és közművelődési programok szervezésében.
 - Pontos információkkal kell rendelkeznie osztálya szociometriai képéről (minden tanév elején a felmérést el kell készítenie), az osztályon belüli konfliktusokról, rivalizációról, az uralkodó értékekről.
 - Tisztában kell lennie a II. János Pál Pápa Katolikus Óvoda és Általános Iskola által preferált alapértékekkel:
 - keresztény erkölcsiség és nevelési eszmény
 - rend és tisztaság
 - udvarias, illemtudó viselkedés
 - munkafegyelem, tanulói fegyelem
 - a teljesítmény tisztelete
 - a műveltségre, informáltságra való törekvés
 - a testi, lelki egészség, derű, vidámság
 - demokratizmus beavatottság fejlettségével osztálya tanulóinál.
 - Felelősséget kell vállalnia tanítványai viselkedéskultúrájáért, személyi biztonságukért, a környezettisztaság megőrzése érdekében tanúsított magatartásukért.
- Az osztályt érintő pedagógiai és egyéb problémák megoldására megfelelő mennyiségű időt kell szentelnie. Figyelemmel kell kísérnie diákjainak lelki fejlődését.

2.2.6 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentekre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetésstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága.” (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteltesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.
- Az erkölcsi normák körének tapasztalati úton történő bővítésének hangsúlyos területei:
 - mások megbecsülése
 - cselekvő hazaszeretet
 - nyitottság más népek kultúrája, hagyományai iránt
- Az erkölcsi felelősség fejlesztése:
- Felelős magatartás és cselekvés önmagunkért, a szűkebb társas környezetért (család, iskola, város), a tágabb természeti és társadalmi környezetért.
- Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

A tanulók tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

A testi és lelki egészségre nevelés

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

A NAT műveltségi területeiben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok.

A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.

A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddék akaratukat.

Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a mellettük való kiálás
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtet világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

Az eddig felsoroltakon kívül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban, s a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.

2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna.

3. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás

4. Értékkorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmájában.

5. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

Ünnepeink, melyekből Isten áldásával hagyományok lesznek:

Az egész év szerkezete az egyházi ünnepköréhez igazodva épül fel. A keresztény világnézet úgy tekint a múltra, hogy abban fölfedezi Isten végtelenül irgalmas szeretetét.

Tanulóink életében fontos szerepet játszanak az ünnepek, hagyományok. Minden ünnepet hosszas előkészület vezet be, maga az ünnep sokszor nem is az intézményünkben teljedik ki. Fontosnak tartjuk a várakozást, a tevékenységen keresztüli érzelmi átélést, ráhangolódást.

Az évkör számtalan lehetőséget kínál az ünneplésre (az egyházi év ünnepei mellett a nemzeti ünnepek, a névnapok, születésnapok, a néphagyományból származó ünnepek, helyi hagyományok). Az egyházi ünnepek, az ünneplés liturgikus jelentéssel bír. Ezáltal lelki ajándékokkal gazdagítjuk a gyermekeket. Az iskolai ünneplés éppen úgy, mint a családi, összefügg az egyház liturgiájával.

Egyházi ünnepek

- Szept. 12. Mária neve napja - Kisboldogasszony
- Okt. 8. Magyarok Nagyasszonya
- Okt. 22. Boldog II. János Pál pápa pápává szentelése
- Nov. 1. Mindenszentek napja
- Nov. 2. Halottak napja
- Dec. 4. Szent Borbála
- Dec. 6. Szt. Miklós
- Dec. – Jan.. Adventi és karácsonyi ünnepkör
- Jan. 6. Vízkereszt
- Febr. Nagyböjt
- Márc. Húsvét
- Ápr. 2. II. János Pál pápa halálának évfordulója
- Ápr. 24. Szent György – helyi ünnep
- Ápr. 27. II. János Pál pápa szentté avatása
- Máj. 1. II. János Pál pápa boldoggá avatása
- Máj. 18. II. János Pál pápa születésnapja
- Máj. II. János Pál Pápa Napok
- Máj. – Jún. Pünkösd
- Jún. 13. Páduai Szent Antal

Alkalmasszerűen megemlékezünk más szentekről és ünnepekről is.

Nemzeti megemlékezések, ünnepek

- Okt. 6. Az aradi vértanúk emléknapja
- Okt. 23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc emléknapja
- Jan. 22. A magyar kultúra napja
- Márc. 15. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc

ünnepe

- Jún. 4. A nemzeti összetartozás napja
- Aug. 20. Szent István király. Államalapításunk ünnepe

A gyermekközösség ünnepei

- A tanévet közös ünnepléssel és imával kezdjük és fejezzük be
- Szüret, terménybetakarítás
- Szent Miklós
- Szülőkkel közös ünneplés (adventi időszak, lucázás stb.)
- Betlehemezés
- Név- és születésnapok megünneplése
- Farsang
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Vendégek fogadása, iskolalátogatás

A tagintézményben működő általános iskolában fontosnak tartjuk, hogy az eddig kialakított és sikeresnek mondható hagyományainkat is továbbfolytassuk:

- a falunkra jellemző népi hagyományok felkutatását, ismertetését diákjainkkal (népdalok, szüreti hagyományok, tárgyi emlékek)
- 3 havonta iskolai tárlatok szervezését
- költészet napi szavalóverseny rendezését (katolikus iskolák között)
- az óvoda-iskola közötti átmenet megkönnyítése érdekében játszóházak szervezését
- a diákönkormányzat által a környéken szervezett túrák (éjszakai túra, stb.).

2.2.7A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az ember természeténél fogva közösségi lény, Isten közösséggént hívta meg az emberiséget az üdvösségre. Az Istent és önmagát kereső ember számára leglényegesebb dolog személyi és közösségi önazonosságának megtalálása. Csak a keresztény értékrenden alapuló légkörben válik egyértelművé a személyiségnek, mint páratlan, egyszeri és megismételhetetlen értéknek a hangsúlyozása, akit nem elsősorban teljesítményeiért, hanem önmagáért fogadnak el, mert így szereti őt az Isten. A személyiség azonban nem elszigetelt individuum, akinek meg kell valósítania önmagát, nem is arctalan tömeg, hanem kapcsolatra,

személyes kontaktusra vágyó ember, közösségi lény, aki csak az én-te kapcsolatban válhat azzá, akivé lennie kell, olyan emberré, aki képes a szeretet és tisztelet ajándékozására és elfogadására.

A közösségi nevelés alapja a kinyilatkoztatásban és a szívbe írt törvényben gyökerező keresztény értékrend. Ezért egyik legfontosabb pedagógiai feladatunk a közösségben ezeknek az értékeknek a képviselője, illetve kialakítása, hogy ezáltal a közösség támogathassa tagjait az értékek életévé válásában.

Olyan légkört kell teremteni, amely segíti a növendékeket önmaguk és mások elfogadásában, keresztény elkötelezettségük formálásában, ugyanakkor lehetővé teszi a közösség minden tagja számára, hogy szabadon dönthessen Isten mellett. (Szent Ágoston nyomán)

A közösségeinkben lehetőségeinkhez mérten fel kell vállalni és segíteni azokat, akik élnek és vállalják hitüket, és azokat is, akik még távolabb vannak.

Fontos feladatunk kialakítani a növendékekben egyfajta szociális érzékenységet, illetve az erre való természetes igényt, mert később a társadalomba kilépve már önállóan kell felvállalniuk ezeket a feladatokat (szegények segítése).

A közös segítő tevékenység által nem csak a közösség épül, de annak minden tagja elindul a teljes emberré válás útján. Kialakul benne a nyitottság a másik ember gondjaira, ugyanakkor értékeire is.

Az egymás elfogadására, toleranciára való nevelés a közösségen belüli különbségeket és konfliktusokat csökkenti.

A közösségfejlesztés közös feladat. Az intézmény valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

2.2.7.1 Iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Kötött és kötetlen tevékenységek, játék
- Tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlatok, kirándulások, erdei iskolák
- Diákönkormányzati munka

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőköls erősítésével.

- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógusközösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja,

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelki gyakorlatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, kirándulások, erdei iskolák – melyeket óvodás és iskolás gyermekek számára is szervezünk – mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, a plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

2.2.7.2 A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a pedagógusközösség és a diákközösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

2.2.7.3 A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője negyedévenként egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

2.2.7.4 A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Írásbeli tájékoztató
- Közös kirándulás
- Pályaválasztási tanácsadás
- Iskolai rendezvények
- Plébániával közös programok

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken
- Őszinte véleménynyilvánítást
- Együttműködő magatartást
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést

➤ Érdeklődő, segítő hozzáállást

➤ Szponzori segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

➤ Közös rendezvények (pl.: karácsonyi ünnepség, farsangi bál, stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.

➤ Igény szerint osztály-család közös hétvége.

2.2.8 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, és azok gyakorlásának rendje

A tanulóközösség legmagasabb tájékoztató és véleményező fóruma a diákközségi ülés. A diákközségi ülésen az igazgató és a diákönkormányzat vezetői beszámolnak az előző diákközségi ülés óta eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok és köteleességek helyzetéről, érvényesüléséről. A diákközségi ülés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait személyesen vagy küldöttei útján. A tanulók kérdéseket intézhetnek a vezetőséghez, kérhetik gondjaik, problémáik megoldását, melyekre legkésőbb 30 napon belül érdemi választ kell kapniuk.

Rendes diákközségi ülés az igazgató által, vagy a diákönkormányzat működési rendje szerint hívható össze tanévenként legalább 5 alkalommal. A diákközségi ülés napirendjét a községi ülés előtt 3 nappal nyilvánosságra kell hozni. Indokolt esetben rendkívüli diákközségi ülést is összehívhat a diákönkormányzat vezetősége és az intézményvezető.

2.2.8.1 Diákönkormányzati működés

2.2.8.1.1 A diákönkormányzat szervezete és működési feltételei

A tanulóközösségek, a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed, és akkor járhat el az intézmény egészét érintő ügyekben, ha megválasztásában a tanulók több mint 50 %-ának képviselete biztosítva van.

A diákönkormányzat tanulóközösség által elfogadott, nevelőtestület által jóváhagyott szervezeti és működési rendje az intézményi SZMSZ mellékletében található.

Az osztályközösségek a diákönkormányzat legkisebb egységei, minden osztályközösség megválaszthatja az Osztály Diákbizottságát (ODB) és az osztály titkárát. A tanulóközösségek döntenek diákképviseletükről: küldöttet delegálhatnak az intézmény diákvezetőségébe.

A teljes tanulóközösség érdekképviselőt a választott DÖK vezetősége látja el. Tagjai alkotják a diákönkormányzat vezetőségét, rajtuk keresztül gyakorolja jogát.

Az intézmény tanévenként megadott időben és helyen biztosítja a diákönkormányzat zavartalan működésének feltételeit. A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, berendezéseit az SZMSZ és a házirend használati szabályai szerint térítésmentesen veheti igénybe. Az intézményi költségvetés biztosítja a működéshez azokat a költségeket, melyeket a diákönkormányzat tanévenként október 31-ig saját költségvetésként megfelelő indoklással előterjeszt.

2.2.8.1.2 A Diákönkormányzat jogai

A. A diákönkormányzat véleményezési és javaslattevési joggal rendelkezik a működéssel és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a következőkben:

- az intézményi SZMSZ elfogadásakor és módosításakor
- a házirend elfogadásakor és módosításakor
- a tanulói szociális juttatások elveinek meghatározásakor
- az ifjúságpolitikai célok pénzeszközeinek felhasználásakor.

B. A diákönkormányzat döntési jogköre kiterjed:

- saját működésére és hatásköre gyakorlására
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználására
- egy tanítás nélküli munkanap programjára
- tájékoztatási rendszerének létrehozására és működtetésére
- vezetőinek, munkatársainak megbízására.

2.2.8.1.3 A diákönkormányzat kapcsolattartási rendje

A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért nagykorú személy segíti, aki – a diákönkormányzat megbízásával – eljárhat a Diákönkormányzat (DÖK) képviselőjében.

A diákönkormányzatot képviselő felnőtt vagy diákküldött folyamatos kapcsolatot tart az igazgatóval. A tanulók egyéni gondjaikkal, kéréseikkel közvetlenül is felkereshetik az intézményvezetőt, aki heti vezetői fogadóórán fogadja a diákokat, biztosítva a négy szemközt megbeszélést. (A munkatervben rögzített időpont közzététele az osztályfőnökök feladata.)

A Diákönkormányzat megbízottja képviseli a tanulók közösségét az iskola vezetőségi, a nevelőtestületi és az SZMK értekezletek vonatkozó napirendi pontjainál. Az

osztályközösség problémáinak megoldásában az Osztály Diákbizottság (ODB) képviselője, az osztálytitkár jár el.

2.2.9 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

2.2.9.1 A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

„Akiben van tehetség, köteles azt kiművelni a legfelsőbb fokig, hogy embertársainak mennél nagyobb hasznára lehessen. Mert minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni, hazájának szolgálni tud.” (Kodály Zoltán)

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat, ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó szakkörök
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése.

2.2.9.2 A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő program

Gyermekeink fejlettsége nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a gyermek helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a kötetlen tevékenységek (tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások), és a kötött tevékenységek(tanórai differenciált foglalkoztatás) megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó gyermekek erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a pedagógusi munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás.

A pszichésen iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése. Intézményünk a Pedagógiai Szakszolgálat megfelelő képzettségű logopédusával segíti a rászoruló diákokat beszédhibáik kiküszöbölésében.

Iskolánk rendelkezik fejlesztő pedagógussal és gyógypedagógussal, akik speciális segítséget nyújtanak a rászoruló diákoknak lemaradásuk, hátrányuk csökkentése érdekében.

2.2.10 Egészségfejlesztési program

2.2.10.1 Alapelve, célja:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában. A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része.
- Fejlessze az életvezetési képességeket. Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.

- Készítse fel a tanulókat a stresszhatások feldolgozására. A stressz- és feszültségoldás alapvető fontosságú az interperszonális kapcsolatok kezelésében.
- Segítse elő a környezeti- és egészségtudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára: komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakításával és megvalósításával. Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át. Fontos annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.
- Tanítsa meg az elsősegélynyújtási alapismereteket.
- A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit
 - a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét; az egészségtudatos létezéshez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
 - a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;

2.2.10.2 Területei:

- Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség, tánc, úszás
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben
- Ésszerű napirend kialakítása
- Szűrővizsgálatok (pl.: gerinc, szemészet, fogászat, hallás, stb).
- Elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása.

2.2.10.3 Az egészségfejlesztés színterei:

a, Minden tanulót egyformán érintő elemek:

- Példamutató iskolai hatás
- Termék, folyosók, udvar kialakítása, gondozása

- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása
- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: (pl. otthoni torna, a reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.)
- Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés
- Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés
- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, egészségtan modul, stb.
- Erdei iskola

b, A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök
- Nyári táborok
- Előadások, kiállítások
- Egészséges környezetben (pl.: kastélyparkban, hegyekben) végzett séták, túrák, kirándulások

2.2.10.4 A mindennapi testedzés megvalósítása:

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diák Sportszövetség által kiírt városi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS-versenyekbe, a különféle iskolai kupaküzdelmekbe. Iskolánk részt vesz a Bozsik-programban is.

- Testnevelési órákon a Köznevelési Törvény szerint
- Szervezett úszásoktatásban való részvétellel
- Iskolaotthonos, napközis, tanulószobai foglalkozásokba beillesztve
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva (pl.: kosárlabda, labdarúgás,...)
- Sportversenyek lebonyolítása

2.2.10.5 Elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

2.2.10.5.1 Alsó tagozat:

- balesetek megelőzése, alapvető balesetvédelmi szabályok
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete /1-2. évf. TEST.

- Otthoni balesetek megelőzése /1-2. évf. T-É
- Veszélyforrások a háztartásban: sérülést okozó tárgyak, tűzgyújtó eszközök, gáz, elektromosság, gyúlékony, maró, illetve mérgező vegyszerek, romlott ételek.
Veszélyt jelző piktogramok megismerése /1-2. évf. T-É
- Felnőtt bevonása, segítség kérése személyesen, telefonon
- A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. Helyes magatartás a baleseti helyszínen /1-2. évf. T-É
- Az ételmérgezés tüneteinek felismerése, a veszélyeinek megértése /1-2. évf. KÖ
- Az egészségünket károsító és védő szokások csoportosítása
- Az egyes egészségügyi intézmények használatának megismerése /1-2. évf. KÖ
- A megelőzés szerepének felismerése. A mentők munkájának értékelése. Teendők, segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén /3-4. évf. KÖ
- Elemi elsősegély-nyújtási ismeretek. Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség).
- A telefonos segélyhívás szabályai /3-4. évf. T-É, TEST.
- Kéziszerszámok biztonságos alkalmazása, tárolása, veszélyforrások felismerése tárgykészítés közben, segítségnyújtás. Baleset-megelőzés /3-4. évf. T-É
- A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése, a megelőzés, az elhárítás és a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása /3-4. évf. T-É
- Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben /3-4. évf. KÖ
/környezetismeret, technika-életvitel gyakorlat, testnevelés/

2.2.10.5.2 5-6. évfolyam:

- Balesetek megelőzése /T-É
- Veszélyes anyagok a háztartásban /T-É
- Az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások - A veszéllyel járó helyzetek és a veszélyek felismerése, teendők a károsodás elhárítása érdekében, illetve károsodás esetén /T-É
- Tennivalók közlekedési baleset esetén. Az elsősegélynyújtás feltételrendszere. helyzetfelmérés, biztosítás és segélyhívás /T-É
- Mentő hívásának menete
- Lázcsillapítás (napszúrás, megfázás, torokgyulladás)

- Sérülések a testnevelés órán és szabadtéri játékok közben – balesetek megelőzése /TEST.
- Az ájult beteg ellátása /TERM.
- A sebellátás, vérzéscsillapítás gyakorlata /TERM.
/osztályfőnöki, testnevelés, természetismeret, technika-életvitel gyakorlat /

2.2.10.5.3 7-8. évfolyam:

- Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén /BI
- Elsősegélynyújtás gyakorlása mozgássérülések esetén /BI
- A szívmegállás, szívinfarktus tüneteinek felismerése /BI
- Vénás és artériás vérzés felismerése, fedő- és nyomókötés készítése /BI
- A természeti erőkkal kapcsolatos balesetek (pl. vízi sportok) megelőzési lehetőségeinek, illetve a katasztrófhelyzetekben való teendők megismerése /BI
- Elsősegélynyújtás egyszerűbb bőrsérülésekkor, valamint rándulás, ficam, törések esetén/BI
- Cukorbeteg elsősegélyben részesítése /BI
- A természeti erőkkal kapcsolatos balesetek (pl. vízi sportok) megelőzési lehetőségeinek, illetve a katasztrófhelyzetekben való teendők bemutatása /BI (e)
- Alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek alkalmazása a gyakorlatban /BI (e)
- Az agyrázkódás és a napszúrás tüneteinek felismerése, teendők megismerése /BI (e)
- Az elsősegélynyújtás ábécéjének megértése, a stabil oldalfekvés megvalósítása /BI (e)
- Az úszás életvédelmi és életmentési szerepe /TEST.
- A sportjátékokkal kapcsolatos balesetvédelmi és elsősegély-nyújtási ismeretek /TEST.
- Öngyógyítás és az orvosi ellátás szükségességének felismerése /OF
- Az elsősegélyben használatos eszközök /OF
- Kémiai kísérletek veszélyei és szabályai /K
- Vegyszereken található jelek ismerete /K
- Eszméletlen beteg, stabil oldalfekvés /BI
/osztályfőnöki, testnevelés, biológia, kémia/

2.2.10.6 Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő.

Külső partnerek: Gyermekjóléti Szolgálat, családsegítő szervezetek, Nevelési Tanácsadó, sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

2.2.11 Az iskola drogstratégiája

2.2.11.1 Iskolai drogstratégia kialakítása és a segítő intézmények szerepe

2.2.11.1.1 A drogügyi koordinátor felkészülése

A drogügyi koordinátor az iskolavezetés megbízásával látja el feladatát. Az információs anyagok és a prevenciók feladatok bővülése szükségessé teszi folyamatos képzését, ismereteinek bővítését. Rendszeres kapcsolatot tart az intézmény vezetőjével, iskolaorvossal, védőnővel, osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, iskolapszichológussal, külső szervezetekkel. koordinálja a feladatokat, rendezvényeket.

2.2.11.1.2 „Szövetség” az iskolavezetéssel

A drogügyi koordinátor csak akkor tudja feladatát eredményesen ellátni, ha a kollégák támogatják, ezért első feladatuként a tantestület bevonása, megnyerése, tájékoztatása a cél. Ebben az iskolavezetés segítséget nyújt. A tantestületet rendszeresen tájékoztatja az eredményekről és az új feladatokról. Fontos az egységes prevenciók szemlélet kialakítása. A helyi tantervekben az egyes tantárgyak specifikumának megfelelően a prevenció jelenjen meg. A drogügyi koordinátornak támaszkodnia kell az osztályfőnökök jelzéseire, segítségére, a szaktanárok és munkaközösség-vezetők felvilágosító munkájára. A közösen kimunkált program egységes elvek alapján történő értelmezése teszi lehetővé annak végrehajtását.

2.2.11.1.3 Segítő kapcsolatok partneri csatornáinak feltérképezése

A segítő kapcsolatok intézményen belüli lehetőségét az iskola vezetése, az iskolaorvos, a védőnő, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, valamint az osztályfőnökök és a szaktanárok jelentik. A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak a megelőzési munka kiszélesítésére, valamint specialisták bevonására. A másodlagos prevenciót a külső kapcsolatok segítik, hiszen ide irányíthatók drog fogyasztás észlelése esetén az érintett fiatalok, a hozzátartozók és szülők, illetve a kortárs segítő és az érdeklődő kollégák.

2.2.11.1.4 A segítő kapcsolatok szinterei és kapcsolódási pontok

Szülők (család)

Legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában. A szülők megfelelő előkészítés és információátadás után tudják támogatni az iskola programjait. A szülők bevonása elengedhetetlen a program megvalósításához. Egyes szülői értekezleten és az SZMK ülésein felvilágosító, ismertető anyagokkal, előadásokkal kell felhívni a szülők figyelmét a droghasználat veszélyeire. A veszélyeztetettek körében, valamint a konkrét esetekben végzett felvilágosító, szemléletformáló munka eredményeként a szülők partnereivé válhatnak a tanár korrekciós törekvéseinek, pedagógiai interakciójának. Nehezebb az együttműködés azokban az esetekben, amikor a gyermek viselkedése az otthoni hatások következménye, de ekkor is a legfontosabb társként kell a családot kezelni.

A drogügyi koordinátor támaszkodhat a szülők közvetlen, illetve osztályfőnökökön keresztül eljuttatott információira is. Ezek segítséget nyújtanak a veszély felméréséhez, de konkrét intézkedést igénylő esetben elégséges jelzés lehet a pedagógiai lépések megtételéhez.

Gyakran a szülők nincsenek tisztában a drogfogyasztás veszélyeivel, illetve gyermekük esetleges drogfogyasztásával. A tanulók körében végzett, fogyasztási szokásokra irányuló kérdőívek alapján a szülők konkrét információt kapnak a gyermekek életviteléről, egészséget károsító szokásairól, esetleges droghasználatáról.

A szülőnek segítséget kell adni a felismeréshez, valamint a későbbi teendőihez.

Szülői szervezet

Az SZMK az a jogosítványokkal felruházott szervezet, amely hidat képez az oktatási intézmények és a tanulók szülei között. Ez a „szövetség” garanciája annak, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az elsődleges megelőzést. Legyen a két szervezet partner a felvilágosításban, a probléma megoldásában és aktívan vegyen részt a prevencióban.

Háziorvos

A háziorvosnak kiemelt a szerepe, hiszen nem csak a fiatalt, hanem az egész családot ismeri. Szükség esetén segítséget tud nyújtani az orvos szakmai továbbképzések tartásában, egészségnevelési programok szervezésében, tartásában, valamint rizikócsoporthoz szűrésében. A háziorvos a másodlagos prevención belül a szakrendelésre irányításban és más egészségügyi csatornákkal történő kapcsolattartásban tud konkrét feladatot ellátni.

Iskolaorvos

Az orvos rendszeresen végez különböző szűrővizsgálatokat, amelynek szempontjai kiegészülnek a drogfogyasztás tüneteivel is. Amennyiben az orvos úgy ítéli meg, hogy

indokolt a pedagógiai odafordulás az osztályhoz, vagy a konkrét beavatkozás, akkor ebben a drogügyi koordinátor segítségét kéri. A szakmai kapcsolat mélysége és rendszeressége (amelyet ápolni kell) biztosítja az orvos közbeavatkozási lehetőségét abban az esetben, amikor a pedagógus igényli ezt. A felvilágosító munkában részt kell vennie. Kapcsolati hidat képez a helyi és regionális gyógyító intézmények között azokban a konkrét esetekben, amikor a tanuló valamilyen szakorvosi ellátásra szorul.

Iskolavédőnő

Rendszeres szűrések szervezésében és végrehajtásában, valamint a prevenció program elkészítésében, előadások tartásában, a tanulóknak szóló tájékoztatásokban nyújt segítséget.

Helyi, illetve regionális iskolák drog koordinátorai

Törekszünk más oktatási intézmények drog koordinátoraival való kapcsolattartásra, mert az együttműködés egyrészt az információk cseréjét, másrészt a programok egyeztetését, közös végrehajtását jelenti. A regionális „drog fertőzőtség” szondázására szolgáló mérési módszereket, adatokat alkalmaznunk kell.

Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási esetekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok munkatársai. Veszélyeztetettek körében végzett önismereti és korrekciós foglalkozások vezetése a primer prevenció munkát, míg az egyéni terápiák a szekunder prevenciót jelentik. Tréningek és a kortársképzések egészíthetik ki a pedagógiai munkánkat.

Rendészeti szervek

Iskolánk jó kapcsolatot ápol a rendészeti szervekkel, amelyek eleget tesznek meghívásunknak, előadásokat tartanak iskolánkban. A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, jogi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani iskolánkban.

Más történelmi egyházak, alapítványok, karitatív szervezetek, civil szervezetek

Az utóbbi időben megnőtt a drog prevenció munkát felvállaló intézmények, szervezetek száma. A harmadlagos megelőzést jelentő rehabilitáció területén rendelkeznek a legjelentősebb forrásokkal, tapasztalatokkal. Konkrét esetekben számítani lehet azonban a primer prevenció törekvések támogatására is

2.2.11.1.5 *Állapotfelmérés szakaszai, területei*

A drog prevenció célkitűzéshez elengedhetetlenül szükséges a pontos és szakmailag korrekt állapotfelmérés.

2.2.11.1.6 A „diagnózis” színterei

Szülők

A szülők véleményének megismerésére a nyílt nap, a szülői értekezletek, fogadóórák alkalmával megfogalmazott problémák, segítségkérések szakmai szempontú értékelése, valamint a kérdőíves felmérés a legalkalmasabb. Az iskolaszintű, témaorientált szülői értekezleteken a direkt vélemények kaphatnak hangot.

Diákok

A diákoktól közvetlenül és közvetett módon szerzünk információkat. Az előbbi a diákok konkrét problémafelvetését jelenti az osztályközösség vagy a tanuló részéről. Az utóbbi a különböző vizsgálatokat és felméréseket tartalmazza. A kérdőíves felmérés során nyert információkat ismertetjük (iskola faliújságban, osztályfőnöki órákon, tantestület előtt, szülői értekezleten). A témával kapcsolatos iskolai és iskolán kívüli egyéb foglalkozásokra irányítjuk és kísérik tanulóinkat.

Tanárok

Osztályfőnökök körében, a munkaközösségben, tantestületi értekezleten ötletek kérése információ átadás történik a kollégák körében.

Feltétlen tisztázni kell, kik azok, akikre számítani lehet, illetve ki az, aki a későbbiek során különböző részprogramok szervezésében, végrehajtásában részt vesz.

A munkaközösség-vezetők, osztályfőnökök, illetve szaktanárok bevonása a munkába kiemelt jelentőséggel bír.

Polgármesteri Hivatal szakszolgálatai, illetve az általa működtetett intézmények, gyermekjóléti szolgálatok Információgyűjtéssel, majd folyamatos kapcsolattartással naprakész informálódás szükséges a régió „drog fertőzöttségéről”, trendekről, változásokról. Az adatok viszonyítási alapot képeznek és segítik meghatározni az iskola helyzetét. Ismerni kell továbbá az adott régióban működtetett drog prevenciós programokat, valamint azok intézményi támogatóit is.

A fenntartó segítséget nyújt az állapotfelméréshez és biztosítja az adatok elérhetőségét.

Rendszeti szervek

Segítségükkel jogi, bünyügyi tájékozódás, valamint a régió konkrét drog problémáinak pontos ismerete jelenti az informáltságot.

2.2.11.2 Konkrét feladataink

Az iskolai drogstratégia egyik célja az iskola tanulóinak átfogó felmérése kérdőívek (tanulói és szülői) felhasználásával, kiértékelésük szakemberek segítségével,

összehasonlításuk más intézmények hasonló felmérésével, és a kapott anyag alapján az iskolavezetés, tantestület, SZMK, szülők tájékoztatása az iskola droghelyzetéről.

- a drogügyi koordinátor feladata a kérdőívek beszerzése
- az osztályfőnökök feladata a kérdőívek kitöltése és összeszedése
- a kérdőívek kiértékelése szakember segítségével történik
- a drogügyi koordinátor feladata tájékoztatni az iskolavezetést, a tantestületet, az SZMK-t, szülőket az értékelés eredményéről. A pedagógus szemléletváltását segítheti előadás, filmvetítés a tantestület minden tagja számára. A tantestület feladata, hogy személyes példamutatással is segítse elő az egészséges életre nevelést, jelezze, ha osztályában drogproblémát észlelnek, kérje a drogügyi koordinátor segítségét, és probléma esetén vonja be a szülőket a problémakezelésbe. A megelőzés eszközszerébe soroljuk az iskolai és iskolán kívüli közösségi tevékenységeket, rendezvényeket. Tanórai foglalkozások keretében, szaktárgyi órákon a NAT tartalmának megfelelően a prevenciós és egészségnevelő témákat feldolgozzuk. Külső előadókkal lehet színesíteni az ismeretátadó órákat (biológia, kémia, testnevelés, társadalomismeret, földrajz, irodalom, önismeret, osztályfőnöki óra, stb.).

- a szaktanárok feladata a témák tanmenetbe építése és feldolgozása
- az iskola vezetése felelős a megvalósulásért

Tanórán kívüli foglalkozás keretében:

- prevenciós filmklub
- témával kapcsolatos egyéb programok (sport, előadások, vetélkedők stb.)

2.2.11.3 Értékelés, újabb célkitűzés

2.2.11.3.1 Értékelés

Programonként és évente átfogó értékelést kell végezni a megvalósulásról, a programok hatékonyságáról, amely kiindulási alapot jelent az újabb célmeghatározásnak.

2.2.11.3.2 Újabb célkitűzés

Az értékelés eredményeit, az új információkat és tapasztalatokat is figyelembevevő módosított célkitűzés, valamint végrehajtási terv készítése.

2.2.11.3.3 A végrehajtás szinterei, módszerei

- Tanórai foglalkozások.
- Tanórán kívüli foglalkozások:

- délutáni szabadidős foglalkozások (sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok)
- egészségnap vagy drog prevenciós nap, iskolanap (egészséges ételek készítése)
- hétfégi iskolai programok a megelőzés jegyében (sportrendezvények, kulturális programok)
- szülői értekezlet szakmai tanácskozások, tréningek
- Iskolán kívüli rendezvények
- kirándulások, túrák, sport- és kulturális programok
- kortárs segítő képzés, tevékenység támogatása

2.2.11.4 Sikerkritériumok

- Kevesebb lesz a túlsúlyos tanulók száma.
- Kevesebb tanulónak kell részt vennie gyógytestnevelés órán.
- Csökken a dohányzó és rendszeresen alkoholt fogyasztó tanulók száma.
- Testi és lelki szempontból is kiegyensúlyozottabbá válnak diákjaink.
- A tanulók magabiztosabb, az életüket jól irányító személyiségekké válnak
- Nem jelenik meg a drogfogyasztás iskolánk tanulói körében.

„Az egészség olyan, mint gondosan égetett gyertya. Ha körültekintő figyelmet szentelünk gyertyánknak, sokáig fog égni.”

(Manfred Kets De Vives)

2.2.12 Komplex intézményi mozgásprogram

Annak érdekében, hogy a gyermekek mindennapi mozgását elősegítsük, igyekszünk többféle lehetőséget felajánlani ebben a témakörben. Az aktív közlekedés támogatása, annak népszerűsítése újszerű mozgásprogramelem.

1. Az egészséges életmód-tréningek beépülnek a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).

2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épülnek be az óratervi órákba.

3. Törekszünk arra, hogy az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.

4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviselik magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).

5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – szánkózás) – rendelünk egy-egy kiemelt mozgásos tevékenységet, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya is egyben.

6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakítunk ki stratégiai együttműködést, az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.

7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.

8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program alapján propagáljuk a testmozgást, amely életvezetési tanácsokat is magába foglal.

9. Törekszünk arra, hogy uniós és a központi költségvetési forrásokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján minden tanévben javaslat készül a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

2.2.13 Környezeti nevelési program

2.2.13.1 Jövőkép-alapelvek és célok

2.2.13.1.1 *Alapelvek*

Az iskolai környezeti nevelés általános értékek tudatosítását tűzi ki célul, emellett átgondolt és hatékony cselekvésre, elkötelezettségre, felelősségvállalásra és aktivitásra kívánja nevelni a tanulókat. Az iskolának kiemelt szerepe van abban, hogy a felnövő generációk olyan környezettudatos magatartást, életmódot folytassanak, amely segít megőriznünk világunk értékeit, természetes sokféleségét.

2.2.13.1.2 *Általános célok*

- Elősegíteni az egyetemes Természetnek (a Világegyetem egészének) mint létező értéknek tiszteletét és megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is annak környezetével, kultúrájával együtt.

- Kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást - egyéni és közösségi szinten egyaránt.

- Hozzájárulni a Föld természetes ökológiai folyamatainak visszaállításához.

- Segíteni a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését.

- Elfogadottá - sőt természetessé - tenni a tanulók számára a környezettel való harmóniára törekvést, hogy az életük meghatározó sajátosságává váljon.

- Kialakítani a helyzetfelismerés illetve az ok-okozati összefüggések felismerésének képességét, ezzel együtt fejleszteni a problémamegoldó gondolkodást, a döntésképeséget.

- Beépíteni a tanulók erkölcsi értékrendjébe a gyakorlati környezetvédelmet.

- Kialakítani a tanulóknál a környezeti veszélyekre való odafigyelést, a környezeti veszélyek felismerését.

- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megővésének céljaival összhangban.

- Fenntarthatóság, környezettudatosság

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelen kutatásainak aspektusai és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terepének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

2.2.13.1.3 *Konkrét célok, feladatok*

- A szelektív hulladékgyűjtés hangsúlyozása, bővítési lehetőségeinek felmérése:

- Energiával és vízzel való takarékoskodás.

- Zöld Hírek rovat indítása az iskola valamelyik hirdetőtábláján és a honlapon. Ennek működtetését, "feltöltését" az osztályok megadott sorrendben végeznék, így mindenki részt vállalna a munkából.

- Alkalomszerűen tisztasági őrzőjárat indítása az iskola közvetlen környezetében. Ez szemétyűjtést és az esetleges problémák, károk, rongálások felmérését jelentené, az utóbbiakról tájékoztatnánk az illetékes hatóságokat.

- Az iskola épületének tisztántartása változatlanul kiemelt feladat.

- Az eredményekről rendszeresen tájékoztatjuk a tanulókat, a kiemelkedő munkát végzőket félévkor és év végén az osztályfőnök, vagy az iskolavezetés díjazza.

2.2.13.2 TANULÁSSZERVEZÉSI ÉS TARTALMI KERETEK

2.2.13.2.1 *Tanórai keretek, hagyományos tanórai foglalkozások*

2.2.13.2.1.1 Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés

A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. Általános tájékozottsága, problémafelismerő- és feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, az iskolai büfé kínálata, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság az iskolában. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs program. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg.

2.2.13.2.1.2 Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei:

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket - ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását

- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre

- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük

- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére

- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit

- tudjanak hivatalos iratokat (petíciókat, kérvényeket, javaslatokat) készíteni

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség

- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet

- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására

- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket. - Bátonyterenyé illetve Mátramindszent és a lakóhely történetét, nevezetességeit - alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete - értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével

- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit

- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit

- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt- munkában választ keresni

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben

- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit, hasznát.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják

- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával

- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni

- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön

- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait - váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására - ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat. és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni

- Legyenek képesek reális becslésekre

- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás

- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára

- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet

- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit

- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény

- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére

- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit

- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet

- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket

- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően

- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat

- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére

- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód

- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát

- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait

- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban

- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét

- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek

- ismerjék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítő művészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően

elemezni

- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek

megfelelően

- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Tánc és dráma

A tanulók

- természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket

Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni

- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására

- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket

- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre

- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)

- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével

- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket

- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve

- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében

- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes

- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását

- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására

- segítse az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását

2.2.13.2.2 A NEM HAGYOMÁNYOS TANÓRAI KERETBEN SZERVEZETT TANÍTÁS

A környezeti nevelés keretében a vizsgálódás, a tevékenységek homlokterében kell állnia a valóságos, megtapasztalható környezetnek. A környezeti értékek megismerése, a problémák megértése, a tanulók és környezetük viszonyának, cselekvési, döntési lehetőségei tisztázása, valamint a szembesülés tetteik következményével olyan tanulási helyzetek megteremtését kívánja meg, amelyek a hagyományos, tantermi tanórák során nem biztosíthatóak. A tanulásszervezés módjáról a nevelőtestület dönthet. A törvény által biztosított időkeretekben, a rendelet kötöttségeihez és lehetőségeihez igazodva számos lehetőség kínálkozik ilyen tanulási formák megszervezésére: pld. tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák, projektnapok iskolán kívüli helyszínekkel.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

Terepgyakorlat

A terepgyakorlat során a terepen, tantermen kívül, a környezet valóságában megszerezhető tudás, illetve elvégezhető tantervi követelmények teljesítéséhez biztosítunk feltételeket, lehetőséget. A terepgyakorlat az ismeretszerzésre összpontosít adott megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek elvégzésével. Ilyen például egy tájolási, tájékozódási gyakorlat, növényhatározás, vízmintavételezést, talajvizsgálatot tanító gyakorlat.

A terepgyakorlat tartalma egyszerre több tantárgy ismeretét is integrálhatja, akkor is, ha egyébként tantervileg a tárgyakat önállóan tanítjuk. (pl.: a településen átfolyó patak vízminőségének vizsgálata egyaránt érintheti a földrajzot, a kémiát, biológiát és a társadalomismeretet).

A gyakorlatot ekkor a tevékenységbe bevonható tantárgyak együttes időkerete terhére tervezhetjük.

Tanulmányi kirándulás

A tanulmányi kirándulások megszervezésében sok tapasztalattal rendelkezik az iskolánk. A kirándulásnak jelentős pedagógiai értéke van. A tanulóközösség összekovácsolása, az élményszerzés, az együttlét öröme ötvöződik a közelebbi, távolabbi tájakkal, nevezetességekkel való megismerkedéssel, hazánk felfedezésével. Lehetőséget ad a jelentős, híres, érdekes tárgyakkal, esetleg személyekkel, jellegzetes helyekkel való találkozás, élményének megélésére. Ez a nevelési forma elsősorban nem valamilyen tantervi feladat teljesítését szolgálja. Célja főképpen a közösség és azzal együtt a személyiség fejlesztése. E fejlesztési feladatokat azonban szolgálhatják különböző megismerő, tanulási helyzetek is, kaphatnak a tanulók különböző ismeretszerző feladatokat, készülhetnek kiselőadással, végezhetnek gyűjtőmunkát stb.

Amennyiben a tanulmányi kirándulásra a „Határtalanul” program keretében kerül sor, az ott megszerzett ismereteket projektnap keretében is feldolgozzuk.

Tervezzük, hogy a 2014-2015-ös tanévtől az 5. évfolyamon a hon és népismeret oktatása részben tanórán, részben több napos, erdei iskolai keretek között zajlik. Innen csillagtúrák keretében megismerkednénk településeink népi építészetét őrző tájházakkal, és helyszíni programként népi kézműves alkotások készítésével, népi játékok megismerésével illetve elkészítésével foglalkoznánk.

A 3. és 7. évfolyamon „természeti napok” szervezésében, erdei iskolai keretek között is erősítjük tanulóinkban a környezeti nevelést, szűkebb hazánk megismerését, szeretetét. Itt keríténénk sort a terepgyakorlatokra, amely a korosztálynak megfelelően növény-

2.2.15 Az iskolai pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Magyar nyelv és irodalom

Tankönyv, munkafüzet, szöveggyűjtemény, házi olvasmányok, kézikönyvek, újságok, folyóiratok, írók, költők arcképei, életrajzi kiadványok, hangkazetták, videofilmek, betűtáblák, betűkártyák, szóképek és más szemléltető faltáblák, eseményképek, az anyanyelv- és irodalomtanítás témaköreinek megfelelő könyvtári állomány.

Idegen nyelv

Tankönyv és munkafüzet, írásvetítő, fóliaanyagok, magnetofon, hangkazetták, módszertani könyvek, készségfejlesztő könyvek, képeskönyvek, életkornak megfelelő folyóiratok (könyvtári példányok), videokazetták, falitáblák, szemléltető tárgyak, tematikus képsorok, térkép, gyakorló, oktató szoftverek.

Matematika

Tankönyv, feladatlapok, füzet, korong, pálcika, játékpénz, számegegyenes, mérőszalagok, logikai készlet, táblai vonalzó- és körzőkészlet, geometriai testek, mérőeszközök, tömeg, hosszúság és űrtartalom, hőmérséklet mérése, fólia- és diasorozatok, falitáblák, oktatótáblák, számképek, applikációs képek, tantárgyi gyakorló szoftverek.

Történelem

Tankönyv, történelmi atlasz, fal- és kontúrtérképek, videofilmek, mondagyűjtemény, történelmi olvasmányok, folyóiratok, Bánytereny, Mátramindszent, Nógrád megye története, a Magyar Köztársaság Alkotmánya, törvény a gyermekek jogairól, az ENSZ alapokmánya, statisztikai zsebkönyv, könyvek, múzeumi kiadványok (könyvtári állomány).

Környezetismeret, természetismeret

Tankönyvek, munkafüzetek, füzet, „Első atlaszom”, falitérképek, földgömb, mérőeszközök (hőmérő, mérleg, óra, mérőszalag, lázmérő, mérőhenger, barométer, csapadékmérő), biológiai album, tanulói képkártya sorozat. Kis növényhatározó, Állathatározó, növényi modellek, preparált élőlények, vázkészítmények, kitömött emlősök, madarak, modellek (torzó, emberi szervek), mikroszkópok, biológiai egységcsomag, applikációs képek, transzparens sorozat, diaképek, videofilmek, számítógépes szoftverek, terepasztal, ásvány- és kőzetgyűjtemény, iránytű, tájoló, nagyítók. Tellérium elektromos megvilágítással, csillagászati földgömb, fóliaszorozatok. A könyvtárban a tantárgyhoz kapcsolódó nagy enciklopédiák, könyvsorozatok, folyóiratok, környezetvédelmi könyvsorozat.

	Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészség-megőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának hangsúlyozása	A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
3. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése. A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek.	Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása. Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása.	Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.

2.2.14 Tanulmányok alatti vizsga rendje

A *félévi és év végi* tanulmányi osztályzatok megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát** kell tennie, ha:

- az igazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget
- egy tanévben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozóvizsga letételének lehetőségét
- ha a tanuló hiányzása egy adott tantárgyból az évi tanítási órák 30%-át meghaladta, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozóvizsga letételének lehetőségét
- átvételnél az iskola igazgatója előírja
- a tanuló független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Az a), b), c), f) esetben, ha a tanuló kérésére jön létre (pl. utólag fel szeretné venni a választható tantárgyat, előrehozott vizsgát szeretne tenni, stb.), akkor a tanuló köteles az osztályozóvizsga kitűzött időpontja előtt legalább 10 nappal az igazgatóhelyettesnél a vizsgára jelentkezni. Az igazgatóhelyettes a jelentkezések összegzése után kijelöli a vizsgabizottságot, meghatározza a vizsga idejét és helyét.

meghatározásokat, „nyomolvasást”, vízvizsgálatot, térképkészítést és térképismeretet, tájékozódási túrát foglal magában. A délutáni programok keretében pedig számháború és egyéb terepi játékok, illetve a természethez, a termésekhez kötődő kézműves-foglalkozások illeszkednének.

Az erdei iskola helyszínéként a Mátraverebély-Szentkút kegyhely most kialakításra kerülő zarándok háza szolgálna, és így a diákoknak módja lenne a kegyhely történetének részletesebb megismerésére, illetve a környező barlangok szervezett formában, vezetővel történő feltérképezésére.

Az előkészítésben az adott évfolyamon tanító pedagógusok mindegyike részt vesz, így szeretnénk biztosítani, hogy minél több tantárgy azon évfolyami tananyagához tudjunk kapcsolódni, illetve a kollégák az erdei iskolának megfelelően csoportosíthassák át az arra megfelelő tananyagokat.

Az erdei iskolák megrendezésére minden tanévben azzal a feltétellel kerülhet sor, hogy az érintett osztályok szülői munkaközössége tudja-e abban az évben biztosítani a tanulmányi kiránduláshoz szükséges költségeket.

2.2.13.3 TANÓRÁN KÍVÜLI PROGRAMOK, TEVÉKENYSÉGEK

2.2.13.3.1 *Megvalósult környezeti nevelési tevékenységeink*

Részvétel olyan versenyeken és pályázatokon, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma - pl. Kitaibel Pál biológia verseny, Bugát Pál Országos Tanulmányi Verseny, Világörökség pályázatok, terepgyakorlatok, tanulmányi kirándulások, nyári táborok, gyárlátogatások, természetvédelmi előadások. Szelektív hulladékgyűjtés - pl. használt elem, papír, üveg-. Aktív részvétel a különböző jeles napokon, pl. a Víz világnapján, a Föld Napján, stb.

Mátramindszenti Tagintézményünk szoros kapcsolatot ápol „Az Örs Vezér Téri Fák Környezetbarát Egyesület”-tel, közös programokban emlékeznek meg a Föld Napjáról és a Madarak és Fák Napjáról. Szelektív hulladékgyűjtést végeznek, komposztálnak, a diákok segítségével próbáljuk a szülők és az idősebb korosztály szemléletét formálni a környezetvédelem terén.

Évente kétszer gyűjtünk papírt, de rongyot, üvegpalackokat, PET palackokat és használt elemet is. Megkerestük a megfelelő felvásárlókat, és az ebből befolyó pénzt a Diákönkormányzat használhatja fel programjainak finanszírozására.

2.2.13.3.2 Tervezett környezeti nevelési tevékenység:

Környezeti nevelési munkacsoport létrehozása

- Tagjai a nevelő testületből, technikai dolgozók közül és a Diákönkormányzat tagjaiból kerülnek ki.

- Céljai, feladatai:

- Koordinálni a szerteágazó környezeti nevelés témakörét.

- Éves munkaprogram kidolgozása, végrehajtása.

- Különböző programok, rendezvények szervezése.

- Programjavaslatok:

- Előadások, terepgyakorlatok, üzemlátogatások szervezése.

- Élő kapcsolatok kiépítése különböző szervezetekkel, pl. - Madártani Egyesület,

- Pályázatok, vetélkedők, versenyek propagálása, szervezése.

- Faliújság, Zöld sarok szerkesztése.

- Az iskola környezeti problémáinak figyelemmel kísérése, segítség a megoldásban, pl. szemét, szelektív hulladékgyűjtés, energia-takarékosság.

2.2.13.4 A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.
2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.

Fizika

Fóliasorozat, videokazetták, elektrovaria, tápegység (áramátalakító), optikai pad, folyadékáramlás hő hatására, indukciós tekercspár, Gravensande készülék, merülőforraló, elektroszkóp, Colbe-féle elektrométer, eszköz a Lenz-törvény vizsgálatához. Mechanika I-II., hőtani készlet, SI mértéktáblázat, mágneses rúd, rúgós erőmérő, mérőműszerek, karos mérleg súlysorozattal, hőmérő, transzformátor modell, kétütemű és négyütemű motorminta, fizikusok arcképcsarnoka, prizmatartó.

Kémia

Tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemények, felmérő lapok, diagnosztikai felmérők, tanári kézikönyv, kémiai kísérletező eszközök (hőmérő, kémcsövek, kémcsőállványok, borszeszgő vagy gázgő, főzőpohár, lombikok, vegyszerkanál, üvegbot, szűrőpapír, tölcsér, vasállvány, vasháromláb, fogók, üvegcád, csipesz, tanulói mérleg, tálcák, óraüveg, hordozható kislabor terepvizsgálatokhoz). Vegyszerek. Oldatok, falitérképek, táblák, modellek, videofilmek, oktatási programok, Periódusos rendszer, Hoffmann-féle vízbontó készülék, kémikusok arcképcsarnoka. Applikációs modellek a molekulához, piktogram.

Ének-zene

Magnó, CD -lejátszó, hanghordozók, kazetták, CD-k, hangvilla, hangjegytábla, ritmus- és kottaolvasó készlet, ritmushangszerek, tankönyv.

Tánc és dráma

Videokamera, hifitorony, videó- és hangkazetták, ritmushangszerek, metronóm, ollók, varrófelszerelés, dekorációs anyagok, papírok, tanári szakkönyvek, anyag a báb-, a maszk- és jelmezkészítéshez, kézműves jellegű foglalkozásokhoz.

Rajz és vizuális nevelés, média

Fényképezőgép, videokamera, reprodukciós sorozat 1-4. osztály, albumok (könyvtárban), reprodukciók, videofilm, lexikonok, diaképek, rajzasztalok, modellállványok, mértani testek, természeti formák, vízcsap a teremben, tárolószekrények, edények, kéziszerszámok, mintázó anyag.

Informatika

Jól felszerelt informatika terem: számítógépek perifériákkal, szerverrel, hálózatra kötve, írásvetítő LCD-s kivetítővel, jogtiszta szoftverek hálózati telepítési joggal (DOS, Norton, Windows, Win.Office csomag), egyéb perifériák, gépenként egy CD driver, lézernyomtató a hálózatra. A könyvtár számára egy nagy teljesítményű számítógép internetes üzemmóddal, e-mail levelezési lehetőséggel. Falitáblák a számítógép részeiről,

demonstrációs készlet algoritmus leírásához. Logowriter programnyelv, kézikönyvek a program használatához. Comenius Logo, oktató- és rajzoló programok, játékok.

Technika és életvitel

Mechanikai, elektromos, elektronikus szerelőkészletek, működő modellek, számítógép, modellező szoftverek (pl. Edison), Lego, kézi és gépi szerszámok, fa-, fém- és műanyag alapanyagok, valamint a megmunkálásukhoz szükséges szerszámok.

Testnevelés és sport

Sportlétesítmények: tornaterem, sportpálya, sportudvar, homokgödör nekifutóval, öltözők, szertárak.

Eszközök: bordásfalak, tornapadok, ugrózsámolyok, ugrószekrények, ugródeszkák, talajszőnyeg, mászókötel, mászórúd, húzókötel, ugrálókötél, gumikötél, medicinlabda, kislabda, műanyag labdák, súlygolyó, szivacsdomb, váltóbot, magasugró állvány és lécsík, mérőszalag, stopperóra, jelzőszalag, magnó, pumpa, súlypontemelkedés-mérők, kézi súlyzók, síp.

Sportjátékok eszközei: pingpongasztal, háló, tollaslabda háló és ütők, labdák, kosárlabda, futball labda, kosárlabda palánk gyűrűvel, hálóval, kézilabda kapuk.

Osztályfőnöki

Megfelelő segédanyagokkal felszerelt könyvtár, videotár.

A Mátramindszenti Tagintézményben 4 terem digitális táblával is felszerelt.

3 HELYI TANTERV

3.1 AZ ISKOLA TANTÁRGYI RENDSZERE ÉS ÓRATERVE

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás.

Tanév Évfolyam	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
1.	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
2.	KKT 2008+ 5 óra testnev.	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
3.	KKT 2008	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013	NAT 2013
4.	KKT 2008	KKT 2008	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013
5.	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
6.	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
7.	KKT 2008	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013	NAT 2013
8.	KKT 2008	KKT 2008	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013

A táblázat jelöléseinek jelentése:

- KKT 2008 – Katolikus kerettanterv 2008
- KKT 2008+ 5 óra testnev – Katolikus kerettanterv 2008, de mindennapos testneveléssel bővítve
- NAT 2013 – Az újonnan bevezetendő NAT

3.1.1A katolikus kerettanterv 2008

A kerettanterv még három tanévig kimenő rendszerben működik, ezért óraterve a következő:

3.1.1.1 A székhelyen működő általános iskola óraterve

Tantárgy/évfolyam 1-8.osztályok	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Idegen nyelv				3	4	4	4	4
Matematika	4	4	4	4	4	3	3	3
Informatika						1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia és egészségtan							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3	3	3
Osztályfőnöki				1	1	1	1	1
Tánc- és dráma	1	1	1	1	1	1		

A modulok közül a tánc és dráma kötelező tantárgyként jelenik meg az 1-6. évfolyamon.

Hon- és népismeret modul 5-6. évfolyamon a történelem és állampolgári ismeretek tantárgyba került beépítésre.

Informatika 6-8. évfolyamon kötelező tantárgyként jelenik meg.

3.1.1.2 A tagintézményben lévő általános iskola tantárgyi rendszere és óraterve

A tagintézményben lévő általános iskolában részben összevont tanulócsoportokban folyik az oktatás, ami azt jelenti, hogy a közismereti tárgyak oktatását osztálykeretben, a készség tárgyakét pedig összevont tanulócsoportokban szervezzük. Ez utóbbit a kis létszám teszi indokolttá. Szintén a kis létszám okán alsó tagozaton a napközi otthonos foglalkozás két tanulócsoportra bontva történik.

A modulok közül a tánc és tömegsport kötelező tantárgyként jelenik meg az 1-6. évfolyamon.

A mindennapos testnevelés

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt kivételekkel az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két

óra a Nat Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy

az iskola lehet ségeinek és felszereltségének megfelelően különféle más sporttevékenységekre

fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). A heti két óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy a tanuló kérelme alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

NAT 2013.

3 HELYI TANTERV

3.1 AZ ISKOLA TANTÁRGYI RENDSZERE ÉS ÓRATERVE

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás.

Tanév Évfolyam	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
1.	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
2.	KKT 2008+ 5 óra testnev.	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
3.	KKT 2008	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013	NAT 2013
4.	KKT 2008	KKT 2008	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013
5.	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
6.	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
7.	KKT 2008	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013	NAT 2013
8.	KKT 2008	KKT 2008	KKT 2008+ 5 óra testnev	NAT 2013

A táblázat jelöléseinek jelentése:

- KKT 2008 – Katolikus kerettanterv 2008
- KKT 2008+ 5 óra testnev – Katolikus kerettanterv 2008, de mindennapos testneveléssel bővítve
- NAT 2013 – Az újonnan bevezetendő NAT

Tantárgy-évfolyam 1-8. osztályok	1	2	3	4	5	6	7	8
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Idegen nyelv				3	4	4	4	4
Matematika	4	4	4	4	4	3	3	3
Informatika						1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia és egészségtan							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1		1		1		1	
Rajz	1		1		1		1	
Technika és életvitel	1		1		1		1	
Testnevelés és sport	3		3		3		3	
Osztályfőnöki				1	1	1	1	1
Tánc és tömegsport	1		1		1		1	

3.1.2 Helyi tanterv a 2013/2014. tanévtől

A helyi tanterv kidolgozásánál alapul vett kerettantervek:

- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

A kerettantervek átdolgozása során a következő tantárgyakra helyeztünk hangsúlyt:

Idegen nyelv: Napjainkban az idegen nyelvek tanulása iránt megnőtt a társadalmi igény. Iskolánkban két élő idegen nyelv, az angol és a német oktatása történik, kötelező óraszámban.

Az idegen nyelv oktatását az első osztályban kezdjük akusztikus nyelvi kezdeményezés formájában, mely a második évfolyamon folytatódik. Minden osztályban két csoport van: egy német és egy angol nyelvet tanuló csoport. A csoportba sorolásnál figyelembe vesszük az esetleg már meglévő nyelvi előképzettséget (oviban tanult nyelv). A teljesen kezdő gyermekeknél sorsolással dől el a csoportbeosztás.

Magyar nyelv és irodalom: Nagy hangsúlyt fektetünk az írás, olvasás megtanulására, és a felsőbb évfolyamokon az anyanyelv helyes használatára, a széleskörű irodalmi ismeretekre. Mind alsó, mind felső tagozatban emeltük ennek érdekében a kerettantervi órák számát.

Matematika: Felső tagozatban emeltük az óraszámot a központilag előírtakhoz képest a számolási készségek erősítése érdekében.

Informatika: Napjaink társadalmát nevezhetjük információs társadalomnak, hiszen a mindennapi élet minden területén egyre nagyobb teret hódít magának az informatika. A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

A diákok szívesen használják az informatikai eszközöket. Célul tűztük ki az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek alkalmazását a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában. Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazások – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és -kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) megismerését – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.

A tanulónak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.

Mindezen tudás megszerzéséhez a kerettanterv által biztosított órakeret növelését láttuk célravezetőnek.

Hagyományaink ápolását, a nemzeti tudat erősítését is fontosnak tartjuk, ezért 1–6. osztályban a testnevelés órákból heti 1 órát néptánc oktatására fordítunk. 5. évfolyamon pedig a „Hon és népismeret” tárgy keretében mélyítjük a diákok ismereteit.

Mindennapos testnevelés: A heti 5 órából az 1–6. évfolyamon 1 órát néptánc oktatására fordítunk. Heti 1 órában valamennyi évfolyamon szervezett úszásoktatás folyik a közeli uszodában.

3.1.2.1 Óratervek a székhelyiskolában 2013/2014. tanévtől

Óraterv 1–4. évfolyamon				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+2
Idegen nyelvek	+1	+1	+2	2+1
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

Óraterv 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	4	3+1	3	3+1
Hittan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret*	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	+1	1+1	1+1	1+1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

Nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez az iskola tehetséggondozás, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.

Területei:

- idegen nyelvi szakkör
- matematika szakkör
- magyar szakkör
- informatika szakkör
- kézműves szakkör
- rajz szakkör
- énekkar
- sportkör
- néptánc szakkör
- pasztoráció

Nem az iskola szervezésében, de az iskola területén működő választható foglalkozások:

- sakk
- társastánc
- hangszeres órák

3.1.2.2 A tagintézményben lévő általános iskola tantárgyi rendszere és óraterve

A tagintézményben lévő általános iskolában részben összevont tanulócsoportokban folyik az oktatás, ami azt jelenti, hogy a közismereti tárgyak oktatását osztálykeretben, a készség tárgyakét pedig összevont tanulócsoportokban szervezzük. Ez utóbbit a kis létszám teszi indokolttá. Szintén a kis létszám okán, alsó tagozaton a napközi otthonos foglalkozás két tanulócsoportra bontva történik.

Idegen nyelv oktatása terén a tagintézményben angol nyelv oktatása folyik. A kisebb létszámoknak köszönhetően itt nincs szükség csoportbontásra.

A többi tárgy óratervét a székhelyiskolában ismertetett elvek figyelembevételével alakítottuk ki.

Óraterv 1–4. évfolyamon				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+2
Idegen nyelvek	+1	+1	+2	2+1
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2		2	
Vizuális kultúra	2		2	
Életvitel és gyakorlat	1		1	
Testnevelés és sport	5		5	
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

Óraterv 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	4	3+1	3	3+1
Hittan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1		1	
Hon- és népismeret*	1			
Vizuális kultúra	1		1	
Informatika	+1	1+1	1+1	1+1
Technika, életvitel és gyakorlat	1		1	
Testnevelés és sport	5		5	
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

Nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez a tagiskola tehetséggondozás, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.

Területei:

- idegen nyelvi szakkör
- informatika, programozás szakkör
- sportkör
- néptánc szakkör
- társastánc
- pasztoráció

A Nemzeti Alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése a szakrendszerű oktatásba került beépítésre. A szövegértés, szövegalkotás és a matematika-logikai kompetenciák a magyar és matematika tantárgyak teljes óraszámában, más tantárgyak anyagába beépítve és a délutáni foglalkozásoknál kerülnek bevezetésre és kiszélesítésre. A szociális és életviteli kompetenciák más tárgyakba beépülve és délutáni foglalkozásokon kerülnek fejlesztésre. A részletes tananyagot és követelményeket a mellékletben szereplő tantárgyi tantervcsomagok tartalmazzák tantárgyanként és évfolyamonként. A tantárgyi tantervek *segítik a Nemzeti Alaptanterv fejlesztési feladatainak végrehajtását.*

Az iskola teljes tevékenységi körében kihasználjuk a lehetőségeket:

- az anyanyelvi kommunikáció
- a hatékony, önálló tanulás
- gondolkodási képességek
- a szociális és állampolgári kompetencia
- a kezdeményezőkézség, vállalkozói kompetencia fejlesztésére.

A **természettudományokhoz** kötődő tanórai és tanórán kívüli tevékenység során kiemelten kezeljük a megismerésben, problémamegoldásban

- a matematikai kompetenciák, ill.
- a természettudományos kompetenciák fejlesztését.

3.2 AZ ALKALMAZANDÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

3.2.1 A taneszközök kiválasztásának elvei

- Az iskolában a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős államtitkár hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (testnevelés, technika, rajz stb.).
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg.
- Februárban a tankönyvrendelés előtt a szülők tájékoztatást kapnak azokról a tankönyvekről, taneszközökről, amelyekre a következő tanévben szükség lesz.
- A kiválasztás általános elvei:

Egy-egy tantárgy tanításához felmenő rendszerben lehetőleg ugyanazt a tankönyvcsaládot kell használni.

- Taníthatóak, tanulhatónak kell, hogy legyenek a tankönyvek.
- Megfelelő legyen a szellemiségük.
- A kiadói információs anyagok a nevelők rendelkezésére álljanak.
- A tankönyvjegyzék hozzáférhető legyen a munkaközösségek igényei szerint a szülők számára is.
- A tankönyvtámogatás odaítélésének elveiről és a tankönyvellátás rendjéről a törvényben előírt egyeztetések után a tantestület dönt.
- A szaktanár a legjobb belátása szerint választ könyvet, melynek meghatározója a munkaközösségen belüli összehangoltság, a módszertani megfontolások, az évfolyamok közötti egymásra épülés.
- A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy – a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés, a tankönyv tanórán kívüli elhelyezése révén – az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.

- Amennyiben a hivatalos tankönyvjegyzéken a matematika műveltségterület kivételével bármely tantárgy, műveltségterület vonatkozásában van olyan tankönyv, amelyet az e rendeletben a tartós tankönyvre meghatározott szabályok alapján hagytak jóvá, és az ilyen tantárgyhoz vagy műveltségterülethez az iskola tankönyvet rendel, az iskola a tankönyvrendelés során a tartós tankönyvek közül választ.
- A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tenni, hogy azt a szülők megismerjék. A tankönyvrendelés elkészítésénél a szülői szervezet – különösen a tankönyvek grammban kifejezett tömegére tekintettel – véleménynyilvánítási joggal rendelkezik. A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvel kívánja megoldani.
- Az egyes osztályokba beiratkozott tanulók szüleit tájékoztatni kell az adott osztályban használni szándékozott tankönyvek össztömegéről. Az 1–4. évfolyamokra beiratkozott tanulók heti órarendjét úgy kell kialakítani, hogy az egyes tanítási napokon használt tankönyvek tömege a három kilogrammot ne haladhassa meg. A szülői szervezet az 1–4. évfolyamokra beiratkozott tanulók heti órarendjének összeállításánál – különösen a tankönyvek grammban kifejezett tömegére tekintettel – egyetértési joggal rendelkezik.
- Az iskolának – a helyben szokásos módon – közzé kell tennie azoknak a tankönyveknek, ajánlott és kötelező olvasmányoknak a jegyzékét, amelyeket az iskolai könyvtárból a tanulók kikölcsönözhetnek.
- Az iskola igazgatója a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez csak olyan tankönyvet rendelhet az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyiknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt, feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken.

3.2.2 A tankönyvrendelés szabályai

A tankönyvrendelést meghatározó jogszabály: 17/2014. (III.12) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről.

1. Az iskola igazgatója minden év június 10-éig köteles felmérni, hány tanulónak kell, vagy lehet biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból, könyvtárszobából történő tankönyvkölcsönzés, a napköziben, tanulószobán elhelyezett tankönyvekhez való hozzáférés útján, továbbá hányan kívánnak használt tankönyvet vásárolni. E felmérés során tájékoztatni kell a szülőket arról, hogy a köznevelési törvény. 46. § (5) bekezdés alapján kik jogosultak térítésmentes tankönyvellátásra, valamint a tankönyvtörvény 8. § (4) bekezdés alapján várhatóan kik jogosultak ingyenes tankönyvellátásra vagy normatív kedvezményre. Ha az iskolának további kedvezmény nyújtására is van lehetősége, arról is tájékoztatni kell a szülőket, hogy ezt milyen feltételek fennállása esetén lehet igénybe venni. Az iskolába belépő új osztályok tanulói esetében a felmérést a beiratkozás napjáig kell elvégezni.
2. Az iskola az (1) bekezdésben meghatározott felmérés alapján megállapítja, hogy hány tanuló
 - a) esetében kell biztosítani a köznevelési törvény szerinti ingyenes tankönyveket
 - b) esetében kell biztosítani a tankönyvtörvény szerinti normatív kedvezményt
 - c) igényel és milyen típusú tankönyvtámogatást.
3. Az iskola – honlapon – hirdetményben teszi közzé a normatív kedvezményen túli további kedvezmények körét, feltételeit, az igényjogosultság igazolásának formáját és az igénylés elbírálásának elveit.
4. A felmérés eredményéről az igazgató minden év június 15.-ig tájékoztatja a nevelőtestületet, az iskolai szülői szervezetet (közösséget), az iskolai diákönkormányzatot, és kikéri a véleményüket az iskolai tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.
5. Az igazgató a begyűjtött vélemények alapján minden év június 17.-ig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét, és erről tájékoztatja a szülőt, vagy a nagykorú cselekvőképes tanulót, továbbá a fenntartót.
6. Az osztályonkénti rendelési listát a szülők aláírásukkal véglegesítik.
7. A Könyvtárellátó tankönyvellátási szerződést köt a nem a központ által fenntartott iskolák ellátása vonatkozásában az iskolákkal.
8. A tankönyvrendelést az iskola közvetlenül a köznevelés információs rendszerének, továbbá a Könyvtárellátó által működtetett elektronikus információs rendszer alkalmazásával a Könyvtárellátónak küldi meg azzal, hogy:
 - a) a tankönyvrendelés határideje április utolsó munkanapja
 - b) a tankönyvrendelés módosításának határideje június 30.

- c) a pótrendelés határideje szeptember 5. (tankönyvrendelés és pótrendelés bármelyike vagy együtt a továbbiakban: tankönyvrendelés).

A tankönyvrendelést a körülményekhez képest elvárható legteljesebb körben kell megtenni, legalább a kiválasztott tankönyvek címének, darabszámának, az érintett tanulók (ha ismertek) és a tanulókat esetlegesen megillető támogatások feltüntetésével. Az iskolának a megrendelés során azokat a tanulókat is fel kell tüntetnie, akik számára nem rendel tankönyvet az okok megjelölésével.

- **Ingyenes tankönyvellátás:**

A jogosultak köréről az igazgató az osztályfőnökök közreműködésével listát készít, amelyet átad a tankönyvfelelősnek. A térítésmentes használatbavétel biztosítása az alábbi módon történik:

- A tankönyveket könyvtári állományba veszik, és tanév végéig kölcsönözheti a tanuló.
- A könyvcsomag fennmaradó része a tanuló tulajdona lesz.

- **A tankönyvárusítás rendje:**

A tankönyvek átadása a tanév megkezdése előtt egy héttel kezdődik.

3.3 AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

3.3.1A tanulók értékelésére vonatkozó alapelvek

3.3.1.1 Az ellenőrzés, értékelés funkciója és követelményei

A tanulói munka rendszeres ellenőrzése, értékelése minden szaktanárnak kötelessége. A munkaközösségek, illetve az adott tárgyakat egy évfolyamon tanítók egyeztetik, pontosítják a követelményeket, az értékelés szempontjait és módjait.

- Az ellenőrzés és értékelés funkciója, hogy:
 - hiteles képet nyújtson a nevelési-oktatási folyamat eredményeiről és esetleges hiányosságairól
 - jelentse a továbblépés megbízható alapját
 - jelentse a tanulási és önnevelési folyamat eszközét a tanuló számára
 - biztosítsa a képesség szerinti pontos koncentrált munkát, tanulást és annak folyamatosságát
 - a tanár számára jelentse saját pedagógiai és didaktikai munkájának értékelését.
- Az ellenőrzés, értékelés követelményei:
 - legyen sokoldalú (képességek, tudás, neveltség, emlékezet, ismeretek alkalmazása)
 - legyen objektív, tükrözze híven az eredményeket, és fogyatékokat
 - formailag legyen változatos (szóbeli, írásbeli ellenőrzés, tanuló megfigyelése stb.)
 - ügyelni kell az írásbeli és szóbeli ellenőrzés helyes arányának megtartására
 - a tanulók egyenletesebb terhelése érdekében egy tanítási napon a tanulók két dolgozatnál többet ne írjanak (Dolgozatnak minősül az olyan írásos felelet, amelyhez több anyagrészt, egész téma, vagy több téma előzetes áttekintése, ismétlése szükséges. Nem minősül dolgozatnak a napi lecke írásos számonkérése.)

viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra, és az megtiszteltetés számára. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő főleg kisgyermekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni.

A **büntetés** akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása, és a diák helyes irányba terelése.

A büntetés szabályai:

- Csak a bűnt büntetem, nem a bűnöst.
- Mindig ott kell, hogy álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelés lehetősége.
- A kimondott büntetési szabályok be nem tartása következtetlenség.
- Az egyszer már büntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.
- Büntetni közvetlenül a helytelenített viselkedés után kell.
- Büntetni csak kivételesen súlyos esetben szabad más gyermek jelenlétében, mert ez megszégyenítés.
- Ügyelni kell arra, hogy az egyszer büntetett viselkedés soha ne jutalmazódjon.
- Nem szabad túl súlyosan vagy túl gyakran büntetni, mert a gyerek feladja a megjavulásra irányuló próbálkozásait.
- Az enyhe büntetés nem hatékony, a túl súlyos viszont agresszivitást, erőszakot szülhet, károsítja a gyermek testi, lelki egészségét.

Az önfegyelem

Az önfegyelem stabil belső értékrend. Az önfegyellemmel rendelkező ember:

- Tudja saját értékeit, ezért vigyáz magára.
- Értékesnek tartja idejét, ezért jól akarja kihasználni.
- Tudja saját korlátait, ezért nem vállal többet, mint amire képes.
- Tudja, hogy a problémák nem múlnak el maguktól, csak ha megoldja őket.
- Nem halogatja a megoldást.
- El tudja dönteni, miért tartozik felelősséggel, miért nem.
- Nem adja át a döntést saját sorsa felől másnak.
- Ragaszkodik az igazsághoz.
- Nyitott, ezért fejlődőképes.
- Tudja, hogy a fejlődés a túlhaladott dolgok (gondolkodásmód) feladásával jár.
- Vállalja a változás, az őszinteség kockázatát.

Ha az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek, akkor úgy kell őket szeretnünk, hogy szabadnak érezzék magukat tőle, azt érezzék, hogy a fejlődőképes embert szeretjük őbenne, és abban segítjük, hogy a saját útját megtalálja.

3.3.2 A tanulói teljesítmények értékelésének, minősítésének formái

3.3.2.1 Általános elvek

Iskolánk az oktatási törvénynek megfelelően megőrzi a hagyományos értékelési kategóriákat (érdemjegy, osztályzat). Az értékelések nyilvántartására és közlésére az OM által jóváhagyott dokumentumokat, nyomtatványokat (napló, bizonyítvány, tájékoztató füzet) használjuk. Az 1. évfolyamon félévkor és év végén, illetve a 2. évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel fejeződik ki, hogy a tanuló kiválóan, jól, vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, iskolánk a szülő bevonásával értékeli a tanuló teljesítményét. Feltárja a tanuló fejlődését akadályozó tényezőket, és javaslatot tesz azok megszüntetésének módjára.

Indokolt esetben biztosítjuk, hogy ezek a tanulók egyéni felzárkóztató foglalkozásokon vegyenek részt. Az értékelések rendszeresek, alapjuk a tényleges tanulói teljesítmény, de figyelembe veszik a fejlődés ívét, ütemét is. Az évközi értékelésben a tanítók, tanárok módszertani szabadságuk jegyében szabadon alkalmaznak értékelő szimbólumokat. Ezt a nevelőtestület nem egységesíti.

Első évfolyamon év végén, ezt követően valamennyi évfolyamon félévkor és év végén a tanulók tantárgyi teljesítményét folyamatosan értékeljük szóban, írásban és érdemjeggyel. Ügyelünk arra, hogy évközben egy-egy gyengébb eredmény kijavítására lehetőséget biztosítsunk. Arra törekszünk, hogy tantárgyanként minden hónapban legalább egy érdemjegye legyen minden tanulónak. Így ezek segítségével tárgyilagosan meg lehet állapítani félévi, illetve év végi osztályzatukat. A témazáró dolgozatokat és év végi felmérőket súlyozottan vesszük figyelembe.

A tanulók magatartását és szorgalmát az osztályban tanító valamennyi nevelő véleményének figyelembevételével az osztályfőnökök havonta érdemjeggyel minősítik. Ha a tanuló rendszeresen nem készít házi feladatot, vagy hiányos felszereléssel érkezik, szaktanári figyelmeztetésben (intésben, megrovásban) részesül, melyet a tájékoztató füzetbe és a naplóba is bejegyzünk. E bejegyzéseket a szorgalom értékelésénél, minősítésnél vesszük figyelembe. Nem minősíthető szaktárgyi elégtelen érdemjeggyel a tanuló ilyen mulasztása.

3.3.2.2 Ellenőrzés, értékelés, osztályozás

Az ellenőrzés, értékelés és az osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős része van a személyiség fejlesztésben: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességét, önnevelésre készítet.

Az objektív, igazságos értékelés, osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.

Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, fűzetvezetésre is.

Bármely tantárgy ellenőrzési-értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a „feladatmegoldó” tárgyakban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés.

Az érdemjegyek súlyozása valamennyi osztályban

1-es súlyozású érdemjegyek: szorgalmi feladatért, házi dolgozatért, versenyeken való szereplésért, órai munkáért adott érdemjegyek

2-es súlyozású érdemjegyek: a témazáró dolgozat kivételével minden írásbeli és szóbeli feleletért adott érdemjegy, valamint a gyakorlati jegyek

3-as súlyozású érdemjegyek: a témazáró dolgozatra adott érdemjegyek.

4-es súlyozású jegy: 6. és 8. osztályban a tanév végi vizsga jegyei.

Testnevelés esetén a tanmenetben határozzák meg munkaközösségi szinten az érdemjegyek súlyozását, egységes elvek alapján. A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza teljes jogkörrel és felelősséggel.

Az értékelés-osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/.

Az egyes fokozatok tartalma:	0%–40%	elégtelen (1)
	41%–60%	elégséges (2)
	61%–80%	közepes (3)
	81%–90%	jó (4)
	91%–100%	jeles (5)

A fentiektől eltérő az általános iskola első osztályának félévi értékelési rendje. Az évközi teljesítményeket a tanító egyéni módon értékeli, minősíti. Az első félév végén tantárgyanként háromfokozatú minősítést alkalmaz: jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg. E minősítések tartalmát a tanító, csakúgy mint az alkalmazott évközi egyéni értékelési módot a szülőkkel értekezleten ismerteti.

Félévenként adandó érdemjegyek száma: a heti 1 órás tantárgy esetén legalább 2 jegy, amennyiben egyértelműen lezárható a tanuló. 2 órás tantárgyak esetén legalább 3 jegy; 3 órás tantárgy esetén legalább 4 jegy; magasabb heti óraszámú tárgyaknál legalább 5 jegy.

- A félévi és év végi osztályzat kialakításánál a tanév során szerzett összes érdemjegy átlagát kell kiindulópontként számolni.

- Átlaghatár, amelyen belül az osztályzatoktól eltérő szempontokat is figyelembe vehet a szaktanár a félévi, év végi osztályzatok kialakításánál:

- 2 alatt: 1,5 – 1,75 között
- 2 fölött: 2,5 – 2,75 között
- 3 fölött: 3,5 – 3,75 között
- 4 fölött: 4,5 – 4,75 között

- Szaktanári mérlegelés esetén a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- a 2. félévben megfigyelhető javuló vagy romló tendencia
- szorgalom javulása
- órai aktivitás
- versenyeken való aktív részvétel
- pozitív hozzáállás a készségtárgyaknál, valamint a tanuló önmagához viszonyított fejlődése a koordinációs és kondicionális képességekben
- kötelező tanórai tevékenységen kívüli feladatok vállalása (kiselőadások, tömegsport rendezvényeken való részvétel)

A szülő értesítése a tanuló által szerzett érdemjegyekről: a tanár az elektronikus naplóba legkésőbb 2 héten belül vezesse be.

A fentiektől eltérő az általános iskola 1. osztályának és 2. osztály félévi értékelési rendje. Az évközi teljesítményeket a tanító egyéni módon értékeli, minősíti.

A félév és tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat.

Az általános iskolai évfolyamokon az a tanuló részesülhet tantárgyi dicséretben, aki a korosztályának meghirdetett tanulmányi versenyen eredményesen szerepel:

- házi versenyen 1-3.

- városi versenyeken 1-3.
- megyei versenyeken 1-10.
- országos versenyeken 1-30. helyezést ér el.

Ha az egész tanév folyamán egy adott tárgyból csak ötös érdemjeget szerzett a diák, kitűnő eredményéért szintén dicséretben részesül.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többsége döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

A magatartás minősítésénél az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

A magatartás minősítése: példás /5/, jó /4/, változó /3/, rossz /2/.

Szorgalom: példás /5/, jó /4/, változó /3/, hanyag /2/.

3.3.2.3 Magatartás

A **példás** magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába. A tanárok 90-95%-a példásnak tartja, és a többiek sem adnának jónál rosszabbat.

A **jó** magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő laza viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és a jó hírnevére.

A **változó** magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei.

A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.

Felelősségtudata, szimpátiája a jó és a rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias.

Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható.

A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesül.

A **rossz** magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben durva, tiszteletlen, nem őszinte. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

3.3.2.4 Szorgalom

Példás a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanulási órákra képességeihez, körülményeihez mérten akaratát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken. Ha képességeinek hiányát szorgalmával sikeresen tudja pótolni.

Jó a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség.

Változó a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekvő. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

3.3.2.5 Jutalmazás, büntetés

Jutalmazás

Az iskola a kiemelkedő tanulmányi munkát szaktárgyi, illetve tantestületi dicsérettel jutalmazza. Ezek az osztálykönyvbe, anyakönyvbe és a bizonyítványba is bevezetésre kerülnek.

A diákok plusz feladataik sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói dicséretben részesíthetők. Ez az ellenőrzőbe és az osztálykönyvbe kerül bejegyzésre, és a havi, illetve év végi magatartás vagy szorgalom jegyében is kell, hogy tükröződjön.

Kiemelkedő, tanórán felüli tanulmányi, vagy más jellegű, az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók könyv-, vagy más tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet lehetőleg ünnepélyes körülmények között kell átadni.

Büntetés

Az alapvető viselkedési szabályok, vagy a házirend ellen vétő diákok a vétek súlyának és a kihágások gyakoriságának figyelembevételével az alábbi módon büntethetők:

- szóban: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói elbeszélgetés, figyelmeztetés,
- elbeszélgetés a szülőkkel,
- írásban: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés, intés vagy megrovás.

Ezek a súlyuknak megfelelően a havi és az év végi magatartás, illetve szorgalom jegyben is tükröződnek. Minden esetben az osztálykönyvbe és az ellenőrzőbe bejegyzésre kerülnek. Tudomásulvételét a szülő aláírásával jelzi.

Különlegesen minősített esetekben a tantestület fegyelmi bizottságot hozhat létre az ügy kivizsgálására. Határozatai között szerepelhet az okozott kár megtérítése, a diák áttétele másik osztályba, eltanácsolása az iskolából, vagy átirányítása másik iskolába. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről a szülőket időben értesíteni kell.

3.3.2.6 Mérések rendje

- A mérési rend alapelvei:
 - A diagnosztikus méréssel helyzetfeltárást végzünk a differenciák megállapítására.
 - A formatív méréssel eredményességet vizsgálunk. Formáló, segítő és fejlesztő jellegéről nem feledkezünk meg.
 - A szummatív mérést egy önálló tanulói szakasz végére tervezzük, ahol a minősítés érdemjegyekben is megnyilvánulhat.

- Az oktatási eredmények folyamatos mérése

Belső értékelési rendszerünkben az ellenőrzés az eredmények folyamatos mérésével társul. A folyamatmérésekkel válik ugyanis lehetővé a hiányok regisztrálása, a korrigálásra szoruló területek feltárása. Így tudjuk nyomon követni a tanulók fejlődését és biztosítani az egyéni képességfejlesztést. Az oktatási eredmények folyamatos ellenőrzése, mérése és értékelése nevelőink gyakorlatában jelen van.

A szakmai munkaközösségek munkaterveiben is megtalálhatók a mérések egységesítésével kapcsolatos törekvések (pl. párhuzamos évfolyamokon dolgozó, azonos szaktárgyat tanítók együttműködése e téren).

- Vizsgarendszerünk megvalósítása.

A NAT követelményeinek előírásai alapján az objektív mérés érdekében *A II. János Pál Pápa Katolikus Óvoda és Általános Iskolában* szükségesnek tartjuk a 6. és a 8. évfolyamon a tantárgyi vizsgák beiktatását.

Általános iskola 6. évfolyam:

Matematika - írásbeli

Magyar - szóbeli

Általános iskola 8. évfolyam:

Matematika - írásbeli

Történelem - szóbeli

Magyar - szóbeli

- A tagintézményben lévő általános iskola nem alkalmaz évfolyam vizsgákat, ehelyett tanév végén tantárgyankénti záró dolgozattal méri az év során elsajátított ismereteket.

Általános iskola felső tagozaton

Magyar nyelv és irodalom - írásbeli záró dolgozat

Matematika - írásbeli záró dolgozat

Történelem - írásbeli záró dolgozat

Angol (8. évfolyam) - szóbeli és írásbeli vizsga

3.3.3 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

Az írásbeli számonkérés a tanulók tudásának mérésére szolgáló leggyakoribb mérési eljárás, mellyel a tanár ellenőrzi a tanulók elméleti és gyakorlati felkészültségét, feladatmegoldásban való jártasságát, problémamegoldó képességét.

3.3.3.1 Az írásbeli számonkérés formái

- év elejei tudásszintet felmérő dolgozat
- teszt jellegű feladatlap
- írásbeli feleletek a napi elméleti tananyagból (valamennyi tantárgyban)
- szódolgozat, szómagyarázat idegen nyelvből
- nyelvtani tesztek idegen nyelvből: magyarról idegen nyelvre, idegen nyelvről magyarra fordítás
- kisebb tananyagrészekből feladatmegoldás matematika, fizika, kémia, informatika tantárgyakból
- elméleti tudást felmérő dolgozat valamennyi tantárgyból
- számítógépes feladatmegoldás elsősorban informatika tantárgyból
- otthoni jegyzetelés, a tananyag otthoni feldolgozása
- esszé-dolgozat magyar irodalomból, idegen nyelvből, történelemből

- témazáró dolgozatok minden tantárgyból, amelyek komplex módon ötvözhetik a teszt, az esszé, a feladatmegoldás jelleget
- évfolyamfelmérések, évfolyam-ellenőrző dolgozatok: minden elméleti tantárgyban évenként és évfolyamonként egy, de a munkaközösség véleménye alapján, ha a tantárgy jellege megengedi, félévenként is beiktatható egy egységes évfolyamfelmérő dolgozat.

3.3.3.2 Az írásbeli számonkérés értékelése

Az otthoni és iskolai dolgozatokat igyekszünk kijavítani, hogy a diákokat megerősítsük tudásukban, tanulhassanak hibáikból és az értékelés iránymutató legyen a további tanulmányokhoz. Minden dolgozatot legkésőbb két héten belül értékelünk. Ha a dolgozatot a tanár két héten túl javítja ki, a tanuló dönthet arról, hogy kéri-e az érdemjegy beírását a naplóba. Az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a témazáró dolgozatok osztályzatait nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

3.3.4 Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzői: a rendszeresség, az alaposág, a céltudatosság. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek annak minél teljesebb elérésére.

3.3.4.1 Az otthoni felkészülés szerepe

- A tanórákon tanult ismeretek bevésése, azok gyakorlatban való alkalmazása.
- A következő tananyagegység vagy tanóra előkészítése.
- Az összefüggések felismerésének gyakorlása.
- A problémamegoldó készség fejlesztése.
- Az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igényének kialakítása.
- Felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszintmérés különböző formáira.
- Az önálló ismeretszerzés és alkalmazás készségének kialakítása tanulóinknál.
- Általában a műveltségterület, tantárgycsoport vagy tantárgy célja között meghatározott készségek és képességek fejlesztése.

3.3.4.2 Az otthoni felkészülés formái

- Az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során tanári irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével.
- Az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szaktanár által megszabott feladatok írásbeli megoldása (kötelező házi feladat).
- Nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos tanári szempontsorról, illetve formai és tartalmi megkötésekkel ellátott írásos feladat (házi dolgozat).
- A szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes írásbeli megoldása (ajánlott házi feladat).
- A diák által önállóan választott, a tananyaghoz kapcsolódó feladatok elvégzése. Önálló belső motivációjú ismeretszerzés (szorgalmi házi feladat).
- Felkészülés a tanórai kiselőadásra a szaktanári szempontok és a szakirodalom alapján.
- Átfogó komplex ismételtes az addig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró nagydolgozat vagy vizsga előtt.

A felkészülési formák alkalmazása, azok gyakorisága az adott tantárgy jellegétől függ.

3.3.4.3 Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése eredményességének segítése

- Tanulás-módszertani ismeretek nyújtása szakórákon és osztályfőnöki órákon.
- Kommunikációs szövegértési és szövegalkotási információ-feldolgozó ismeretek átadása és képességfejlesztés – elsősorban a magyar nyelvi órákon.
- Speciális tanulási és módszerbeli tájékoztató minden újonnan belépő tantárgy esetén. Ez a későbbiek során – különösen a tantárgyváltás vagy a követelmények radikális változása, valamint új felkészülési formák első alkalmazása esetén – felelevenítendő, megismételendő, kiegészítendő.
- Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon.
- A szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező, vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, illetve értékelésük, számonkérésük módját.

- A szaktanár minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.

3.3.4.4 Az otthoni felkészülés ellenőrzése

- A számonkérés különböző formái, melyeket az „Ellenőrzés, értékelés” fejezet tartalmaz.
- A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején ellenőrizzük, ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése. Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szaktanár által meghatározott időre pótolni kell, vagy a házi feladat anyagáról, tudásáról a tanórán kell számot adnia. Egyéb esetben ezt a tanulói teljesítményformát nem osztályozzuk, csak szóban értékeljük.
- A házi dolgozat értékelésének elvei megegyeznek az órai írásbeli számonkéréssel.
- Az ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot, kiselőadást csak abban az esetben osztályozzuk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve ha annak nehézségi foka megfelel a tantárgy követelményszintjének. Szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.

3.3.4.5 Az otthoni felkészülés koordinációja

- A feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy az otthoni felkészülés időtartama átlagos képességű, rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi két-három órát. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor azok elvégzésére hosszabb határidőt kell adni a határidőn belül kiadott egyéb feladatok mennyiségét úgy szabva meg, hogy a napi felkészülési idő ne növekedjen.
- Az órarend összeállításánál – az objektív lehetőségek figyelembevételével – a nagyobb és kisebb otthoni felkészülést igénylő tantárgyak tanítási napok közötti egyenletes elosztására törekszünk.
- A napi összes maximális felkészülési idő figyelemmel kísérése az osztályban tanító szaktanárok, szülők és az osztályfőnök feladata.
- Ha az osztályfőnök tudomására jut, hogy valamely tantárgynál olyan hirtelen, de elkerülhetetlen feladatmennyiség növekedés következett be, amely a napi összes maximális felkészülési időt három óra fölé növelné, a feladatok átmeneti

mérséklése érdekében konzultációt kezdeményez más, az osztályban tanító szaktanárokkal.

- A hétvége pihenésre fordíthatósága érdekében pénteken csak annyi feladatot adunk ki, amelynek mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznapi terhelését. Ugyanígy járunk el hosszabb tanítási szünet esetén is.

3.3.4.6 A napközis felkészülés elvei

A napközi otthon a tanulók iskolai előmenetelét két tényezővel biztosítja:

- szervezett közösségben nevelő vezetésével készülnek fel a másnapi tanórára
- a tanulók felkészülését rendszeresen ellenőrzik.

A napköziben az oktatás alábbi alkotóelemeinek kell érvényre jutnia:

- A tanulási feltételek biztosítása nevelői közreműködéssel, a tanulók motiválásával és a tanulási cél kitűzésével.
- Csendes, önálló tanulás, szükség esetén egyéni segítségnyújtás az arra rászorulóknak a többi tanuló zavarása nélkül.
- Pihenő, kikacsolódás ellenőrzéssel egybekötve. A folyamatos tanulás 45 percnél hosszabb nem lehet. Itt szünetet kell beiktatni még akkor is, ha a feladatok további, egyéni tanulással végezhetők el. A pihenő egészségügyi szükségleteket kielégítő szakasza után a tanulás kötetlenebb szakasza következhet, amikor a tanulók összehasonlíthatják feladataikat, a hibákat egyénileg kijavítják, egymásnak felmondják a szóbeli leckét.
- A tanulás értékelésénél a gyermek saját egyéni teljesítményéhez való viszonyítása a döntő. Hatása akkor igazán kedvező, ha kiemeli a pozitívumot, jelzi a hiányt, és konkrétan rámutat arra, hogy miként lehet javítani a jelenlegi teljesítményen. Lényeges felhívni a figyelmet a tanulási technikák eredményeire vagy hiányaira.

3.4 A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

3.4.1 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége

nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni.

Intézményünk különös figyelmet szentel a gyengébbekre, és segíti a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélyektől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, melyeket csak a gyermek rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a gyermekkel.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek száma emelkedhet. Ezért is indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében.

Gyermekevédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A gyermekek egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása a gyermekorvosi, az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül és az iskolaafogászati rendeléseken.
- A gyermekek intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a gyermek erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- hogy mennyire ellenőrzött a gyermek tevékenysége, szabad mozgása.
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot.
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevételét.
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás a gyermek tanulmányainak befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel. Kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel.

3.4.2A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociális hátrányok leküzdését az alábbi tevékenységi formákkal szolgáljuk:

- tehetséggondozó programok szervezése
- napközi, tanuló szobai ellátás biztosítása
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, erdei iskolákhoz
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Családsegítő Szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

3.4.3A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Iskolánk feladata:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.
- Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok.

Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkézségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

3.5 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

A testnevelés tantárgy feladatai közé tartozik a tanulók fizikai cselekvőképességének kialakítása. Ez megfelelő erőállapotot kíván meg ahhoz, hogy a tanulók fizikai akcióikat eredményesen végezhessek. Mozgásműveltség, fizikai cselekvőképesség, erőnlét, egészség, teljesítmény a testnevelés és sporttevékenység struktúrájának egymást feltételező elemei.

Ha tehát a testi, szellemi teljesítőképességet akarjuk növelni, akkor nagy fontosságot kell tulajdonítanunk az erőnlét kérdésének. Az erőnlét a szervezet működési szintjének minőségi fokát, készenléti állapotát, munkaképességének milyenségét jelenti. A jó tanulói erőnlét kialakításának legalkalmasabb eszköze a rendszeres testnevelés, sportolás. Az iskolai testnevelés egyik feladata, hogy az életkornak megfelelő optimális erőnlét kialakítása érdekében fizikai erő kifejtést végezzenek a gyerekek, szeressék a mozgás örömet, teherbíróak legyenek. Csak rendszeres fizikai terheléssel érhető el, hogy a fáradtsággal szemben ellenállóak, tűrőképesek legyenek a tanulók.

A tantervi célkitűzések között kiemelt helyen szerepel a tanulók fizikai teljesítőképességének növelése, az alapvető motoros képességek fejlesztése. Ennek megvalósítására a tanterv próbarendszert állított fel az általános iskola 5-8. évfolyama számára. A próbarendszer fontos tájékoztató eszköz, mert önmagában is tükrözi a tanulók teljesítményszintjét, a képességek változását, fejlődését. A teljesítményfelmérés az általános iskola 5-6. osztályában öt, a 7-8. osztályban hat próbaszámból áll. A teljesítménypróba kiindulási alapja az országos átlag (életkor és nemek szerint). Ezt 50%-nak jelöli, s ehhez viszonyítva határokat jelöl meg osztályok és nemek szerinti bontásban. A teljesítmény megállapítása valamennyi próbaszámban minden tanulóra kötelező. A nyert adatok több éves viszonylatban megmutatják a tanulók képességének fejlődését. A teljesítménymérés időpontja a tanév eleje (szeptember) és a tanév vége (május). A pontos időpontot a tanév rendjéről szóló rendelet adja meg. A mérést a testnevelő tanár végzi az ajánlott mérési eljárásokhoz szükséges eszközökkel (stopperóra, bordásfal, ugrózsámoly stb.).

3.6 AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI

3.6.1 A tanulók továbbhaladása

- A 1-8. évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a NAT továbbhaladás feltételi fejezetében meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 1-8. évfolyamon minden tantárgyból az elégséges év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- A tanév végi elégtelen minősítés javítóvizsgán javítható (augusztus hónap).
- Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozóvizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozóvizsga, vagy a vizsgaengedély meg nem adása évfolyamismétlést von maga után.
- Az első évfolyamra felvett tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi – szakértői és rehabilitációs bizottság vagy nevelési tanácsadó véleménye alapján – az igazgató mentesíti az értékelés és minősítés alól, vagy részére egyéni adottságához, fejlesztéséhez igazodó egyéni továbbhaladást engedélyez. Ha a tanulót mentesítették

az értékelés, minősítés alól, az első évfolyamot előkészítő évfolyamként végzi el. Előkészítő évfolyamra csak egy tanéven keresztül járhat, és csak abban az esetben, ha a tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte. Egyéni haladás esetén az engedélyben meg kell határozni, hogy melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell utolérnie a többieket legkésőbb a negyedik évfolyam végéig.

- A tanuló részére engedélyezhető az évfolyam megismétlése, ha azt a tanuló szülője kéri.
- A magántanulói státuszt kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló félév és tanév végén (a készség tárgyak kivételével) minden, az adott évfolyamon oktatott közismereti tárgyból osztályozóvizsgát tesz. Az értékelés, minősítés, továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A magántanulók felkészítése heti 10 órában történik.
- Azok a tanulók, akiknek súlyos magatartásbeli problémái vannak, az osztályközösség munkáját zavarják, de teljesítményük alapján a Nevelési Tanácsadó nem utalja őket másik intézménybe, egyéni tanrend szerint tanulnak. Munkájukat az órarend szerint végzik, félév és tanév végén osztályozóvizsgát tesznek. Az igazgató az osztályfőnökök és a szaktanárok javaslata alapján a szülőkkel együttműködve kezdeményezheti az ilyen tanulók áthelyezését más intézménybe.

3.7 A DIÁKOK FELVÉTELÉNEK ILLETVE ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

A köznevelési törvény biztosítja az intézményválasztás szabadságát, ennek megfelelően a világnézetileg vagy vallási tekintetben elkötelezett intézményt a szülő, illetőleg a szülő és a tanuló választhatja ki.

A Magyar Katolikus Egyház – a hatályos jogszabályok alapján – érvényesíti közoktatási intézményeiben a szülők/gyermekek/tanulók vallási elkötelezettségének és meggyőződésének megismeréséhez fűződő jogát az óvodai/iskolai felvételnél.

A katolikus közoktatási intézmények fenntartói elvárják intézményeiktől, hogy felvételi tájékoztatójukban tegyék közzé az óvodai/iskolai felvételnél alkalmazott eljárásokat, amelyekkel meggyőződnek arról, hogy az intézménybe jelentkező gyermek/tanuló megfelel az egyház vallási elvárásainak. Ennek eljárásai lehetnek pl. kereszteselési, elsőáldozási, bérmlási igazolás, plébánosi ajánlás, személyes elbeszélgetés (szülővel és/vagy tanulóval), imák, bibliai történetek ismeretének ellenőrzése szóban és/vagy írásban.

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskoláztatásunkat nem köti körzethatár. A tanulók felvételéről az igazgató dönt. Az elutasító döntés ellen az iskola-fenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola igazgatójához kell benyújtani az elutasítás kézhezvétele után 8 napon belül. A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény pedagógiai programját, és eltökéltek legyenek annak megvalósítására. Az első évfolyamra jelentkezők esetében a szülőkkel beszélgetve, a gyerekekkel játékosan ismerkedünk. A második évfolyamtól felfelé a felvételnél tanulmányi szempontok is érvényesíthetők. Plébánosi (lelkészi) ajánlás kérhető.

A felvétel rendje iskolaszervezeti típusok szerint

Általános iskola

Az általános követelményeket kiegészítő szempontok az első évfolyamon:

- iskolaérettség írásos igazolása
- idősebb testvér már az iskola tanulója
- egyházközséghez tartozás.

A felvételt a Kormányhivatal által meghirdetett módon és időben kell kérni iskolánkban a szülő és gyermek együttes megjelenésével.

Átvétel más intézményből

A tanulók felvételéről az igazgató az ügyben érdekelt osztályfőnök véleményének ismeretében dönt. A felvételnél a tanulmányi eredményt, magatartást, hitoktatásban való részvételt, hitéletet és a tanuló vagy családja életkörülményeit, életsorsát mérlegeljük. A tantárgyi rendszerek, tananyagok összevetése után az igazgató különbözeti vizsgát/vizsgákat írhat elő.

4 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

4.1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE

Az iskola 2014. március 31. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját ezen pedagógiai program alapján.

4.2 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközössége minden tanév végén írásban értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

4.3 A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

A pedagógiai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az intézmény fenntartójánál
- az intézmény irattárában
- az intézmény igazgatójánál
- a II. János Pál pápa Katolikus Óvoda és Általános Iskola Intézményében
- a II. János Pál Pápa Katolikus Óvoda és Általános Iskola Mátramindszenti Tagintézményében
- az Angyalkert Katolikus Óvoda Tagintézményében.

5 Mellékletek

5.1 MELLÉKLET: TANTÁRGYI TANTERVEK

5.2 REFORMÁTUS HITTANTERV

5.3 EVANGÉLIKUS HITTANTERV

5.4 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK EGYSÉGES MÉRÉSÉNEK MÓDSZEREI

6 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS **JÓVÁHAGYÁSA**

A pedagógiai programot a székhelyiskola diákönkormányzata 2014. 05. 26. tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta (6 / 2013/2014 iktatószámú jegyzőkönyv alapján).

Kaposi Lili
az iskolai diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot a tagintézményben lévő iskola diákönkormányzata 2014. 05. 22. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta (2 / 2013/2014 iktatószámú jegyzőkönyv alapján).

Kun Levente László
az iskolai diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot a székhelyiskola szülői munkaközösségének vezetősége 2014. 05. 26. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta (4 / 2013/2014 iktatószámú jegyzőkönyv alapján).

Hernyő János János
az iskolai szülői munkaközösség elnöke

A pedagógiai programot a tagintézményben működő iskola szülői munkaközösségének vezetősége 2014. 05. 26. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta (4 / 2013/2014 iktatószámú jegyzőkönyv alapján).

Gábor László
az iskolai szülői munkaközösség elnöke

A pedagógiai programot az óvoda szülői munkaközösségének vezetősége 2014. május 23. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta (2 / 2013/2014 iktatószámú jegyzőkönyv alapján).

Balog Anikó
az óvodai szülői munkaközösség elnöke

A II. János Pál pápa Katolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Programja

A pedagógiai programot az egységes tanterület 2014. 05. 27. napján tartott ülésén elfogadta (179/2014 iktatószámú jegyzőkönyv alapján).

Jóváhagyta:

Kelt: 2014. 05. 27.

Horváthné Tajti Ágnes
Horváthné Tajti Ágnes
igazgató

Jóváhagyta:

Kelt: _____

EKIF főigazgató